

รายงาน ผลการดำเนินงาน

กรมการพัฒนาชุมชน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

กรมการพัฒนาชุมชน
กระทรวงมหาดไทย

งานราชการนั้น คืองานของแผ่นดิน มีผลเกี่ยวเนื่องโดยตรงถึงประโยชน์ของประเทศไทย และประชาชนทุกคน. ดังนั้น ข้าราชการผู้ปฏิบัติบริหารงานของแผ่นดิน จึงต้องทำความเข้าใจ ถึงความสำคัญในหน้าที่และความรับผิดชอบของตนให้ถ่องแท้ แล้วร่วมกันคิดร่วมกันทำ ด้วยความอุตสาหะเสียสละ และด้วยความสุจริตจริงใจ โดยถือประโยชน์ที่จะเกิดจากงานเป็นหลักใหญ่. งานของแผ่นดินทุกส่วน จักได้ดำเนินก้าวหน้าไปพร้อมกัน และสำเร็จประโยชน์ที่พึงประสงค์ คือยังความเจริญมั่นคงให้เกิดแก่ประเทศไทยและประชาชนได้แท้จริงและยั่งยืนตลอดไป.

พระราโชวาท พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน
เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน
วันเสาร์ ที่ 1 เมษายน 2560

คำนำ

กรมการพัฒนาชุมชนเป็นส่วนราชการในสังกัดกระทรวงมหาดไทย มีภารกิจสำคัญในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ เพื่อให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง โดยมีผู้นำชุมชน อาสาสมัคร กลุ่ม/องค์กร เครือข่าย และประชารัฐ เป็นกลไกการพัฒนาการบริหารจัดการชุมชน และเศรษฐกิจฐานรากอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ คือ “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี 2564”

รายงานผลการดำเนินงานกรมการพัฒนาชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ได้รวบรวมผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามวาระกรมการพัฒนาชุมชน ปี 2560 (CDD Agenda 2017) ประกอบด้วย ปัจจัยขับเคลื่อน 3 ปัจจัย คือ 1) การพัฒนาอาชีพครัวเรือน 2) หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) 3) เศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ และปัจจัยสนับสนุน 5 ปัจจัย คือ 1) ส่งเสริมองค์กรธรรมาภิบาล 2) พัฒนาบุคลากรและผู้นำชุมชน 3) พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและจัดการความรู้ 4) พัฒนาระบบการทำงานแบบมีส่วนร่วม 5) กองทุนหนุนเสริมอาชีพครัวเรือน

ในโอกาสนี้ กรมการพัฒนาชุมชนขอขอบคุณภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน รวมทั้งผู้นำชุมชน กลุ่ม/องค์กร เครือข่าย และประชาชนในชุมชน ที่ได้ร่วมเป็นพันธมิตรในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

กรมการพัฒนาชุมชน
กุมภาพันธ์ 2561

หลักคิดการบูรณาการ

ความเชื่อมโยงกรมการพัฒนาชุมชน
กับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก

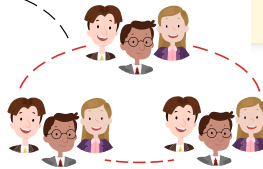
เป้าหมาย

เศรษฐกิจ
ชุมชนเข้มแข็ง
ประชาชน
มีรายได้เพิ่มขึ้น

ช่องทาง
การตลาด

ทุนต่าง ๆ ในชุมชน

- กลุ่มออมทรัพย์ฯ
- กองทุนหมู่บ้าน
- กองทุนพัฒนาสตรี ฯลฯ

SE วิสาหกิจเพื่อสังคม

ร่วมมือ ร่วมทุน ร่วมค้า

ร่วมมือกัน, เครือข่าย
(Inter-dependent)

OTOP / SME / CE

: ผู้ประกอบการชุมชน

รวมกลุ่ม รวมซื้อ รวมขาย

เศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า

รวมกลุ่ม
(Independent)

ล้มมาชีพ

ลดการพึ่งพา ละความฟุ่มเฟือย เลิกอบายมุข

เศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน

บุคคล, ครีวเรือน
(Dependent)

สารบัญ

Contents

ผู้บริหารกรรมการพัฒนาชุมชน

ส่วนที่ 1

รู้จักกรรมการพัฒนาชุมชน 1

ส่วนที่ 2

ผลการดำเนินงาน	14
2.1 วาระกรรมการพัฒนาชุมชน ปี 2560 (CDD Agenda 2017)	15
ปัจจัยขับเคลื่อน 1 การพัฒนาอาชีพครัวเรือน	16
ปัจจัยขับเคลื่อน 2 หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)	40
ปัจจัยขับเคลื่อน 3 เศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ	76
ปัจจัยสนับสนุน 1 ส่งเสริมองค์กรธรรมาภิบาล	93
ปัจจัยสนับสนุน 2 พัฒนาบุคลากรและผู้นำชุมชน	102
ปัจจัยสนับสนุน 3 พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและจัดการความรู้	119
ปัจจัยสนับสนุน 4 พัฒนาระบบการทำงานแบบมีส่วนร่วม	135
ปัจจัยสนับสนุน 5 กองทุนหนุนเสริมอาชีพครัวเรือน	148
2.2 ความร่วมมือระหว่างประเทศ	163
2.3 การประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุง	168
ประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560	

ส่วนที่ 3

ความภาคภูมิใจ 172

ส่วนที่ 4

รายงานการเงิน 184

ผู้บริหารกรมการพัฒนาชุมชน

นายอภิชาติ โตดิลกเวชช์
อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

นายทวีป บุตรโพธิ์
รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

นายสมหวัง พ่วงบางโพ
รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

นายไชยชัย แก้วป่อง
รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

ส่วนที่

รู้จักกรมการพัฒนาชุมชน

ส่วนที่ 1

รู้จักกรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน เป็นหน่วยราชการระดับกรมของกระทรวงมหาดไทย ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2505 ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2505 โดยโอนกิจการบริหารของส่วนพัฒนาการท้องถิ่น กรมมหาดไทยเดิม เป็นกิจการบริหารของกรมการพัฒนาชุมชน ในขณะที่ยังคงบริหารของกรมมหาดไทยได้โอนเป็นของกรมการปกครอง

ภารกิจในระยะแรกของกรมการพัฒนาชุมชน คือ ปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบทโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและการพัฒนาตนเอง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า พัฒนาการต้องทำงานกับประชาชน มิใช่ทำให้ประชาชน

ปรัชญาการพัฒนาชุมชน

ปรัชญาการพัฒนาชุมชน เป็นหลักความเป็นจริงแห่งชีวิตที่นักพัฒนาชุมชนยึดถือเป็นสัจธรรม คือ “ความเชื่อมั่นและศรัทธาในมนุษยชาติ” ว่ามนุษย์ทุกชีวิตมีคุณค่า และมีความหมาย มีศักดิ์ศรี และมีศักยภาพ

กล่าวคือ มีฐานะแห่งความเป็นมนุษย์ที่ไม่ควรได้รับการเหยียดหยาม ดูหมิ่น เหยียดหยามจากมนุษย์ด้วยกันเอง มีความสามารถจากการเป็นมนุษย์ที่ควรได้รับการยอมรับ และทำให้ปรากฏเป็นจริงในทางปฏิบัติจากเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเอง โดยมนุษย์ทุกคนสามารถพัฒนาได้ ถ้าได้รับโอกาส

หลักการพัฒนาชุมชน

หลักการพัฒนาชุมชนที่แท้จริง คือ หลักประชาชน

1. เริ่มต้นที่ประชาชน ยืนจุดเดียวกับประชาชน มองโลก มองชีวิต มองปัญหา จากทัศนะของประชาชน เพื่อให้เข้าใจปัญหา ความต้องการของประชาชน เพื่อให้เข้าถึงชีวิตจิตใจของประชาชน

2. ทำงานร่วมกับประชาชน (ไม่ใช่ทำงานให้แก่ประชาชน เพราะจะทำให้เกิดความคิดมาทวงบุญทวงคุณจากประชาชนในภายหลัง) การที่จะทำให้ประชาชนเข้าใจปัญหาของตนเอง และมีกำลังใจลุกขึ้นต่อสู้กับปัญหา ช่วยกันคิด ช่วยกันแก้ไขปัญหานั้น ย่อมมีหนทางที่จะกระทำได้โดยไม่ยาก หากเข้าใจปัญหาและเข้าถึงจิตใจประชาชน

3. ยึดประชาชนเป็นพระเอก ประชาชนต้องเป็นผู้กระทำการพัฒนาด้วยตนเอง ไม่ใช่เป็นผู้ถูกกระทำ หรือเป็นฝ่ายรองรับข้างเดียว เพราะผลของการกระทำการพัฒนานั้นตกอยู่ที่ประชาชนโดยตรง ประชาชนเป็นผู้รับโชคหรือเคราะห์จากการพัฒนานั้น

โครงสร้างกรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน แบ่งโครงสร้างของหน่วยงาน
เป็นราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาค

ราชการบริหารส่วนกลาง

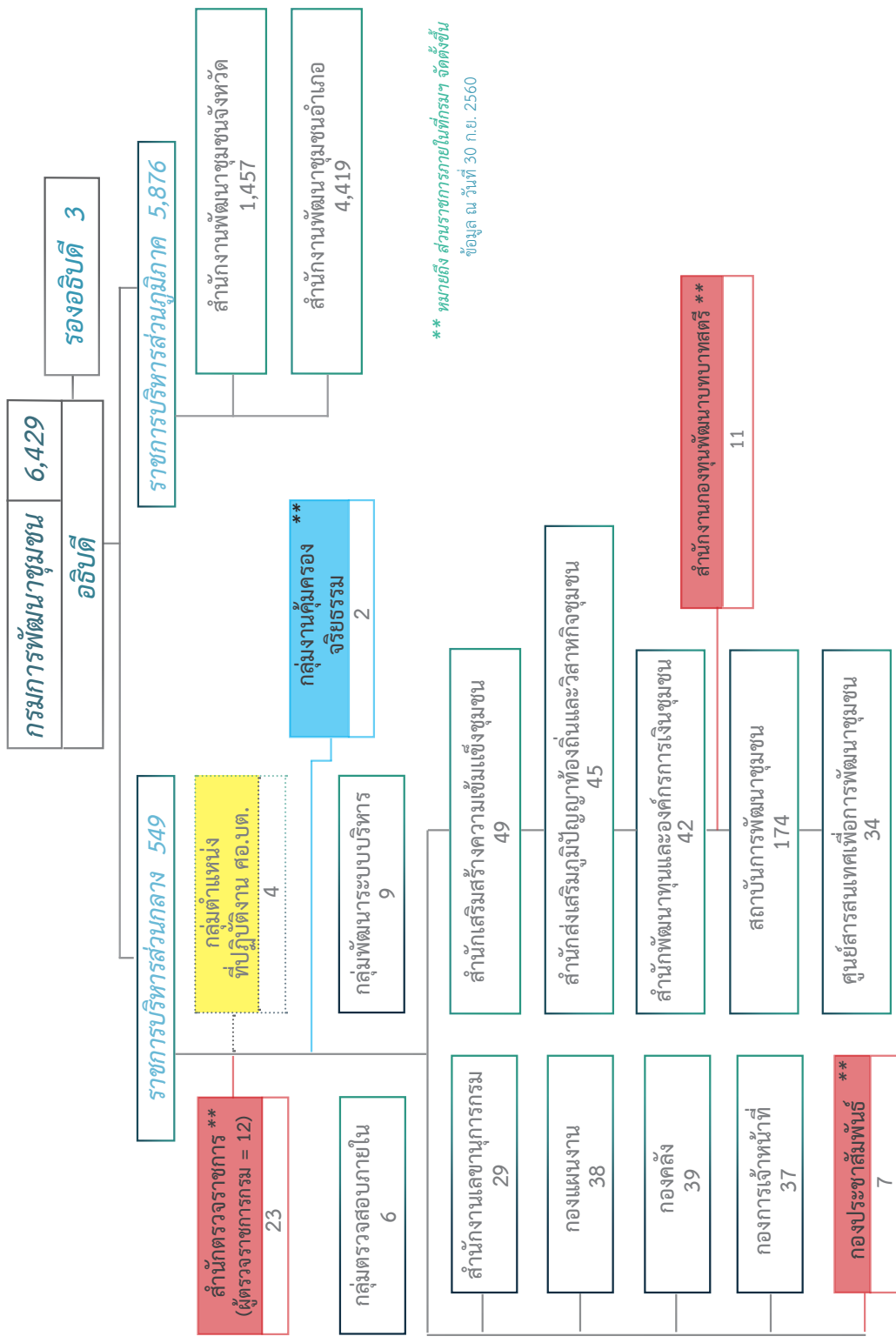
- สำนักตรวจราชการ
- สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน
- สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน
- สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
- สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี
- สถาบันการพัฒนาชุมชน
- ศูนย์สารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน
- กองคลัง

- กองการเจ้าหน้าที่
- กองแผนงาน
- สำนักงานเลขาธิการกรม
- กองประชาสัมพันธ์
- กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
- กลุ่มตรวจสอบภายใน
- กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมข้าราชการ

ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด 76 จังหวัด
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ 878 อำเภอ

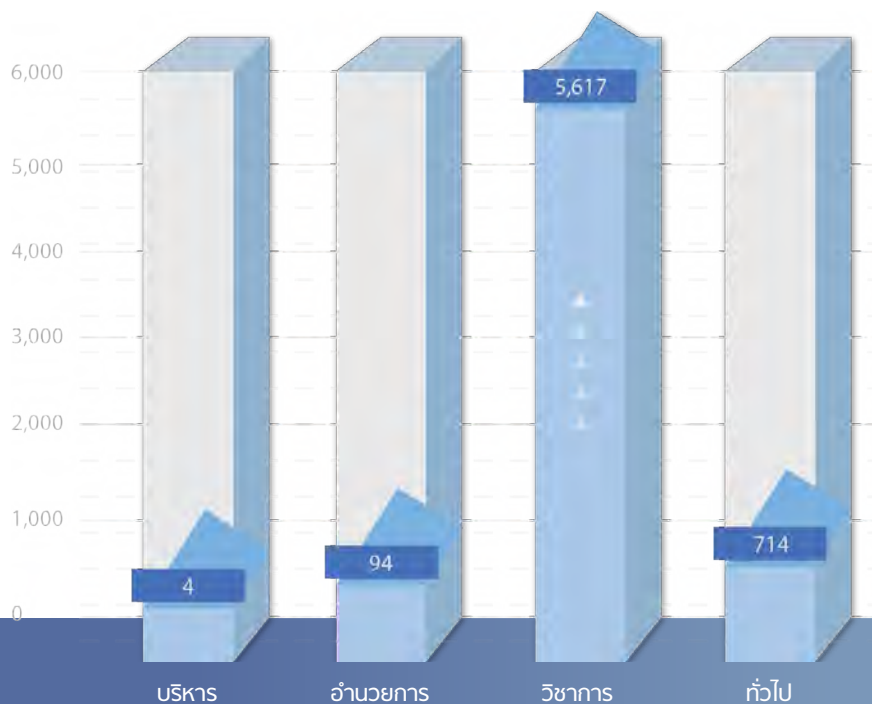
แผนภูมิแสดงการแบ่งงานภายในและอัตรากำลังของกรมการพัฒนาชุมชน

** หมายถึง ส่วนราชการภายในที่กรมฯ จัดตั้งขึ้น
ข้อมูล ณ วันที่ 30 ก.ย. 2560

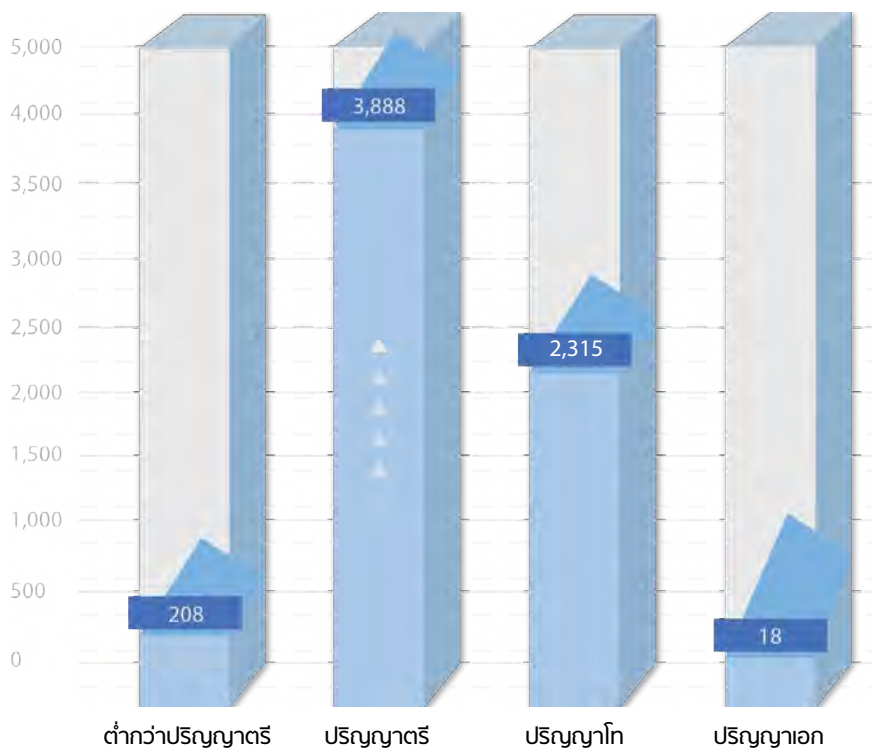
๘๘ ข้าราชการจำแนกตามประเภทและระดับตำแหน่ง

ประเภท	ระดับตำแหน่ง	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
1.บริหาร	สูง	1	-	1
	ต้น	3	-	3
2.อำนวยการ	สูง	49	28	77
	ต้น	9	8	17
3.วิชาการ	เชี่ยวชาญ	1	1	2
	ชำนาญการพิเศษ	373	235	608
	ชำนาญการ	1,338	2,564	3,902
	ปฏิบัติการ	389	716	1,105
4.ทั่วไป	ชำนาญงาน	116	410	526
	ปฏิบัติงาน	30	158	188
รวม		2,309	4,120	6,429

❏ ข้าราชการจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
ปริญญาเอก	9	9	18
ปริญญาโท	816	1,499	2,315
ปริญญาตรี	1,427	2,461	3,888
ปวส. ปวท. หรือเทียบเท่า	32	130	162
ปวช. หรือเทียบเท่า	16	25	41
วุฒิต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1	1	2
วุฒิอื่น ๆ เป็นกลุ่มที่หน่วยงานผลิตมา เพื่อใช้เฉพาะตำแหน่ง	1	2	3
รวม	2,302	4,127	6,429

๘ การกิจและอำนาจหน้าที่กรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน มีบทบาทและหน้าที่ 7 ประการ ตามกฎกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2552 ดังนี้

1. กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และแนวทางในการพัฒนาชุมชนระดับชาติ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ เอกชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการพัฒนาชุมชนได้ใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถและความเข้มแข็งของชุมชน

2. จัดทำและพัฒนาระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับ ประเมินความก้าวหน้าและมาตรฐานการพัฒนาของชุมชน

3. พัฒนาระบบและกลไกในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การจัดการความรู้ การอาชีพ การออม และการบริหารจัดการเงินทุนของชุมชน เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของประชาชน ชุมชน ผู้นำชุมชน องค์การชุมชน และเครือข่ายองค์การชุมชน

4. สนับสนุนและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศชุมชน ส่งเสริมการใช้ประโยชน์และการให้บริการข้อมูลสารสนเทศชุมชน เพื่อใช้ในการวางแผนบริหารการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนา และสร้างองค์ความรู้เพื่อใช้ในงานพัฒนาชุมชน และ การจัดทำยุทธศาสตร์ชุมชน

6. ฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน องค์การชุมชน และเครือข่ายองค์การชุมชน ให้มีความรู้ ทักษะ ทักษะ และสมรรถนะในการทำงาน รวมทั้งให้ความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาชุมชนแก่หน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ

7. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่ กระทรวง หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

■ คำนิยามองค์การ กรมการพัฒนาชุมชน

A	:	Appreciation	ชื่นชม
B	:	Bravery	กล้าหาญ
C	:	Creativity	สร้างสรรค์
D	:	Discovery	ใฝ่รู้
E	:	Empathy	เข้าใจ
F	:	Facilitation	เอื้ออำนวย
S	:	Simplify	ทำให้ง่าย
P	:	Practical	ปฏิบัติได้จริง

■ จริยธรรมและจรรยาบรรณการ กรมการพัฒนาชุมชน

- ▶ ยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ▶ ยึดมั่นในความเป็นตัวแทนของกรมการพัฒนาชุมชน ศรัทธาเชื่อมั่นต่อองค์กรและประชาชน โดยคำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพในสิทธิ เสรีภาพ ยึดหลักความเสมอภาค ให้เกียรติ และมีมนุษยสัมพันธ์ต่อประชาชน
- ▶ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรับผิดชอบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยยึดถือประโยชน์ของประเทศไทยเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- ▶ เน้นหนักในการพัฒนาคนให้มีระเบียบวินัย พึ่งตนเอง ซื่อสัตย์สุจริตต่อกัน รู้รัก สามัคคี มีจิตสาธารณะ และปลูกฝังให้ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนิน ชีวิต
- ▶ อำนวยความสะดวกและพร้อมที่จะให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
- ▶ เป็นที่พึ่งของผู้ได้บังคับบัญชา ประชาชน และองค์กรชุมชน ด้วยความเป็นธรรม เป็นกลาง ไม่เลือกปฏิบัติ และถูกต้องตามกฎหมาย
- ▶ ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข ทุกประเภท และต้องไม่ประพฤติผิดศีลธรรม

แผนยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน พ.ศ. 2560 - 2564

วิสัยทัศน์

“ เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี 2564 ”

พันธกิจ

1. พัฒนาระบบกลไกการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้การพึ่งตนเอง
2. พัฒนาการบริหารจัดการชุมชนให้พึ่งตนเองได้
3. สร้างระบบกลไกและกิจกรรมทางเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. พัฒนางองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง และบุคลากรมีอุดมการณ์ในงานพัฒนาชุมชนและเชี่ยวชาญการทำงานเชิงบูรณาการ

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. สร้างสรรค์ชุมชนให้พึ่งตนเองได้
2. ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้ขยายตัว
3. เสริมสร้างทุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล
4. เสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง

แผนที่ยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน พ.ศ. 2560 - 2564
แผนยุทธศาสตร์ฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี 2564

ร้อยละ 80 ของครัวเรือนในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง 23,589 หมู่บ้าน
มีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ความจำเป็นขั้นพื้นฐาน (จปฐ.)

ชุมชนมีศักยภาพในการจัดการและพัฒนิตานเอง
เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพิ่มคุณค่าและมูลค่า
ให้กับชุมชน เสริมเศรษฐกิจฐานราก
ของประเทศอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

ชุมชนสามารถจัดการทุน
ชุมชน เพื่อเป็นฐานในการ
พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

ผู้นำสามาชีพ
และชุมชน
มีความพร้อม
ในการขับเคลื่อน
สามาชีพชุมชน

ครัวเรือน
มีอาชีพ
และรายได้
เพิ่มขึ้น

หมู่บ้านพัฒนา
เป็นหมู่บ้าน
เศรษฐกิจพอเพียง
ต้นแบบการสร้าง
สามาชีพชุมชน

ชุมชนใช้
สารสนเทศ
เป็นเครื่องมือ
พัฒนาชุมชน

ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ
สามารถเชื่อมโยง
จากภูมิปัญญาท้องถิ่น
ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์
ชุมชนให้เกิดมูลค่าเพิ่ม

ผลิตภัณฑ์
ชุมชน
มีคุณภาพ
ได้มาตรฐาน

ผู้ผลิต/
ผู้ประกอบการ
มีรายได้จาก
การจำหน่าย
ผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น

ชุมชนบริหารจัดการทุน
ชุมชนสู่การพัฒนา
เศรษฐกิจฐานราก
ให้เกิดขึ้นและรายได้

องค์กรมีสมรรถนะสูงในการบริหารการพัฒนาชุมชน

เสริมสร้างศักยภาพองค์กรเพื่อกระดำเนินงานพัฒนาชุมชน

พัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ

ยกระดับภาพลักษณ์องค์กร

พัฒนาระบบกลไกการมีส่วนร่วม
และการเรียนรู้การพึ่งพาตนเอง

สร้างระบบกลไกและกิจกรรมทางเศรษฐกิจฐานราก
ให้มั่นคงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พัฒนาองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง และบุคลากรมีอุดมการณ์ในงาน
พัฒนาชุมชนและเชี่ยวชาญการทำงานซึ่งบูรณาการ

พันธกิจ

ประสิทธิภาพ

การบริการให้

ประสิทธิผล

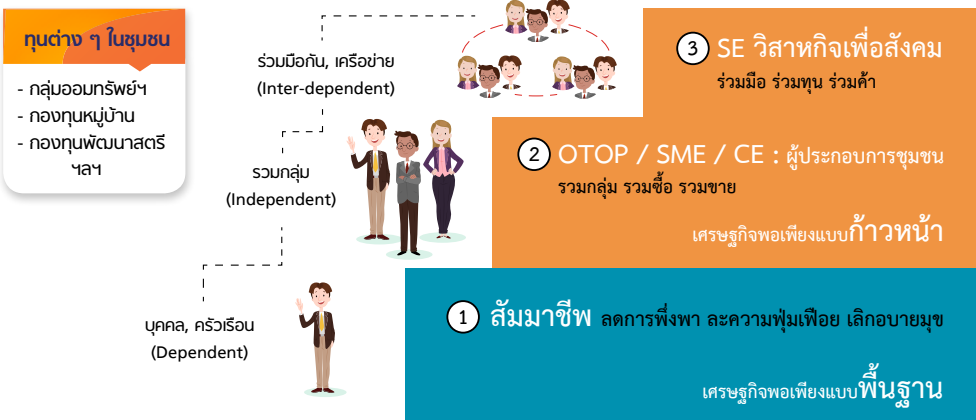
ความคุ้มค่า

วาระกรมการพัฒนาชุมชน CDD Agenda 2017

วาระกรมการพัฒนาชุมชน (CDD Agenda 2017) มี 3 ปัจจัยขับเคลื่อน (Drive) และ 5 ปัจจัยสนับสนุน (Enable) เป็นเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจนขององค์การ

ปัจจัยขับเคลื่อน (Drive)

ปัจจัยสนับสนุน (Enable)

กำหนดแนวทางการขับเคลื่อน แบบก้าวหน้า คือ ระดับการรวมตัวเป็นกลุ่ม เศรษฐกิจฐานราก ภายใต้หลักปรัชญาของ และระดับความร่วมมือกันเป็นเครือข่าย เศรษฐกิจพอเพียงเป็นบันได 3 ขั้น ตั้งแต่ รวมถึงการบูรณาการทุนภายในชุมชน เศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน คือ ระดับ เพื่อหนุนเสริมการประกอบอาชีพของ บุคคลหรือครัวเรือน ระดับเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชน

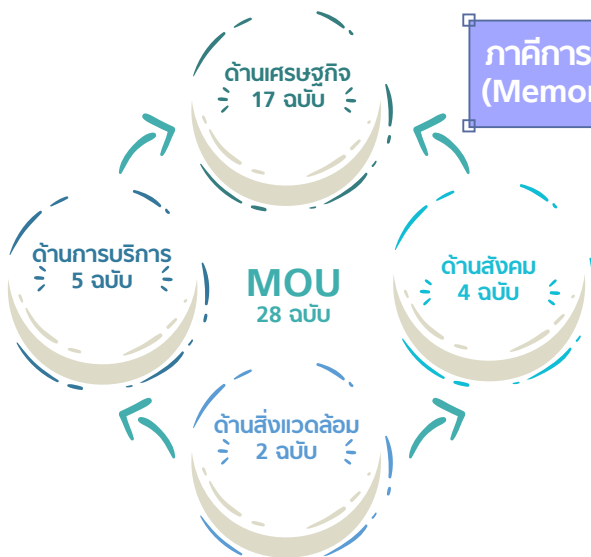
๖.๖ พัฒนาการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน

เครือข่ายภาคประชาชน

เครือข่ายภาคประชาชน ประกอบด้วย 13 องค์กร ได้แก่ 1) ประชาญชุมชน 2) อาสาพัฒนาชุมชน (อช.)/ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.) 3) อาสาสมัครผู้ประสานงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี 4) คณะกรรมการพัฒนาสตรี 5) คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี 6) คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน (ศอช.) 7) คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 8) คณะกรรมการโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) 9) คณะทำงานจัดการกองทุนชุมชน 10) คณะกรรมการสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน (ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน) 11) คณะกรรมการเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) 12) บริษัท โอท็อป อินเตอร์เทรดเดอร์ จำกัด และ 13) บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด

ปราชญ์ชุมชน	จำนวน	23,589	คน		
อาสาพัฒนาชุมชน (อช.)/ ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.)	สมาคมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนไทย	1	คณะ	36	คน
	สมาคมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนจังหวัด	36	คณะ	195	คน
	ชมรมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนจังหวัด	68	คณะ	1,607	คน
	ชมรมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนอำเภอ	810	คณะ	11,051	คน
	ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.)			13,376	คน
	อาสาพัฒนาชุมชน (อช.)			289,580	คน
อาสาสมัครผู้ประสานงาน กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	ระดับหมู่บ้าน			70,384	คน
	ระดับชุมชน			18,702	คน
คณะกรรมการพัฒนาสตรี	สมาคมผู้นำสตรีพัฒนาชุมชนไทย	1	คณะ	36	คน
	คณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค	4	คณะ	160	คน
	สมาคมผู้นำสตรีพัฒนาชุมชนจังหวัด	34	คณะ	1,513	คน
	คณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด	76	คณะ	2,740	คน
	คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ	878	คณะ	20,090	คน
	คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล	7,124	คณะ	134,284	คน
	คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน	74,780	คณะ	928,510	คน

คณะทำงานขับเคลื่อน กองทุนพัฒนากบกาสตรี	ระดับจังหวัด	878	คน
	ระดับตำบล/เทศบาล	66,660	คน
	ระดับกรุงเทพมหานคร	14	คน
	ระดับเขต	585	คน
คณะกรรมการศูนย์ประสานงาน องค์การชุมชน (ศอช.)	ระดับจังหวัด	76	คณะ
	ระดับอำเภอ	878	คณะ
	ระดับตำบล	6,809	คณะ
คณะกรรมการกลุ่ม ออมทรัพย์เพื่อการผลิต	จำนวน 26,165 คณะ แต่ละคณะแบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย ๆ ละ 3 - 5 คน		
คณะกรรมการโครงการ แก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)	จำนวน 29,232 คณะ ๆ ละ 7 - 9 คน		
คณะทำงานจัดการ กองทุนชุมชน	ระดับหมู่บ้าน 23,589 คณะ ๆ ละ 5 - 7 คน		
คณะกรรมการสถาบันการ จัดการเงินทุนชุมชน (ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน)	จำนวน 924 คณะ ประกอบด้วย ตัวแทนจากกลุ่ม/ องค์กรที่เป็นสมาชิกสถาบันการจัดการกองทุนชุมชน (ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน) อย่างน้อยกลุ่มละ 1 คน		
คณะกรรมการเครือข่าย หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)	ระดับประเทศ	1	เครือข่าย
	ระดับจังหวัด	76	เครือข่าย
	ระดับอำเภอ	878	เครือข่าย
บริษัท โอท็อป อินเตอร์ เทรดเดอร์ จำกัด	บริษัท โอท็อป อินเตอร์เทรดเดอร์ (ประเทศไทย) จำกัด 1 บริษัท บริษัท โอท็อป อินเตอร์เทรดเดอร์ จำกัด ระดับจังหวัด 53 บริษัท		
บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด	บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี (ประเทศไทย) จำกัด 1 บริษัท บริษัท ประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด 76 จังหวัด		

ภาคีการพัฒนาขับเคลื่อนข้อตกลงความร่วมมือ (Memorandum of Understanding: MOU)

ภาคีการพัฒนาที่ได้ร่วม
ขับเคลื่อนข้อตกลงความร่วมมือ
(MOU) ในด้านเศรษฐกิจ สังคม
สิ่งแวดล้อม และการบริการ
ประกอบด้วย หน่วยงานราชการ
รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน เอกชน
และหน่วยงานอื่น ๆ จำนวนทั้งสิ้น
50 หน่วยงาน 28 ฉบับ

งบประมาณรายจ่ายประจำปี

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 กรมการพัฒนาชุมชนได้รับงบประมาณตามพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 งบประมาณทั้งสิ้น 6,317,571,500 บาท แบ่งเป็น งบบุคลากร 2,553,466,600 บาท งบลงทุน 414,514,000 บาท และงบดำเนินการ 3,349,590,900 บาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 จำนวน 1,136,030,800 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.92

เปรียบเทียบงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2558 – 2560

ปี	งบบุคลากร (บาท)	งบลงทุน (บาท)	งบดำเนินการ (บาท)	รวมทั้งสิ้น (บาท)	เพิ่มขึ้น จากปีที่ผ่านมา (ร้อยละ)
พ.ศ. 2558	2,326,724,900	341,106,000	2,352,814,700	5,020,645,600	0.66
พ.ศ. 2559	2,485,175,500	405,615,000	2,290,750,200	5,181,540,700	3.20
พ.ศ. 2560	2,553,466,600	414,514,000	3,349,590,900	6,317,571,500	21.92

ส่วนที่

ผลการดำเนินงาน

ส่วนที่ 2

ผลการดำเนินงาน

กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจสำคัญที่ต้องขับเคลื่อนตามนโยบายของรัฐบาลและนโยบายของกระทรวงมหาดไทย เพื่อส่งผลประโยชน์ให้กับประชาชน ซึ่งต้องทำงานแข่งขันทันทีกับเวลา เทคโนโลยี และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยทำงานให้มีระบบ มีเป้าหมายที่ชัดเจน ลดขั้นตอนการทำงาน

2.1

วาระกรมการพัฒนาชุมชน (CDD Agenda 2017)

ปี 2560 กรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดทิศทางกรมการพัฒนาชุมชน เพื่อตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาและความต้องการของรัฐบาลตามจุดยืน (Positioning) เป็นกลไกสำคัญในการสร้างเสริมชุมชนให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน และพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้กำหนดวาระกรมการพัฒนาชุมชน หรือ CDD Agenda 2017 ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน พ.ศ. 2560 - 2564 เพื่อให้เศรษฐกิจครัวเรือนมีความมั่นคง ประชาชนใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนอย่างมีความสุข

โดยมีปัจจัยขับเคลื่อน (Drive) 3 ปัจจัย คือ

1. การพัฒนา อาชีพครัวเรือน
2. หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)
3. เศรษฐกิจฐานราก และประชารัฐ

และปัจจัยสนับสนุน (Enable) 5 ปัจจัย คือ

1. ส่งเสริมองค์กรธรรมาภิบาล
2. พัฒนาบุคลากรและผู้นำชุมชน
3. พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและจัดการความรู้
4. พัฒนาระบบการทำงานแบบมีส่วนร่วม
5. กองทุนหนุนเสริมอาชีพครัวเรือน

ปัจจัยขับเคลื่อน (Drive)

ปัจจัยขับเคลื่อนที่ : 1 การพัฒนาอาชีพครัวเรือน

“แนวคิด : คนในชุมชนต้องได้รับการพัฒนาอาชีพ โดยเน้นให้ผู้นำสัมมาชีพชุมชนซึ่งเป็น
ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ในลักษณะชาวบ้านสอนชาวบ้าน และให้การแนะนำ
ช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มอาชีพเพื่อให้ครัวเรือน
มีอาชีพ มีรายได้ที่สามารถดำรงชีวิตที่พอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

กรมการพัฒนาชุมชน ส่งเสริมการดำเนินการปัจจัยขับเคลื่อนที่ 1 การพัฒนาอาชีพ
ครัวเรือน โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้แผนยุทธศาสตร์พัฒนาเศรษฐกิจ
ฐานรากและชุมชนเข้มแข็งของรัฐบาล โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงานจาก
หมู่บ้านเป้าหมายที่ผ่านการให้การศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ
การสำรวจข้อมูลและจัดเวทีประชาคมทำแผนชุมชนในปี 2559 ตามแผนยุทธศาสตร์
การขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและ
ชนบท (ยุทธศาสตร์ที่ 1)

การดำเนินงานขับเคลื่อนปัจจัยขับเคลื่อนที่ 1

ประกอบด้วย 4 กระบวนการ (Value Chains) ได้แก่ 1) สร้างและพัฒนาผู้นำ
และองค์กรขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน 2) สร้างและพัฒนาเครื่องมือ/สื่อ ขับเคลื่อนการสร้าง
สัมมาชีพชุมชน 3) ส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชน และ 4) เชิดชูเกียรติผู้นำเครือข่ายพัฒนา
ชุมชนสนับสนุนสัมมาชีพดีเด่น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

❑ กระบวนการที่ 1 : สร้างและพัฒนาผู้นำและองค์กรขับเคลื่อนสัมมาชีพ

กรมการพัฒนาชุมชน กำหนดมาตรการ/แนวทางการดำเนินงานกระบวนการที่ 1 สร้างและพัฒนาผู้นำและองค์กรขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน 3 มาตรการ/แนวทาง มีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 สร้างและพัฒนาผู้นำสัมมาชีพ

❑ 1.1.1 กิจกรรมพัฒนาผู้นำสัมมาชีพ (อบรมวิทยากรผู้นำสัมมาชีพ)

การดำเนินงานประกอบด้วย

1) ตรวจสอบปราชญ์ชุมชนเป้าหมายที่จะเข้ารับการอบรมตามหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” จากศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน ซึ่งต้องตรงกับจำนวนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามพื้นที่ยุทธศาสตร์ที่ 1 จำนวน 23,589 หมู่บ้าน ๑ ละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 23,589 คน

2) ฝึกอบรมหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” ณ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน เพื่อเพิ่มพูนทักษะด้านการถ่ายทอดความรู้และการจัดกระบวนการสัมมาชีพ จำนวน 252 รุ่น ๑ ละ 80 - 100 คน ระยะเวลาอบรมรุ่นละ 4 วัน

❑ 1.1.2 กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการวิทยากรสัมมาชีพระดับจังหวัด

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด จัดประชุมเชิงปฏิบัติการวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ ปราชญ์ชุมชนที่ผ่านการอบรมหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” รวมทั้งสิ้น 23,589 คน เพื่อสร้างทีมปราชญ์ชุมชนตามประเภทอาชีพและวางแผนปฏิบัติการฝึกอบรมให้กับประชาชนในหมู่บ้าน

1.2 พัฒนากิจกรรมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน

1.2.1 กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการที่สนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับประเทศ

กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการที่สนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับประเทศ เพื่อให้ผู้นำเครือข่ายองค์กรชุมชนระดับประเทศตระหนักรู้และเข้าใจการดำเนินงานสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมสัมมาชีพชุมชนได้ โดยกำหนดจัดประชุมรวม 2 ครั้ง กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย

การประชุมครั้งที่ 1 ดำเนินการระหว่างวันที่ 25 - 27 ตุลาคม 2559 ณ โรงแรมไมด้า แอร์พอร์ต กรุงเทพฯ โดยมีกลุ่มเป้าหมายจำนวน 100 คน ประกอบด้วย สมาพันธ์องค์การพัฒนาชุมชน 6 องค์กร ได้แก่ คณะกรรมการมูลนิธิธรมเกล้าเยาวชนในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร คณะกรรมการบริหารสำนักงานกลางศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน คณะกรรมการสมาคมผู้นำสตรีพัฒนาชุมชนไทย คณะกรรมการสมาคมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนไทย และคณะกรรมการสมาคมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต คณะกรรมการ

สมาคมผู้นำอาชีพก้าวหน้าพัฒนาชุมชน (สิงห์ทอง) และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง

การประชุมครั้งที่ 2 ดำเนินการระหว่างวันที่ 20 - 22 มิถุนายน 2560 ณ โรงแรมเอปินา แฮร์ส วิลลาดี 64 กรุงเทพฯ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ คณะกรรมการบริหารสำนักงานกลางศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน คณะกรรมการสมาคมผู้นำสตรีพัฒนาชุมชนไทย คณะกรรมการสมาคมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนไทย และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จำนวน 100 คน

■ 1.2.2 กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกพหุชนระดับจังหวัด

กรมการพัฒนาชุมชน มอบหมายสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกพหุชนระดับจังหวัด เพื่อให้องค์กรที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกพหุชนระดับจังหวัด สามารถเป็นกลไกสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกพหุชนระดับจังหวัดได้

การดำเนินงานประกอบด้วย

- ประชุมเชิงปฏิบัติการทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกพหุชนระดับจังหวัด (4 องค์กร) จำนวน 50 คน ระยะเวลา 1 วัน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจการดำเนินงานสมาชิกพหุชน ในเรื่องการยกระดับครัวเรือนยากจน การบูรณาการแผนชุมชน การเข้าถึงแหล่งเงินทุน รวมทั้งการจัดทำแผนปฏิบัติการสนับสนุนการดำเนินงานสมาชิกพหุชนระดับอำเภอ

- ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกพหุชนระดับจังหวัด 4 องค์กร ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ ติดตามผลการดำเนินงาน พร้อมพิจารณาคัดเลือกครัวเรือนสมาชิกพหุชนตัวอย่าง จังหวัดละ 1 ครัวเรือน เพื่อคัดเลือกเป็นครัวเรือนสมาชิกพหุชนตัวอย่างระดับภาค ๆ ละ 3 ครัวเรือน เข้ารับโล่รางวัลในส่วนกลาง

■ 1.2.3 กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกพหุชนระดับอำเภอ

การประชุมเชิงปฏิบัติการทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกพหุชนระดับอำเภอ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กรที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกพหุชนระดับอำเภอ สามารถเป็นกลไกสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกพหุชนระดับอำเภอได้ โดยกำหนดประชุมอำเภอละ 1 รุ่น รวม 878 รุ่น ๆ ละ 50 คน รวม 43,900 คน

■ 1.2.4 กิจกรรมเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมนาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน

มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างทีมวิทยากร สัมนาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านให้สามารถจัดการ ฝึกอบรมอาชีพให้กับประชาชนในหมู่บ้าน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ประชาชนชุมชนที่ผ่านการอบรมหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมนาชีพ” และประชาชนชุมชน (เพิ่มเติม) อีก 4 คน ร่วมทำหน้าที่เป็นทีมวิทยากร สัมนาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน รวม 5 คนต่อหมู่บ้าน ดำเนินการในพื้นที่ 23,589 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 117,945 คน

ทีมวิทยากรสัมนาชีพชุมชน ระดับหมู่บ้าน จะต้องดำเนินการประชุม ปรึกษาหารือเพื่อวางแผนออกแบบ เนื้อหาที่สำคัญในการพัฒนาความรู้ เสริมสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการ ทำหน้าที่เป็นทีมวิทยากรสัมนาชีพชุมชน ระดับหมู่บ้าน และการเตรียมความพร้อม ให้กับครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการ ฝึกอาชีพต่อไป

■ 1.2.5 กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างเครือข่ายนักจัดการความรู้ชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน จัดประชุม เชิงปฏิบัติการสร้างเครือข่ายนักจัดการความรู้ ชุมชน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนา ทักษะในการเป็นนักจัดการความรู้ชุมชน สนับสนุนการสร้างสัมนาชีพชุมชน กลุ่มเป้าหมาย 152 คน จาก 76 จังหวัด ประกอบด้วย นักวิชาการพัฒนาชุมชนที่รับผิดชอบงานด้าน การจัดการความรู้ จังหวัดละ 1 คน และผู้นำ สัมนาชีพที่ผ่านการอบรม เพื่อเตรียมเข้ารับ การอบรมในหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมนาชีพ” จังหวัดละ 1 คน โดยมุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจ

ในการกิจ เพิ่มพูนทักษะในการจัดการ ความรู้ และผลักดันให้เกิดเครือข่าย นักจัดการความรู้ที่สามารถยกระดับ และขยายผลการพัฒนาเป็นหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียง และการสร้าง สัมนาชีพให้กับชุมชน

■ 1.2.6 กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการองค์การสตรีระดับภาคส่งเสริมครัวเรือน สมาชิกชุมชน

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค เข้าใจการดำเนินงานสมาชิกชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถส่งเสริมองค์การสตรีในการสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาสตรีและครัวเรือนสมาชิกชุมชน กลุ่มเป้าหมาย คือ คณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค (กพสภ.) 4 ภาค

การดำเนินงานประกอบด้วย

- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดที่ตั้งภาค (จังหวัดเชียงราย ชลบุรี อุตรดิตถ์ และสตูล) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค (กพสภ.)
- คณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค (กพสภ.) ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ พิจารณาคัดเลือกครัวเรือนสมาชิกชุมชนตัวอย่างระดับภาค ๆ ละ 3 ครัวเรือน เพื่อเข้ารับโล่รางวัลในส่วนกลาง และสรุปผล/ข้อมูลการดำเนินงานเพื่อการประชาสัมพันธ์สู่สาธารณะ

1.3 พัฒนาผู้นำชุมชนรุ่นใหม่สืบสานสมาชิกชุมชน

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพคนรุ่นใหม่ในชุมชนให้สามารถเป็นกลไกในการบริหารจัดการชุมชน และสนับสนุนกระบวนการสร้างสมาชิกชุมชนในระดับหมู่บ้าน โดยกำหนดอบรมให้ความรู้กลุ่มเป้าหมายที่มีอายุระหว่าง 18 - 35 ปี (ซึ่งไม่ได้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งผู้นำที่เป็นทางการ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน สมาชิก อบต. เป็นต้น จังหวัดละ 1 รุ่น รวม 76 จังหวัด/รุ่น ๆ ละ 20 คน รวม 1,520 คน

■ กระบวนการที่ 2 : สร้างและพัฒนาเครื่องมือ/สื่อขับเคลื่อนการสร้างสมาชิกชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน กำหนดมาตรการ/แนวทางการดำเนินงานกระบวนการที่ 2 สร้างและพัฒนาเครื่องมือ/สื่อขับเคลื่อนการสร้างสมาชิกชุมชน 3 มาตรการ/แนวทาง มีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 บูรณาการแผนชุมชนสร้างสัมมาชีพชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินการพัฒนาอาชีพครัวเรือนผ่านกระบวนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ/สื่อขับเคลื่อนการสร้างสัมมาชีพชุมชน ด้วยการบูรณาการแผนชุมชนสร้างสัมมาชีพชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) เป็นกลไกหลักในการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาจังหวัด และมุ่งเน้นการบริหารจัดการแก้ไขปัญหา และตอบสนองความต้องการของประชาชน กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) จำนวน 6,095 ตำบล ตำบลละอย่างน้อย 20 คน โดยมีทีมปฏิบัติการตำบลหรือปราชญ์ตำบลร่วมสนับสนุนการจัดเวทีประชาคมบูรณาการแผนชุมชนสร้างสัมมาชีพชุมชน

2.2 พัฒนาศูนย์เรียนรู้ชุมชนเพื่อสร้างสัมมาชีพชุมชน

ปี 2560 กรมการพัฒนาชุมชน กำหนดให้ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ชื่อเดิม คือ ศูนย์เรียนรู้ชุมชน) เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน เป็นแหล่งข้อมูล/ศูนย์รวมของปราชญ์/ผู้นำสัมมาชีพ และเป็นสถานที่ในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับอาชีพของปราชญ์ชาวบ้าน/ผู้นำสัมมาชีพให้แก่ครัวเรือน

01

ทบทวนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

02

จัดทำฐานข้อมูล ดำเนินการสำรวจข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน/ผู้นำสัมมาชีพทั้งหมดที่มีอยู่ในหมู่บ้าน รวมถึงสภาพปัญหาความต้องการด้านอาชีพของประชาชน

03

จัดการความรู้ โดยการจัดเก็บองค์ความรู้ของปราชญ์/ผู้นำสัมมาชีพไว้ในศูนย์เรียนรู้ฯ สำหรับใช้ในการเรียนรู้ของประชาชน

04

จัดทำสื่อนำเสนอข้อมูลปราชญ์/ผู้นำสัมมาชีพ และองค์ความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ

05

ใช้ศูนย์เรียนรู้ฯ เป็นสถานที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาอาชีพโดยปราชญ์/ผู้นำสัมมาชีพเป็นผู้ถ่ายทอดให้ความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การบรรยายให้ความรู้ การศึกษาดูงาน และการสาธิตฝึกปฏิบัติจริง

06

ประสานหน่วยงานราชการ กลุ่มองค์กร ภาคเอกชน และภาคีการพัฒนาในการใช้ศูนย์เรียนรู้ฯ เป็นสถานที่ในการส่งเสริมพัฒนาอาชีพให้แก่ประชาชน

07

ประชาสัมพันธ์การดำเนินกิจกรรมของศูนย์เรียนรู้ฯ ในด้านการพัฒนาอาชีพและด้านอื่น ๆ ผ่านช่องทางต่าง ๆ

2.3 ยกระดับผู้นำสัมมาชีพชุมชนด้วยระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน (มชช.)

มาตรฐานการพัฒนาชุมชน (มชช.) คือ เครื่องมือส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองของกลุ่มเป้าหมาย การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้นำชุมชนสู่ผู้นำคุณภาพ และการพัฒนามาตรฐานในการบริหารจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการ ดังนี้

1) พัฒนาผู้นำสัมมาชีพชุมชนระดับตำบลด้วยระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน (มชช.) โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชนแก่ผู้นำสัมมาชีพชุมชนระดับตำบลที่สมัครและได้รับการคัดเลือกเข้าสู่ระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน

2) ประเมินมาตรฐานผู้นำสัมมาชีพชุมชนระดับตำบล กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้นำสัมมาชีพชุมชนที่ผ่านหลักสูตรผู้นำสัมมาชีพชุมชน เฉลี่ยตำบลละ 1 คน รวม 6,095 คน

จากการดำเนินงานดังกล่าว พบว่ามีผู้สมัครเข้าสู่ระบบมาตรฐาน มชช. ทั้งหมดจำนวน 6,402 ราย ผ่านการประเมินมาตรฐานจำนวน 5,314 ราย คิดเป็นร้อยละ 83.68 จากผู้สมัครทั้งหมด โดยแยกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ ดังนี้

- ผู้ผ่านระบบมาตรฐาน มชช. ประเภทผู้นำสัมมาชีพ จาก 70 จังหวัด จำนวน 4,628 คน
- ผู้ผ่านระบบมาตรฐาน มชช. ประเภทผู้นำ จาก 70 จังหวัด จำนวน 192 คน
- ผู้ผ่านระบบมาตรฐาน มชช. ประเภทองค์กรชุมชน จาก 70 จังหวัด จำนวน 187 กลุ่ม
- ผู้ผ่านระบบมาตรฐาน มชช. ประเภทเครือข่าย จาก 70 จังหวัด จำนวน 122 องค์กร
- ผู้ผ่านระบบมาตรฐาน มชช. ประเภทชุมชน จาก 70 จังหวัด จำนวน 185 ชุมชน

๘๘ กระบวนการที่ 3 : ส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน กำหนดมาตรการ/แนวทางการดำเนินงานกระบวนการที่ 3 ส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชน 4 มาตรการ/แนวทาง มีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ส่งเสริมสัมมาชีพชุมชนแก่ครัวเรือน

กรมการพัฒนาชุมชน กำหนดให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ส่งเสริมและสนับสนุนการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชนแก่ประชาชน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามพื้นที่ยุทธศาสตร์ที่ 1 จำนวน 23,589 หมู่บ้าน ๗ ละ 20 คน รวมทั้งสิ้น 471,780 คน โดยเน้นผู้แทนครัวเรือนยากจนตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เป็นกลุ่มเป้าหมายแรก

การดำเนินงานประกอบด้วย

1) ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน จำนวน 5 คน ดำเนินการจัดฝึกอบรมสัมมาชีพชุมชนรายหมู่บ้านตามแผนปฏิบัติการที่กำหนด

2) ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ดำเนินการส่งเสริม ติดตามสนับสนุน และกำกับให้ 20 ครัวเรือน สามารถนำความรู้จากการฝึกอบรมไปประกอบอาชีพ ก่อให้เกิดเป็นอาชีพและมีรายได้หรือลดรายจ่าย

3) ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน สนับสนุนให้ชุมชนจัดระบบบริหารการจัดการเงินทุนประกอบอาชีพ เพื่อให้ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนเกิดการรวมกลุ่ม และสามารถประกอบอาชีพได้อย่างต่อเนื่อง

3.2 สนับสนุนสมาชิกชุมชนแก่ครัวเรือนยากจน

มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุน เพิ่มโอกาส และความสำเร็จในการประกอบอาชีพให้มีรายได้ตามแนวทางสมาชิกชุมชนของครัวเรือนยากจนเป้าหมาย โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครัวเรือนยากจนเป้าหมายที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2559 ที่พัฒนาได้ จำนวน 10,054 ครัวเรือน

การดำเนินงานประกอบด้วย

- 1) กำหนดกลุ่มเป้าหมาย และรูปแบบการสนับสนุนสมาชิกชุมชนแก่ครัวเรือนยากจน
- 2) สำรวจความต้องการอาชีพของครัวเรือนยากจนเป้าหมาย โดยร่วมกับผู้แทนทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกชุมชนระดับอำเภอ ปราชญ์ชุมชน และครัวเรือนยากจนเป้าหมาย เรียนรู้ร่วมกันในการค้นหาช่องทางวิธีการสร้างอาชีพเพิ่มรายได้ที่เหมาะสม
- 3) ดำเนินการจัดประชุมหารือทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกชุมชนระดับอำเภอ เพื่อวางแผน สนับสนุน และเป็นที่ปรึกษาสำหรับการสนับสนุนสมาชิกชุมชนแก่ครัวเรือนยากจน
- 4) ดำเนินกิจกรรมสนับสนุนสมาชิกชุมชนแก่ครัวเรือนยากจน
- 5) ติดตามความก้าวหน้าการบริหารจัดการชีวิตครัวเรือนยากจนเป้าหมายเป็นรายครัวเรือน
- 6) ถอดบทเรียนและติดตามสนับสนุนทางวิชาการแก่ครัวเรือนยากจนเป้าหมาย
- 7) สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน

3.3 จัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพตามแนวทางสมาชิก

มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครัวเรือนสมาชิกชุมชนที่ผ่านการพัฒนา สามารถรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้ กลุ่มเป้าหมาย คือ ครัวเรือนสมาชิกชุมชนในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามพื้นที่ยุทธศาสตร์ที่ 1 จำนวน 23,589 หมู่บ้าน ที่เลือกอาชีพ/ประเภทอาชีพเดียวกัน และที่ผ่านการฝึกปฏิบัติอาชีพในระดับหมู่บ้าน นำผลจากการฝึกปฏิบัติอาชีพไปประกอบอาชีพได้อย่างต่อเนื่อง จำนวน 2,360 กลุ่ม (ร้อยละ 10 ของจำนวนหมู่บ้านเป้าหมาย)

การดำเนินงานประกอบด้วย

1) สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอร่วมกับทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอ ประชุมหารือเพื่อคัดเลือกหมู่บ้านเป้าหมาย และดำเนินการสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน จำนวน 1 วัน

2) กลุ่มอาชีพดำเนินการจดทะเบียนกลุ่มอาชีพกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3) สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอร่วมกับทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพระดับอำเภอ หรือประชารัฐตำบล สนับสนุนให้ชุมชนจัดระบบบริหารจัดการการเงินทุนประกอบอาชีพ เพื่อให้กลุ่มสามารถประกอบอาชีพได้อย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ การพัฒนาศักยภาพสัมมาชีพชุมชนสู่ความยั่งยืน เพื่อสนับสนุนการพัฒนากลุ่มอาชีพที่จัดตั้งตามแนวทางสัมมาชีพชุมชนให้มีการพัฒนาต่อยอดด้านการผลิต การตลาด และการเชื่อมโยงกันเป็นคลัสเตอร์ ด้วยการบูรณาการหน่วยงานภาคีภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา มาร่วมสนับสนุน มีการจัดกลุ่มอาชีพเป็นคลัสเตอร์ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีลักษณะเหมือนกันหรืออาชีพที่เชื่อมโยงกัน

3.4 พัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบการสร้างสัมมาชีพชุมชน

3.4.1 การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 กรมการพัฒนาชุมชน กำหนดกลไกส่งเสริมการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านให้มีระบบการบริหารจัดการชุมชนแบบบูรณาการในการสร้างสัมมาชีพชุมชน โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย คือ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ความรับผิดชอบของยุทธศาสตร์ที่ 1 ที่ผ่านการคัดเลือกอำเภอละ 1 หมู่บ้าน รวม 878 หมู่บ้าน

การดำเนินงานประกอบด้วย

- 1) คัดเลือกหมู่บ้านที่มีความพร้อมในการพัฒนาตนเอง เพื่อยกระดับเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ เฉลี่ยอำเภอละ 1 หมู่บ้าน
- 2) สร้างความเข้าใจแก่ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน แกนนำหมู่บ้าน และผู้แทนครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน ให้เข้าใจแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ
- 3) บูรณาการร่วมกับทีมประชารัฐอำเภอ สนับสนุนการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ
- 4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้หมู่บ้านที่ผ่านการคัดเลือก “พัฒนาตนเองสู่การเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ”

3.4.2 การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบด้วยกิจกรรมกองทุนแม่ของแผ่นดิน

กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับมอบหมายภารกิจจากกระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบการเสริมสร้างความเข้มแข็งกองทุนแม่ของแผ่นดิน เมื่อเดือนธันวาคม 2554 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์พระราชทานของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงห่วงใยต่อปัญหา

ยาเสพติดที่แพร่ระบาดในสังคมไทยและทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ และได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์จัดตั้งเป็น “กองทุนแม่ของแผ่นดิน” ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เพื่อมอบเงินให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นเงินประเดิมหรือ “เงินขวัญถุงพระราชทาน” เริ่มต้นกองทุนละ 8,000 บาท ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 ถึงปัจจุบัน กรมการพัฒนาชุมชนได้จัดตั้งงบประมาณสำหรับดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน ซึ่งมีเป้าหมายในการขจัดปัญหายาเสพติดให้ได้ผลอย่างยั่งยืนด้วยพลังสามัคคีของประชาชน ให้พึ่งพาตนเองบนพื้นฐานของทุนทางสังคมที่มีอยู่และต่อยอดไปสู่การแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในปี พ.ศ. 2560 กรมการพัฒนาชุมชน ได้ขับเคลื่อนงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 20,253 หมู่บ้าน โดยขยายผลหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน 878 หมู่บ้าน ซึ่งได้รับพระราชทานเงินขวัญถุงแล้ว เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2560 และได้ดำเนินการตรวจสอบสภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน ปี 2555 – 2559 จำนวน 19,375 กองทุน โดยมีผลการตรวจสอบสภาพ ปรากฏดังนี้

ระดับ A มีความพร้อมเข้มแข็ง

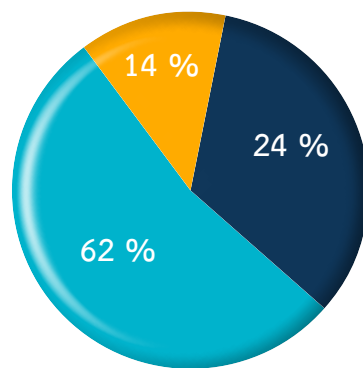
จำนวน 4,726 กองทุน คิดเป็น 24 %

ระดับ B พร้อมพัฒนาเป็น A

จำนวน 11,941 กองทุน คิดเป็น 62 %

ระดับ C ต้องปรับปรุง

จำนวน 2,708 กองทุน คิดเป็น 14 %

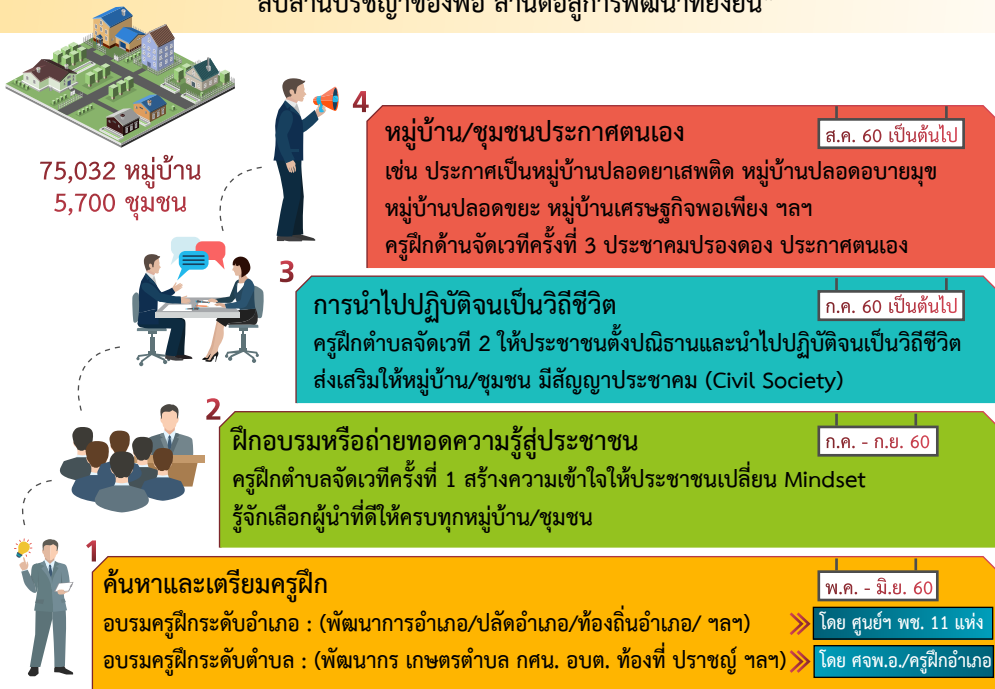

■ ระดับ A ■ ระดับ B ■ ระดับ C

■ 3.4.3 การขับเคลื่อนการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต (Way of Life)

การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต (Way of Life)

“สืบสานปรัชญาของพ่อ สานต่อสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

รัฐบาลได้ประกาศนโยบายยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศในทุก ๆ มิติ เพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล กระทรวงมหาดไทย จึงจัดทำโครงการ “ขับเคลื่อนการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต (Way of Life)” โดยการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใจและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปเป็นกรอบในการดำเนินชีวิต ไม่ใช่ชีวิตตามกระแสจนก่อเกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ โดยมีการปรับคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 310/2560 ลงวันที่ 9 มีนาคม 2560 แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงมหาดไทย (ศพ.มท.) เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนโครงการในระดับพื้นที่ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นที่ปรึกษาปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้อำนวยการศูนย์ผู้บริหาร

หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนจากกระทรวงที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน และที่ปรึกษาด้านการปกครอง สำนักงานปลัดกระทรวง มหาดไทย เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม

การดำเนินการดังกล่าว กำหนดพื้นที่ดำเนินการ 76 จังหวัด 878 อำเภอ 7,255 ตำบล 75,032 หมู่บ้าน และ 7,500 ชุมชน โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1. การค้นหาและเตรียมครูฝึกระดับอำเภอ โดยให้อำเภอจัดตั้งทีมครูฝึกระดับ อำเภอเพื่อเผยแพร่สร้างความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกหมู่บ้าน/ชุมชน โดยกรมการพัฒนาชุมชนอบรมทีมครูฝึกระดับอำเภอที่ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน อำเภอละ 5 คน รวม 4,390 คน เพื่อสร้างทีมและฝึกอบรมครูฝึกระดับตำบลต่อไป

2. การฝึกอบรมหรือถ่ายทอดความรู้ให้แก่ประชาชน เวทีครั้งที่ 1 ปรับเปลี่ยน Mindset ทั้ง 75,032 หมู่บ้าน และ 7,500 ชุมชน

3. การนำไปปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต ทีมครูฝึกติดตามหรือจัดเวทีครั้งที่ 2 เพื่อให้ ประชาชนได้ตั้งปณิธานรายบุคคลและให้มีสัญญาประชาคม (Civil Society) ของหมู่บ้าน/ ชุมชน

4. หมู่บ้าน/ชุมชนประกาศตนเอง เป็นหมู่บ้าน ที่ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ สำหรับหมู่บ้านและชุมชนที่สามารถดำเนินการขับเคลื่อน ให้เกิดผลสำเร็จเป็นรูปธรรม ในช่วงเดือนสิงหาคม ถึงเดือน ตุลาคม 2560 จะเป็นการประกาศโดยประชาชนเพื่อ สร้างความดีถวายเป็นพระราชกุศลแด่ในหลวง รัชกาลที่ 9 ส่วนประชาชนและหมู่บ้าน/ชุมชนอื่น ๆ ที่อยู่ระหว่างการตั้งปณิธานและขับเคลื่อนกิจกรรมก็ดำเนินการน้อมนำ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจนเป็น วิถีชีวิต เมื่อเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายและมีความพร้อม ก็ให้หมู่บ้าน/ชุมชนประกาศตนเองต่อเนื่องต่อไป

❑ กระบวนการที่ 4 : เชิดชูเกียรติผู้นำเครือข่ายพัฒนาชุมชน สนับสนุนสมาชิกดีเด่น

กรมการพัฒนาชุมชน กำหนดมาตรการ/แนวทางการดำเนินงานกระบวนการที่ 4 เชิดชูเกียรติผู้นำเครือข่ายพัฒนาชุมชน สนับสนุนสมาชิกดีเด่น 2 มาตรการ/แนวทาง มีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

4.1 เชิดชูเกียรติผู้นำเครือข่ายสมาชิกชุมชน

❑ 4.1.1 การคัดสรรกิจกรรมพัฒนาชุมชนดีเด่น ประจำปี 2560

ประกอบด้วย 4 ประเภท ได้แก่

1. หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ดีเด่นระดับจังหวัด 76 หมู่บ้าน

2. ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.) ดีเด่นระดับจังหวัด ชายและหญิง จำนวน 152 คน

3. องค์กรชุมชนแกนหลักสำคัญ ในการพัฒนาหมู่บ้าน ดีเด่นระดับจังหวัด จำนวน 76 กลุ่ม/องค์กร

4. ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน ระดับตำบล (ศอช.ต.) ดีเด่นระดับจังหวัด จำนวน 76 แห่ง

■ 4.1.2 มหกรรมรวมพลังคนดีแห่งแผ่นดิน ประจำปี 2560 (กิจกรรมรับโล่) และกิจกรรมสัมนาผู้นำองค์กรเครือข่ายพัฒนาชุมชนดีเด่น

กรมการพัฒนาชุมชน ประกาศเกียรติคุณผู้นำกิจกรรมพัฒนาชุมชนดีเด่น ประจำปี 2560 โดยจัดโครงการเชิดชูเกียรติผู้นำเครือข่ายพัฒนาชุมชนดีเด่น : มหกรรมรวมพลังคนดีแห่งแผ่นดิน ประจำปี 2560 (กิจกรรมรับโล่) จำนวน 392 รางวัล ระหว่างวันที่ 24 - 26 กรกฎาคม 2560 ภายใต้งาน มหกรรมสานพลังประชารัฐพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก (CD Day 2017) ณ ลานอเนกประสงค์ ชั้น 2 ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ดังนี้

1. โล่รางวัลพระราชทานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ดีเด่นระดับจังหวัด จำนวน 76 รางวัล

2. โล่รางวัล “สิ่งทอง” สำหรับกิจกรรมพัฒนาชุมชนดีเด่นระดับจังหวัด จำนวน 304 รางวัล ได้แก่ ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.) ดีเด่น จำนวน 152 รางวัล กลุ่ม/องค์กรแกนหลักสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านดีเด่น จำนวน 76 รางวัล และศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) ดีเด่น จำนวน 76 รางวัล

3. โล่รางวัลครัวเรือนสามาชีพชุมชนตัวอย่างระดับภาค จำนวน 12 รางวัล และนำผู้นำหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ดีเด่นระดับจังหวัด ผู้นำกิจกรรมพัฒนาชุมชนดีเด่นระดับจังหวัด ครอบครัวแข็งแรงดีเด่นระดับภาค ประจำปี 2559 พร้อมด้วยประธานเครือข่ายองค์กรพัฒนาชุมชน และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน รวม 430 คน เข้าเฝ้าทูลละอองพระบาท สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2560 ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต

4.2 กีฬาสร้างความสัมพันธ์ชายแดนใต้

กรมการพัฒนาชุมชนให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างสันติสุข ความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้ภารกิจและอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนเอง มีเป้าหมายสำคัญให้ประชาชนอยู่ดีมีสุข ชุมชนเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยมีแนวนโยบายการดำเนินงานจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ยึดประชาชนเป็นตัวตั้ง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับการจัดสรรงบประมาณ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของชุมชนโดยใช้กีฬาเป็นสื่อกลางในการสร้างความสมานฉันท์ สร้างทัศนคติที่ดีต่อกันระหว่างประชาชน ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ และเพื่อสนับสนุนการเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งดำเนินการในพื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนราธิวาส ปัตตานี ยะลา สตูล และสงขลา (อำเภอนาทวี อำเภอบันนังสวย อำเภอจะนะ และอำเภอเทพา) ในการสร้างความสมานฉันท์ สร้างทัศนคติที่ดีต่อกันระหว่างประชาชน ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนจากพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ใน 44 อำเภอ หมู่บ้านเป้าหมาย 88 หมู่บ้าน ซึ่งประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการพัฒนาสตรี หมู่บ้าน ผู้แทนองค์กรเยาวชน และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนจากศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนยะลา

ตัวอย่างอาชีพจากการส่งเสริมสัมมาชีพชุมชน

กลุ่มจักสานบ้านโพนสว่าง

หมู่ที่ 9 ต.โพนแพง อ.รัตนวาปี จ.หนองคาย
สินค้าของกลุ่มสัมมาชีพ คือ กระเช้าของขวัญผลิตจากหวาย สามารถรองรับสินค้า OTOP ที่มีอยู่ในชุมชน จัดเป็นกระเช้าของขวัญสำหรับโอกาสต่าง ๆ

ผ้าไหมอำเภโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

หมู่ที่ 13 ต.หนองใหญ่ อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด สินค้าของกลุ่มสัมมาชีพ คือ ผ้าไหมที่อาศัยฝีมือและความรู้ความชำนาญของผู้ทอเป็นอย่างมาก นอกจากนั้นแล้วความแรงในการตีกระทบหรือการฟัด ทำให้ได้สีเข้มอ่อนต่างกัน การเรียงเส้นไหมให้ตรงลายจะแสดงถึงความคมชัดและเอกลักษณ์ของผ้าทอแต่ละพื้น

ข้าวโพดข้าวเหนียวม่วงแต้ม

หมู่ที่ 4 ต.หนองบัว อ.บ้านฝาง จ.ขอนแก่น สินค้าของกลุ่มสัมมาชีพ คือ ข้าวโพดข้าวเหนียวม่วงแต้ม เป็นพืชทางการเกษตรที่มีชื่อเสียงของอำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น มีรสชาติหอมอร่อย เหนียวนุ่ม

ตัวอย่างศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน

“ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหนองสามพราน”

หมู่ที่ 9 บ้านหนองสามพราน ตำบลวังดั่ง อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหนองสามพรานเกิดขึ้นจากความต้องการของประชาชนในชุมชน โดยเริ่มต้นโครงการในปี พ.ศ. 2555 ผู้ใหญ่พิเชฐ เจริญพร นำแนวความคิดจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ฯ เข้าเวทีประชุมประชาคมของหมู่บ้าน เพื่อเผยแพร่ความคิด โน้มน้าวสร้างการยอมรับ และชี้ให้เห็นความสำคัญการดำเนินการตามแนวทางหลักปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้พื้นที่ส่วนตัวสร้างแหล่งเรียนรู้ จัดเก็บองค์ความรู้ ประวัติชุมชน และภูมิปัญญาของชุมชนอย่างเป็นระบบ แสดงข้อมูลข่าวสารของชุมชนให้ได้เรียนรู้กันอย่างทั่วถึง รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ให้บริการแก่ประชาชนในหมู่บ้านและคณะต่างๆ ที่เดินทางเข้ามาเรียนรู้ ค้นคว้า แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ เพื่อสร้างความเข้าใจ และความร่วมมือในการพัฒนาตนเองและชุมชน

ตัวอย่างผู้นำสมาชิกชุมชนที่ผ่านระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน (มชช.)

นายบุญชอบ ปิ่นทอง ผู้นำสมาชิกชุมชนและผู้นำ อช. ตำบลบ่อกระดาน
อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ได้กล่าวว่า

การนำระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน (มชช.) มาเป็นแนวทางและเครื่องมือในการพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคม และพัฒนางาน เกิดผลสัมฤทธิ์ ดังนี้

1. เป็นคนตรงต่อเวลา
2. มีบุคลิกภาพที่ดี มีความมั่นใจมากขึ้น
3. สามารถบริหารจัดการงาน จัดการเวลาของตนเองได้
4. สามารถสอนแนะคนอื่นและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้นำคนอื่น ๆ ได้
5. ทำงานอย่างมีสติ ต่อเนื่อง และเป็นระบบ
6. มีเครือข่ายจากการประชุม ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้การทำงานมีแนวร่วมมากขึ้น
7. ได้รับการยอมรับ และไว้วางใจจากคนในชุมชน
8. มีพลังความคิด ความเสียสละที่จะทำงานเพื่อส่วนรวมมากขึ้น
9. ได้รับการสนับสนุนจากภาคีการพัฒนา ทำให้งานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ผลสำเร็จของการดำเนินงาน

การสร้างสัมมาชีพชุมชน

เชิงปริมาณ

1. ประชาชนชุมชนด้านอาชีพที่ผ่านการฝึกอบรมเป็นวิทยากรสัมมาชีพชุมชน ในพื้นที่ 23,589 หมู่บ้าน ๆ ละ 5 คน รวม 117,945 คน
2. ครุว์เรือนสัมมาชีพชุมชนที่ผ่านการฝึกอาชีพโดยทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน ในพื้นที่ 23,589 หมู่บ้าน ๆ ละ 20 คน รวม 471,780 คน
3. กลุ่มอาชีพที่เกิดจากครุว์เรือนสัมมาชีพชุมชน จำนวน 2,360 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 10 ของหมู่บ้าน
4. การพัฒนาศักยภาพสัมมาชีพชุมชนสู่ความยั่งยืน มีกลุ่มอาชีพลงทะเบียน OTOP แล้ว จำนวน 1,564 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 66.27 ของจำนวนกลุ่มเป้าหมาย และมีการรวมกลุ่มเป็นคลัสเตอร์ จำนวน 330 คลัสเตอร์
5. เกิดแผนบูรณาการระดับตำบล จากคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) จำนวน 6,095 ตำบล ๆ ละอย่างน้อย 20 คน
6. ผู้สมัครเข้าสู่ระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน (มชช.) ทั้งหมด จำนวน 6,402 ราย ผ่านการประเมินมาตรฐาน จำนวน 5,314 ราย คิดเป็นร้อยละ 83.68 จากผู้สมัครทั้งหมด

เชิงคุณภาพ

1. เกิดการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่บ้าน
2. เกิดความร่วมมือในชุมชน มีความรัก ความสามัคคี มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
3. คนในชุมชนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่ว่างงาน
4. เกิดอาชีพใหม่ที่ตรงตามความต้องการของครุว์เรือน
5. คนในชุมชนได้รับความรู้ใหม่ ๆ มีการเชื่อมโยงเครือข่าย และการถ่ายทอดความรู้ให้แก่หมู่บ้านใกล้เคียงได้มาศึกษาดูงาน

การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบการสร้างสัมมาชีพชุมชน

การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทำให้เกิดการขยายผลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ เพิ่มขึ้น 878 หมู่บ้าน จึงมีหมู่บ้านต้นแบบ รวมจำนวน 9,715 หมู่บ้าน โดยมีผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ดังนี้

เชิงปริมาณ

1. ร้อยละ 70 ของครัวเรือนในหมู่บ้าน นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต
2. ร้อยละ 100 ของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ มีกิจกรรมการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เชิงคุณภาพ

1. ประชาชนเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมีกรอบชีวิต ไม่ใช่ชีวิตตามกระแส
2. ประชาชนรู้จักเลือกผู้นำที่ดี
3. หมู่บ้านและชุมชน มีความสามัคคีปรองดอง

ปัจจัยขับเคลื่อน : 2 หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

“แนวคิด : หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เป็นกลุ่มธุรกิจในกลุ่มชนที่มีศักยภาพในการประกอบการ มีเครือข่าย OTOP ที่มีประสบการณ์และเข้มแข็ง ควรได้รับการส่งเสริมให้เป็นกำลังในการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน จากต้นทาง กลางทาง จนถึงปลายทาง”

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายยุทธศาสตร์สานพลังประชารัฐ เพื่อเศรษฐกิจฐานราก โดยมีเป้าหมายแก้ไขปัญหาคอขวด ลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และการสร้างการเติบโตจากภายใน โดยสนับสนุนการดำเนินโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เพื่อสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง มั่นคง ก้าวไปสู่ประเทศที่มีศักยภาพทางการแข่งขันในระดับสากล โดยสนับสนุนการดำเนินงานด้านองค์ความรู้ เทคโนโลยี ทุน บริหารจัดการ เชื่อมโยงสินค้าจากชุมชนไปสู่ตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ

กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความมั่นคง โดยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาอาชีพ พัฒนาผลิตภัณฑ์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างโอกาส สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้แก่ชุมชน และการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ OTOP ให้มีความสามารถในการแข่งขันทั้งตลาดภายในและต่างประเทศได้

❏ กระบวนการพัฒนาหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ขับเคลื่อนปัจจัยขับเคลื่อนที่ 2 หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) โดยมีเป้าหมายเพื่อให้กลุ่มสัมมาชีพชุมชนได้รับการพัฒนาเป็นผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ดำเนินการภายใต้ 3 กระบวนการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการ

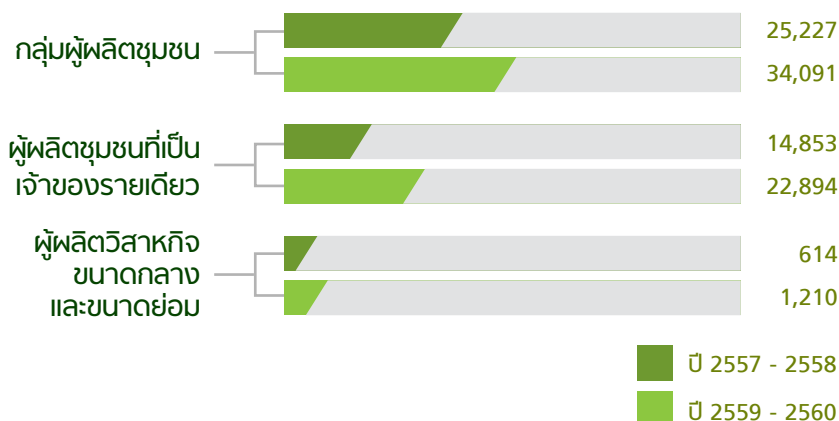
1.1 การลงทะเบียนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP

กรมการพัฒนาชุมชน ได้มีการเปิดรับลงทะเบียนเป็นผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 มีผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ที่มาลงทะเบียนแล้ว จำนวน 58,195 กลุ่ม/ราย ผลิตภัณฑ์ จำนวน 105,530 ผลิตภัณฑ์ สามารถจำแนกใน 3 ประเภทสรุปได้ดังนี้

ประเภทของผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP

ที่	ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP	ปี 2557 - 2558	ปี 2559 - 2560
1	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	25,227	34,091
2	ผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว	14,853	22,894
3	ผู้ผลิตวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม	614	1,210
รวมทั้งสิ้น		40,694	58,195

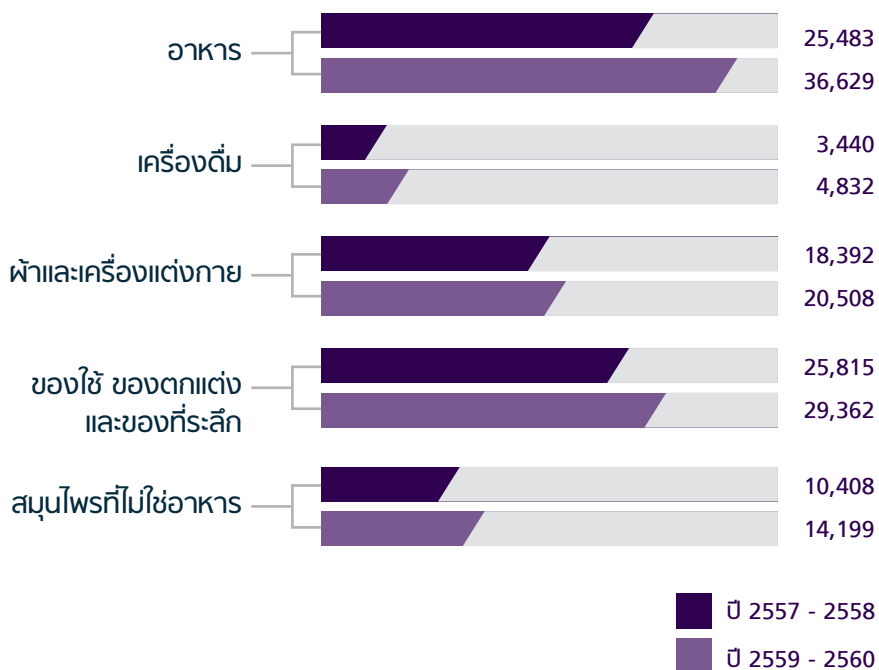
ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2560

ประเภทผลิตภัณฑ์

ที่	ผลิตภัณฑ์	ปี 2557 - 2558	ปี 2559 - 2560
1	อาหาร	25,483	36,629
2	เครื่องดื่ม	3,440	4,832
3	ผ้าและเครื่องแต่งกาย	18,392	20,508
4	ของใช้ ของตกแต่ง และของที่ระลึก	25,815	29,362
5	สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	10,408	14,199
	รวมทั้งสิ้น	83,538	105,530

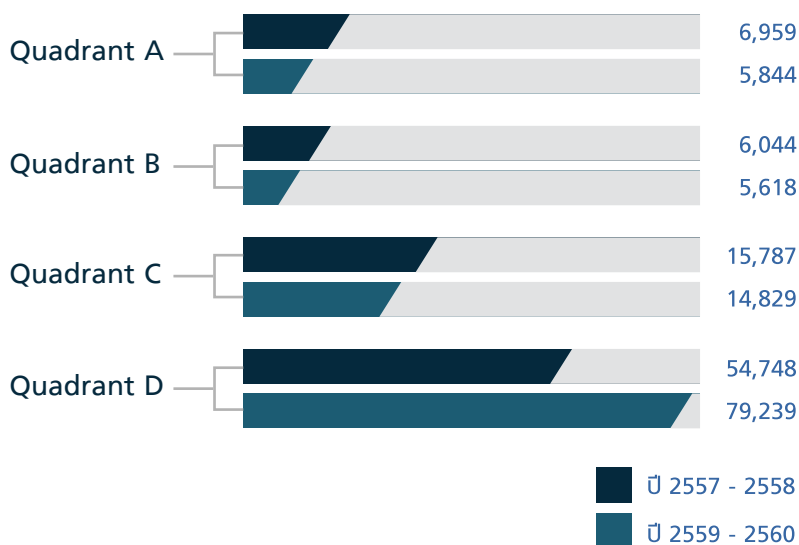
ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2560

ประเภทการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์ (Quadrant)

ที่	ผลิตภัณฑ์	ปี 2557 - 2558	ปี 2559 - 2560
1	กลุ่มดาวเด่นสู่สากล (Quadrant A)	6,959	5,844
2	กลุ่มอนุรักษ์ สร้างคุณค่า (Quadrant B)	6,044	5,618
3	กลุ่มพัฒนาสู่การแข่งขัน (Quadrant C)	15,787	14,829
4	กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (Quadrant D)	54,748	79,239
รวมทั้งสิ้น		83,538	105,530

ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2560

■ 1.2 โครงการยกระดับผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ประเภทอาหาร สะอาด ปลอดภัย ใส่ใจผู้บริโภค

กรมการพัฒนาชุมชน เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาระดับผลิตภัณฑ์ OTOP ประเภทอาหาร ให้มีความสะอาด ปลอดภัย มีคุณภาพ ขายได้ และพัฒนาระดับให้ได้มาตรฐาน เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้าในตลาดทุกระดับ รวมถึงการใส่ใจกับความปลอดภัยผู้บริโภค โดยการพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตผู้ประกอบการ ในการให้ความรู้แนวทางพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ไทย สะอาดปลอดภัย การปรับเปลี่ยนวัตถุดิบส่วนผสม สร้างความตระหนักด้านความสะอาด ปลอดภัย พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ การปรับกระบวนการผลิต เพื่อความปลอดภัยของอาหาร การลดต้นทุนการผลิต และการยืดอายุของผลิตภัณฑ์ การออกแบบผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด รูปแบบบรรจุภัณฑ์ ตลอดจนการให้ความรู้ด้านกฎระเบียบ พรบ.กฎหมาย และมาตรฐาน GMP โดยดำเนินการ 4 ภูมิภาค

■ 1.3 โครงการเตรียมความพร้อมคนรุ่นใหม่สู่การเป็นผู้ประกอบการ OTOP กิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพเยาวชน OTOP สู่การเป็นนักธุรกิจ

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนา OTOP กลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ ที่จะมาสืบสานต่อยอดการพัฒนา OTOP ซึ่งปัจจุบันธุรกิจมีการแข่งขันสูงขึ้น การมีผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างอย่างเดียวยังไม่เพียงพอ ต้องมีการพัฒนานวัตกรรม หรือใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มาช่วยสร้างมูลค่าเพิ่ม โครงการนี้จึงเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มโดยการนำต้นทุนทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญามาประยุกต์ใช้ร่วมกับองค์ความรู้ เทคโนโลยี กรมการพัฒนาชุมชน ได้ร่วมกับที่ปรึกษาสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรับสมัครและคัดเลือกเยาวชน เข้าร่วมโครงการ จำนวน 76 ราย เข้าสู่กระบวนการพัฒนา ดังนี้

- 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ Workshop และ Boot Camp เป็นการอบรมทั้งทฤษฎีและเน้นภาคปฏิบัติ ผึกคิด - ปฏิบัติ - สำรวจ ความเป็นไปได้เชิงธุรกิจ การวางโมเดลธุรกิจ สไตล์ OTOP การพัฒนาต่อยอดความคิดสร้างสรรค์ คัดสรรนวัตกรรมที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์
- 2) ที่ปรึกษาลงพื้นที่ให้คำแนะนำเชิงลึก ณ สถานประกอบการ
- 3) การจัดกิจกรรม Demo Day เพื่อเปิดเวทีนำเสนอผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์และโมเดลธุรกิจต่อผู้เชี่ยวชาญ และทดสอบตลาด
- 4) จัดทำต้นแบบสินค้า ไม่น้อยกว่า 5 ชิ้น/ราย

■ 1.4 โครงการโรงเรียน OTOP (สถาบันส่งเสริมความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น : OTOP Academy)

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานโรงเรียน OTOP (สถาบันส่งเสริมความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น : OTOP Academy) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 เพื่อยกระดับความสามารถ ความเข้มแข็งให้กับผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และได้คัดเลือกพื้นที่เป้าหมายที่เป็นกลุ่ม OTOP ที่มีความเข้มแข็งภายใต้แนวคิดส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น บริหารจัดการด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักธรรมาภิบาล มุ่งปฏิบัติเพื่อสังคม ปัจจุบันมีการขยายผลแหล่งบ่มเพาะความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบริการครอบคลุมทั้ง 4 ภาค จำนวน 5 แห่ง ประกอบด้วย

- 1) ศูนย์ OTOP คอมเพล็กซ์พุแค จังหวัดสระบุรี
- 2) กลุ่มจักสานบางเจ้าฉ่า ตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง
- 3) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านเขากลาง จังหวัดพัทลุง
- 4) ศูนย์ OTOP ช่วงสนกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
- 5) กลุ่มหัตถกรรมคุ้มสุขโข บ้านดอนข่า ตำบลชนบท อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินการขับเคลื่อน
โรงเรียน OTOP (สถาบันส่งเสริมความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น : OTOP Academy) ดังนี้

1. ประชุมเชิงปฏิบัติการปรับปรุงหลักสูตรสำหรับโรงเรียน OTOP (สถาบันส่งเสริมความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น : OTOP Academy) ได้แก่ หลักสูตรการพัฒนาผู้ประกอบการ OTOP ขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรการพัฒนาผู้ประกอบการ OTOP ขั้นพัฒนา
2. ผลิตสื่อและอุดหนุนงบประมาณสำหรับโรงเรียน OTOP (สถาบันส่งเสริมความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น : OTOP Academy)
3. ฝึกอบรมวิทยากรโรงเรียน OTOP (สถาบันส่งเสริมความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น : OTOP Academy)
4. สนับสนุนงบประมาณในการจัดการอบรมตามหลักสูตรให้กับโรงเรียน OTOP ทั้ง 5 แห่ง

■ 1.5 โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (กลุ่ม D)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลงทะเบียนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ปี 2557 – 2558 พบว่า ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ในประเภทกลุ่มผู้ผลิตชุมชน ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (กลุ่ม D) ขาดความรู้รวมถึงทักษะในการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ ไม่สามารถดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน และเป็นที่ต้องการของตลาดได้ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP กลุ่มดังกล่าว เพื่อให้มีศักยภาพสูงขึ้นสามารถเข้าสู่การแข่งขันในตลาดทั้งใน

ประเทศและต่างประเทศได้ จึงได้จัดทำโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (กลุ่ม D) จำนวน 76 จังหวัด ๆ ละ 44 กลุ่ม/ราย รวมจำนวน 3,344 กลุ่ม/ราย โดยอบรมให้ความรู้ในเรื่องแนวทางการขับเคลื่อนโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ส่วนผสมทางการตลาด 4P การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ฝึกปฏิบัติจัดทำแผนธุรกิจ และแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์

■ 1.6 การศึกษาวิจัยแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก ของกรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่อง Model การพัฒนา OTOP สู่มิติใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรคการดำเนินงาน OTOP ของกรมการพัฒนาชุมชน และเพื่อพัฒนา Model การพัฒนาผู้ประกอบการ OTOP สู่มิติใหม่ โดยใช้รูปแบบวิธีการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) การจัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผลข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ

สรุปข้อเสนอแนวทางการพัฒนา OTOP สู่มิติใหม่ ตามกระบวนการการพัฒนาได้ดังนี้

การดำเนินงาน OTOP ดันทาง ประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ

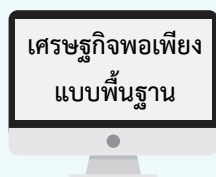
- 1) การพัฒนากระบวนการส่งเสริม/อนุรักษ์/ต่อยอดภูมิปัญญา
- 2) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการใช้ประโยชน์ (Database OTOP Center Online)

การดำเนินงาน OTOP กลางทาง ประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ

- 1) การพัฒนา Supply Chain ด้วยนวัตกรรม
- 2) การพัฒนาผู้ประกอบการ/เครือข่าย OTOP สู่มืออาชีพ
- 3) บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินงาน OTOP ปลายทาง ประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ

- 1) ขยายช่องทางการตลาด Social Media Marketing
- 2) เพิ่มช่องการประชาสัมพันธ์ทาง Social Media
- 3) การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว

Model การพัฒนา OTOP มติใหม่

กลางทาง
พัฒนาความเชี่ยวชาญ

- OTOP Management Module
- OTOP Learning Center
- OTOP Specialist Administration
- OTOP Academy

ปลายทาง

เปิดตลาดสู่สากล

- OTOP Application/Platform
- Social Media Marketing
- OTOP Idol/Blogger/Channel
- OTOP to Travel

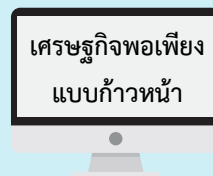
ต้นทาง

อนุรักษ์ภูมิปัญญา

- Create Successor OTOP
- Database OTOP System Online
- Cooperation with the University

เศรษฐกิจฐานราก
มั่นคง ชุมชน
พึ่งตนเองได้

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง/แผนชาติ/แผน 12/Thailand 4.0/นโยบายรัฐบาล/ยุทธศาสตร์ มท./ยุทธศาสตร์กรม พช.

เวทีนำเสนอโครงการวิจัย

กรรมการพัฒนาชุมชน นำโดย นายอภิชาติ โตดิลกเวชช์ อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน นายอรรษิษฐ์ สัมพันธ์รัตน์ รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน จัดเวทีนำเสนอผลการวิจัยและรับฟังความคิดเห็น โครงการศึกษาวิจัยแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากของกรมการพัฒนาชุมชน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2560 ณ ห้องประชุม 3003

กรมการพัฒนาชุมชน โดยมี รศ.ปาริชาติ วลัยเสถียร ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดร.วัลลภ ศัพท์พันธุ์ อาจารย์คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับการศึกษาวิจัย Model การพัฒนา OTOP สู่มิติใหม่ พร้อมด้วยคณะผู้บริหารกรมฯ และเจ้าหน้าที่กรมการพัฒนาชุมชน รวมทั้งสิ้น 75 คน

2. การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์

2.1 โครงการพัฒนาระดับสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์ Cluster กระเป๋า

รัฐบาลได้มีนโยบายในการส่งเสริมสินค้า OTOP เป็นสินค้า OTOP BRANDNAME โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ประเภทกระเป๋าให้มีหลากหลายรูปแบบเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในหลาย ๆ ช่วงอายุและชาวต่างชาติ เพื่อยกระดับการพัฒนาผลิตภัณฑ์กระเป๋าให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยกรมฯ ดำเนินการจ้างมูลนิธิเพื่อสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ISMED) ดำเนินการพัฒนาผู้ผลิต ผู้ประกอบการ ประเภท

กระเป๋า จำนวน 35 กลุ่ม/ราย ให้มีความรู้ด้านการบริหารจัดการ ด้านการตลาด ด้านการออกแบบ และนวัตกรรม มีกระเป๋าต้นแบบในการพัฒนาคนละ 3 แบบขึ้นไป และมีแบรนด์เป็นของตนเองโดยดำเนินการเปิดตัวจำหน่ายครั้งแรกในงาน OTOP Midyear 2017 ยอดจำหน่ายทั้งสิ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 จำนวนทั้งสิ้น 90,615,840 บาท สูงกว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 จำนวน 13,708,820 บาท มียอดจำหน่ายเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 17.83

■ 2.2 โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาระดับผลิตภัณฑ์ศิลป OTOP ปี 2560

กรมการพัฒนาชุมชน มีนโยบายในการสนับสนุนการดำเนินงานศิลป OTOP อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 โดยได้ดำเนินการพิจารณาคัดเลือกผู้ผลิตผู้ประกอบการ OTOP ที่มีการสืบสานอนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ด้วยภูมิปัญญา ก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพ เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติในฐานะเป็นผู้อนุรักษ์ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยในปี พ.ศ. 2560 ได้มีการคัดเลือกศิลปิน

OTOP จำนวน 32 ราย รวมจำนวนศิลปิน OTOP ในปัจจุบันทั้งหมด 132 ราย และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ได้ดำเนินการจัดทำโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาระดับผลิตภัณฑ์ศิลป OTOP เพื่อเพิ่มความรู้อย่างเสริมสร้างศักยภาพให้แก่ศิลปิน OTOP ในเรื่องผลิตภัณฑ์ OTOP สุดตลาดสมัยใหม่ มุมมองผลิตภัณฑ์ OTOP กับทิศทางการตลาดสมัยใหม่ และการสร้างเครือข่ายศิลปิน OTOP

นอกจากนี้ กรมฯ ยังสนับสนุนการจัดนิทรรศการแสดงผลงานของศิลปิน OTOP เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่าย และเผยแพร่ผลงานให้เป็นที่แพร่หลาย สร้างรายได้ให้แก่ศิลปิน และชุมชน ตั้งแต่เริ่มดำเนินการจัดทำโครงการศิลปิน OTOP ถึงปัจจุบัน มีศิลปิน OTOP เข้าร่วมจำหน่ายในงาน OTOP ณ อิมแพ็คเมืองทองธานี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ยอดจำหน่ายรวมทั้งสิ้น 166,193,144 บาท

■ 2.3 โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP เพื่อจำหน่ายบนเครื่องบิน (รอบที่ 2 - 4)

กรมการพัฒนาชุมชน ร่วมกับบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) บริษัท คิง เพาเวอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด บริษัท มอลล์ (ประเทศไทย) จำกัด ดำเนินการคัดเลือกสินค้า OTOP เพื่อจำหน่ายบนเครื่องบิน และพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ (เล็ก ดี มีคุณภาพ) พัฒนาบรรจุภัณฑ์ ให้เหมาะสม สวยงาม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 กรมฯ ได้ดำเนินการพัฒนาไปแล้ว 4 ระยะ จำนวน 498 ผลิตภัณฑ์ 97 ราย โดยความร่วมมือของ 8 หน่วยงานหลัก คือ

- 1) กรมการพัฒนาชุมชน
- 2) บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)
- 3) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์
- 4) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- 5) บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)
- 6) บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด
- 7) บริษัท คิง เพาเวอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
- 8) บริษัท มอลล์ (ไทยแลนด์) จำกัด

ยอดจำหน่าย ณ เดือนกันยายน 2560 รวมทั้งสิ้น 109,009,380 บาท

■ 2.4 โครงการพัฒนาระดับผลิตภัณฑ์ย่านลิกากลุ่มผู้ประสบอุทกภัย

จากเหตุการณ์อุทกภัยเมื่อเดือนมกราคม 2560 มีผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ผลิตภัณฑ์ย่านลิกากลุ่มผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ประสบปัญหาอุทกภัยและอยู่ในช่วงการฟื้นฟูกิจกรรมการพัฒนาชุมชน จึงได้มีแผนการช่วยเหลือโดยขับเคลื่อนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP สนับสนุนการเตรียมสินค้า OTOP ให้พร้อมจำหน่ายโดยการยกระดับและพัฒนาสินค้า OTOP เป็นสินค้า OTOP BRANDNAME ขยายฐานผู้ใช้ไปสู่คนรุ่นใหม่หลาย ๆ ช่วงอายุ

ที่นิยมนานฝีมือที่มีความหรรษา ทันสมัย และต้องการอัตลักษณ์ความเป็นไทย โดยเฉพาะเครื่องประดับและกระเป๋า เพื่อใช้ประกอบการแต่งกายแนวสากล ทันสมัย นำไปสู่การขยายช่องทางการตลาด สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากได้เป็นอย่างดี โดยดำเนินการพัฒนา 10 กลุ่ม และเปิดตัวจำหน่ายครั้งแรกในงานศิลปาชีพประทีปไทย OTOP ก้าวไกลด้วยพระบารมี มียอดจำหน่ายทั้งสิ้น 3,967,550 บาท

■ 2.5 โครงการพัฒนาระดับผลิตภัณฑ์ OTOP ประเภทอาหารสู่ตลาดสากล

กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินการจ้างที่ปรึกษาสถาบันพัฒนามูลนิธิเพื่อสถาบันอาหาร ดำเนินโครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP ประเภทอาหารสู่ตลาดสากล โดยการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ OTOP ประเภทอาหาร จำนวน 35 ผลิตภัณฑ์ จัดกิจกรรม Focus Group เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจระหว่างผู้ผลิต ผู้ประกอบการ จากวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านอาหาร แนะนำข้อควรระวังในกระบวนการผลิตอาหารให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และจัด Focus Group โดยผู้แทนจากภาคเอกชน ผู้ซื้อ ได้แก่ บริษัท เซ็นทรัลพัฒนา จำกัด (มหาชน) บริษัท เดอะมอลล์ กรุ๊ป จำกัด บริษัท คิง เพาเวอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด

และซีพีกรุ๊ป ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เช่น การปรับปรุงสูตร ยืดอายุการเก็บรักษา เป็นต้น พร้อมรูปแบบบรรจุภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยหลังจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์พร้อมบรรจุภัณฑ์ได้จัดทำสินค้าต้นแบบผลิตภัณฑ์ละ 50 ตัวอย่าง ส่งให้กับกลุ่มเป้าหมายทั้ง 35 ผลิตภัณฑ์

ก่อนการพัฒนา

หลังการพัฒนา

■ 2.6 การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (กลุ่ม D) (การพัฒนายกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP ประเภทอาหาร)

กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินการจ้างที่ปรึกษาสถาบันพัฒนามูลนิธิเพื่อสถาบันอาหารดำเนินการโดยจัดสัมมนา/คลินิกให้คำปรึกษาเบื้องต้น ใน 4 ภูมิภาค 8 จุดดำเนินการ จำนวน 2,022 ผลิตภัณฑ์ โดยมีหัวข้อในการประชุมเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

- 1) มาตรฐานสุขลักษณะสู่การเป็น Rising Star OTOP (GMP for Rising Star OTOP)
- 2) บรรจุภัณฑ์เพิ่มมูลค่า สินค้าขายได้ โลโก้และการสร้างแบรนด์เพื่อการจดจำ
- 3) จัดคลินิกให้คำปรึกษาเบื้องต้นในด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ แนวคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามกลุ่มผู้ประกอบการ ดังนี้

- พัฒนาบรรจุภัณฑ์ ออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้สวยงาม เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ สอดคล้องกับกฎหมายการแสดงฉลากและผู้ประกอบการยอมรับ

- ให้คำแนะนำ ณ สถานประกอบการของกลุ่ม OTOP เพื่อพัฒนากระบวนการผลิต การปฏิบัติงานให้ผลิอาหารสะอาดปลอดภัย ลดปัญหาการปนเปื้อนต่าง ๆ

■ 2.7 โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์โดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมจากใบไม้สีทอง (The Cultural Heritage Based Development Project for Golden Leaf)

รัฐบาลได้มอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชน สนับสนุนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ผลิตภัณฑ์ “ใบไม้สีทอง” ในเขตพื้นที่จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดยะลา เนื่องจากสินค้าที่จำหน่ายจะเป็นเพียงการนำใบไม้สีทองมาใส่กรอบรูปเท่านั้น ไม่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ ๆ ที่มีความหลากหลาย ดังนั้น กรมฯ จึงได้ดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์โดยใช้ทุนทาง

วัฒนธรรมจากใบไม้สีทองโดยดำเนินกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระดับสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์ การวิจัยและค้นคว้าผลิตภัณฑ์จากใบไม้สีทอง การพัฒนาผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์/สร้างมาตรฐาน/สร้างแบรนด์สินค้า/พัฒนาอัตลักษณ์สินค้า เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงาน การพัฒนาระดับผลิตภัณฑ์ใบไม้สีทอง และผลิสู่ประชาสัมพันธ์

ผลที่ได้รับ

1) สร้างแบรนด์ในภาพรวมของ 3 จังหวัดชายแดนใต้ คือชื่อ PANALA (แปลว่า : เก่ง) ซึ่งมาจากชื่อของ 3 จังหวัดชายแดนใต้ คือ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

2) กลุ่มไปไม้สีทองทั้ง 10 กลุ่ม มีแบรนด์เป็นของตนเอง

3) ได้ต้นแบบในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทั้งหมด 10 แบบ และมีการจัดทำหนังสือขั้นตอนการผลิตผลิตภัณฑ์ทั้ง 10 แบบให้ผู้ประกอบการนำไปใช้ในการพัฒนา

4) ได้ช่องทางการจำหน่ายเพิ่มขึ้น

5) ผู้ผลิต ผู้ประกอบการมีแนวทางในการต่อยอดการพัฒนาในรูปแบบที่หลากหลายยิ่งขึ้น

■ 2.8 โครงการพัฒนาหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว

กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินงานโครงการหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว (OTOP Village Champion : OVC) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 วัตถุประสงค์เพื่อเชื่อมโยงสินค้า OTOP ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต แหล่งท่องเที่ยวและบริการ รวมทั้ง กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมให้หมู่บ้านดังกล่าวสามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชม และใช้จ่ายในหมู่บ้าน เพื่อเพิ่มรายได้ของประชาชนในหมู่บ้านจากการบริการด้านการท่องเที่ยว การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP ด้วยการพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนเพื่อการพัฒนาหมู่บ้านท่องเที่ยว ด้านการปรับปรุงภูมิทัศน์ ปัจจุบันมีการดำเนินงานหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว จำนวนทั้งสิ้น 111 หมู่บ้าน ใน 65 จังหวัด

ในปี พ.ศ. 2560 มีหมู่บ้านที่ได้รับการคัดเลือกเป็นหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว จำนวน 18 หมู่บ้าน ใน 18 จังหวัด ดังนี้

1.

■ บ้านโนนบุรี ม.1 ต.โนนบุรี อ.สหัสขันธ์ จ.กาฬสินธุ์ ■

วัฒนธรรมประเพณี/วิถีชีวิต	ผลิตภัณฑ์โดดเด่น	สถานที่ท่องเที่ยวเชื่อมโยง/ จุดดึงดูดนักท่องเที่ยว
- ประเพณีตักบาตรเทโวโรหณะ - ตักบาตรถนนสายบุญ ทุกวันเสาร์	- เสื้อกัก - ตะกร้าเส้นพลาสติกสาน	ถนนคนเดินทุกเย็นวันศุกร์ และวันสำคัญ ในสหัสขันธ์ ไคโนโรด

2.

■ บ้านตลาดลำพญา ม.3 ต.ลำพญา อ.บางเลน จ.นครปฐม ■

วัฒนธรรมประเพณี/วิถีชีวิต	ผลิตภัณฑ์โดดเด่น	สถานที่ท่องเที่ยวเชื่อมโยง/ จุดดึงดูดนักท่องเที่ยว
- วิถีชีวิตการค้าขายทางเรือ - การผสมผสานของสองวัฒนธรรมริมฝั่งแม่น้ำท่าจีน (มอญและจีน)	- รูปหอมวิภา - ขนมไทยแม่บุญรวม - เมี่ยงคำลำพญา	- ตลาดน้ำ และพิพิธภัณฑ์ - พื้นบ้านวัดลำพญา - ตลาดเก่าก๊กพระยา - บ้านไม้โบราณกุลนที

3.

■ บ้านอาจสามารถ ม.5 ต.อาจสามารถ อ.เมืองนครพนม จ.นครพนม ■

วัฒนธรรมประเพณี/วิถีชีวิต	ผลิตภัณฑ์โดดเด่น	สถานที่ท่องเที่ยวเชื่อมโยง/ จุดดึงดูดนักท่องเที่ยว
■ วัฒนธรรมการไหว้โองมู่ ■ พิธีบายศรีสู่ขวัญ ■ พิธีกินเตตเดน ■ การเดินไทแสง	■ ตุ๊กตาไทแสง ■ ปลาจุ่ม	■ ศาลเจ้าโองมู่ ■ ศูนย์เรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชนเผ่าไทแสง ■ ทศนียภาพริมฝั่งโขง ■ สะพานมิตรภาพ 3

4.

■ บ้านธงชัย ม.2 ต.เมืองปัก อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา ■

วัฒนธรรมประเพณี/วิถีชีวิต	ผลิตภัณฑ์โดดเด่น	สถานที่ท่องเที่ยวเชื่อมโยง/ จุดดึงดูดนักท่องเที่ยว
■ วัฒนธรรมชาวลาวเวียง ■ ประเพณีกวนข้าวทิพย์ ■ แห่ผ้าป่ามหาวิบาก ■ เทศน์มหาชาติ ■ ทำบุญกลางบ้าน ■ รำผีพ่อน ■ การเดินบาสโลบ	■ ผ้าไหมมัดหมี่สีย้อมธรรมชาติ ■ ผ้าไหมพื้นเรียบ ■ ผ้าไหมมัดหมี่ลายเอกลักษณ์ปักธงชัย ■ ผ้าไหมหางกระรอก	■ ศาลเจ้าพ่อสุริยวงศ์ ■ พิพิธภัณฑ์ชุมชน ■ มัดหมี่ โสมพื้โสมน่อง ■ เรือนไทยอีสานโบราณ ■ พิพิธภัณฑ์การทอผ้าไหม

5.

■ บ้านใหม่พัฒนา ม.4 ต.น้ำเกี๋ยน อ.ภูเพียง จ.น่าน ■

วัฒนธรรมประเพณี/วิถีชีวิต

- วิถีชีวิตแบบชนบท
สงบ เรียบง่าย

ผลิตภัณฑ์โดดเด่น

- ผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ใช่
อาหาร
- ผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานจาก
ไม้ไผ่
- ผลิตภัณฑ์ข้าวแต๋น

สถานที่ท่องเที่ยวเชื่อมโยง/ จุดดึงดูดนักท่องเที่ยว

- วัดโป่งคำ เดิมชื่อ วัดปุดอง
(ภูตอง)
- กิจกรรมการท่องเที่ยว
แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

6.

■ บ้านคำแคนพัฒนา ม.6 ต.นาแสง อ.ศรีวิไล จ.บึงกาฬ ■

วัฒนธรรมประเพณี/วิถีชีวิต

- การบวชชีพรามณ์
- การสวดมนต์ข้ามปี

ผลิตภัณฑ์โดดเด่น

- จักสานไม้ไผ่
- ผ้าทอพื้นเมือง

สถานที่ท่องเที่ยวเชื่อมโยง/ จุดดึงดูดนักท่องเที่ยว

- วัดเจติยาศีริวิหาร
- ภูทอก

7.

■ บ้านทางสาย ม.9 ต.ธงชัย อ.บางสะพาน จ.ประจวบคีรีขันธ์ ■

วัฒนธรรมประเพณี/วิถีชีวิต

- ขึ้นถ้ำปิดทอง งานประจำปีของบ้านทางสาย จัดในช่วงแรม 13 ค่ำ เดือน 5 ถึงขึ้น 1 ค่ำ เดือน 6

ผลิตภัณฑ์โดดเด่น

- ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว
- ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกบ้านกรูด
- ไม้กวาดก้านมะพร้าว

สถานที่ท่องเที่ยวเชื่อมโยง/จุดดึงดูดนักท่องเที่ยว

- พระมหาธาตุเจดีย์ภักดีประกาศ
- พระตำหนักกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์
- วัดถ้ำคีรีวงค์
- ชายหาดบ้านกรูด

8.

■ เทศบาลตำบลกะเลน้อย ต.กะเลน้อย อ.ควนขนุน จ.พัทลุง ■

วัฒนธรรมประเพณี/วิถีชีวิต

- วิถีประมงพื้นบ้าน การดองยอในทะเลน้อย

ผลิตภัณฑ์โดดเด่น

- ผลิตภัณฑ์จากกระจุต
- ปลาตุกร้า

สถานที่ท่องเที่ยวเชื่อมโยง/จุดดึงดูดนักท่องเที่ยว

- ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าทะเลน้อย

9.

■ บ้านทับคล้อ ม.4 ต.มะนุ อ.กระบุรี จ.ระนอง ■

วัฒนธรรมประเพณี/วิถีชีวิต

- งานเสด็จพระแข่งเรือและงานแข่งเรือที่แม่น้ำกระบุรี หรือการร้องเพลงเรือสำเนียงปักข์ได้

ผลิตภัณฑ์โดดเด่น

- ซาลาเปา+ขนมจีบ

สถานที่ท่องเที่ยวเชื่อมโยง/จุดดึงดูดนักท่องเที่ยว

- ล่องเรือแม่น้ำกระบุรี
- คอคอดกระหรือกั่วกระ

10.

■ บ้านยายดา ม.3 ต.ตะพง อ.เมืองระยอง จ.ระยอง ■

วัฒนธรรมประเพณี/วิถีชีวิต

- วิถีชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ผลิตภัณฑ์โดดเด่น

- ทุเรียนทอด
- กะปิ
- พริกแกงเผ็ด

สถานที่ท่องเที่ยวเชื่อมโยง/จุดดึงดูดนักท่องเที่ยว

- แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรสวนยายดา
- แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรสวนป่านัน โสมสสัย
- แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรสวนเดชอุดม

11.

■ บ้านโคกสูง ม.3 ต.โคกสูง อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี ■

วัฒนธรรมประเพณี/วิถีชีวิต	ผลิตภัณฑ์โดดเด่น	สถานที่ท่องเที่ยวเชื่อมโยง/ จุดดึงดูดนักท่องเที่ยว
วัฒนธรรม “การกินข้าวล่อ” หรือการชวนหรือนัดมากินข้าวด้วยกัน โดยต่างคนต่างนำอาหารมานั่งล้อมวงเปิบข้าวด้วยกัน	- ผ้าทอไทยเบิ้ง - ผ้าทอโบราณ - ย่ามโคกสูง	- พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านไทยเบิ้ง/ศูนย์ OTOP - รถไฟลอยน้ำเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ - วัดโคกสำราญ - วัดหนองโสน - วัดหนองตามิ่ง

12.

■ บ้านป่าเหมี้ยง ม.7 ต.แจ้ซ้อน อ.เมืองปาน จ.ลำปาง ■

วัฒนธรรมประเพณี/วิถีชีวิต	ผลิตภัณฑ์โดดเด่น	สถานที่ท่องเที่ยวเชื่อมโยง/ จุดดึงดูดนักท่องเที่ยว
- ประเพณีตานข้าวเจ้าทำบุญบ้านใหม่ - วิถีชีวิตการตีผึ้ง ตีหลวง - จักตอก - ประเพณีปี๋ใหม่เมือง เลี้ยงผีปู่ย่า สงเคราะห์บ้าน - การแสดงเก็บใบเมี่ยง - เทศกาลดอกเสี้ยวบาน	- หมอนใบชา - ผลิตภัณฑ์กาแฟแปรรูปกาแฟ - เมี่ยงเมี่ยง	ลานดอกเสี้ยวและเทศกาลดอกเสี้ยวบาน

13.

■ บ้านราษฎร์น้อย ม.10 ต.ก้านเหลือง อ.อุทุมพรพิสัย จ.ศรีสะเกษ ■

วัฒนธรรมประเพณี/วิถีชีวิต

- ประเพณีฮีตสิบสอง คองสิบสี่
- ประเพณีการทำบุญข้าวประดับดิน
- ประเพณีบุญพระเวส
- ประเพณีบุญข้าวสาก

ผลิตภัณฑ์โดดเด่น

- ผ้าไหมมัดหมี่
- ผ้าทอพื้นเมือง

สถานที่ท่องเที่ยวเชื่อมโยง/ จุดดึงดูดนักท่องเที่ยว

- วัดป่าศากยวงศ์ (สมุนไพร)
- ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง
วัดราษฎร์น้อย

14.

■ บ้านคลองฉนวน - พะโคะ ม.5, 6 ต.ชุมพล อ.สทิงพระ จ.สงขลา ■

วัฒนธรรมประเพณี/วิถีชีวิต

- ประเพณีทอดผ้าป่า - ห่มผ้า
พระสุวรรณาภิกขเจดีย์
ศรีรัตนมหาธาตุ
- ประเพณีตักบาตรเทโวโรหณะ
และลากพระโบราณ
- อาหารพื้นบ้าน เช่น ยำหัวโหนด
แกงมอปู ขนמדุ
ขนมก้อ

ผลิตภัณฑ์โดดเด่น

- ผลิตภัณฑ์น้ำตาลโตนด
- ขนมห่มพื้นเมือง

สถานที่ท่องเที่ยวเชื่อมโยง/ จุดดึงดูดนักท่องเที่ยว

- วัดเจ้ทั้งพระ
- สวนอุทยานนกน้ำคูขุด
- หาดมหาราช

15.

■ บ้านเมืองเก่า ม.3 ต.เมืองเก่า อ.เมืองสุโขทัย จ.สุโขทัย ■

วัฒนธรรมประเพณี/วิถีชีวิต

- ประเพณีเผาเทียนเล่นไฟ ในช่วงลอยกระทง
- อาหารพื้นบ้าน เช่น ขนมแดกงา

ผลิตภัณฑ์โดดเด่น

- เฟอร์นิเจอร์ไม้
- ไม้แกะสลักรูปสัตว์ต่าง ๆ
- เครื่องเงินโบราณ เครื่องประดับเงิน
- พระพิมพ์ พระเครื่อง งานพุทธศิลป์ ดอกไม้ประดิษฐ์

สถานที่ท่องเที่ยวเชื่อมโยง/จุดดึงดูดนักท่องเที่ยว

- อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย
- วัดมหาธาตุ
- พระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช
- พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติรามคำแหง

16.

■ บ้านผากัง ม.2 ต.ห้วยแห้ง อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี ■

วัฒนธรรมประเพณี/วิถีชีวิต

- ประเพณีปิดบ้านในช่วงเดือนหก ชาวบ้านจะถวายอาหารให้กับเจ้าประจำบ้านที่หิ้งของตัวเอง และไม่ให้คนในออก คนนอกไม่ให้เข้าหมู่บ้าน
- แห่น้ำดอกไม้ ปลูกรัง แบบคนผากัง ในช่วงสงกรานต์

ผลิตภัณฑ์โดดเด่น

- ผ้าทอลายโบราณบ้านผากัง

สถานที่ท่องเที่ยวเชื่อมโยง/จุดดึงดูดนักท่องเที่ยว

- กิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน
- หลวงพ่อโต วัดผากัง

17.

■ บ้านผาตั้ง ม.14 ต.ปอ อ.เวียงแก่น จ.เชียงราย ■

วัฒนธรรมประเพณี/วิถีชีวิต

- วิถีชีวิตที่ผสมผสานระหว่างความเป็นไทยกับชาติพันธุ์จีนยูนนาน
- อาหารพื้นถิ่น อาหารจีนยูนนาน อาหารตุ๋นร้อน ไก่ดำผัดยาจีน สุกียูนนาน ผัดยอดถั่วลิสงเต้าผีทอดชาโยเต้

ผลิตภัณฑ์โดดเด่น

- กาแฟผาตั้ง ผลไม้เมืองหนาว

สถานที่ท่องเที่ยวเชื่อมโยง/จุดดึงดูดนักท่องเที่ยว

- ดอยผาตั้ง
- โครงการหลวงบ้านผาตั้ง

18.

■ บ้านแก่งแคบ-อร่าวัน ม.4 ต.ท่ากระดาน อ.ศรีสวัสดิ์ จ.กาญจนบุรี ■

วัฒนธรรมประเพณี/วิถีชีวิต

- วิถีชีวิตที่ยึดโยงกับธรรมชาติ
- อาหารพื้นถิ่น เช่น น้ำพริกดอกเทียน น้ำพริกขมิ้น/น้ำพริกกะปิผัด แกงคั่วแมงเพาะ แกงป่าปลาค้าง กระชายพรวน ตำขมุน ลาบเพกา ต้มยำเห็ดโคน ทอดมันวุ้นเปราะ

ผลิตภัณฑ์โดดเด่น

- กาแฟศรีสวัสดิ์
- ขนมหองไย
- เห็ดโคนทอง

สถานที่ท่องเที่ยวเชื่อมโยง/จุดดึงดูดนักท่องเที่ยว

- ท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ไร่่องุ่นปลายดินสอ ไร่กาแฟ ไร่สตอร์เบอร์รี่ เกษตรผสมผสาน
- สวนเวลารำลึก ศูนย์เรียนรู้ราชานุรักษ์
- สันเขื่อนศรีนครินทร์

■ 2.9 สร้างกลุ่มมาตรฐานผลิตภัณฑ์ OTOP

กรมการพัฒนาชุมชนได้ดำเนินการจัดทำเครื่องหมายผลิตภัณฑ์ OTOP เพื่อส่งเสริมให้ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ที่ลงทะเบียนกับกรมการพัฒนาชุมชนได้มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ มาตรฐานรับรองผลิตภัณฑ์ สร้างความเชื่อมั่นในมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ OTOP แก่ผู้บริโภค โดยดำเนินการจัดระดับเครื่องหมายผลิตภัณฑ์ ออกเป็น 4 ระดับตามคุณภาพและปริมาณที่สามารถผลิตได้ ซึ่งในปี 2560 ได้รับการรับรองคุณภาพ มาตรฐานรับรองผลิตภัณฑ์แล้ว จำนวน 7,588 ผลิตภัณฑ์ ดังนี้

ระดับที่ 1 สีทอง Premium (แข่งขันสู่สากล) เป็นผลิตภัณฑ์มีคุณภาพสูงและผลิตได้จำนวนมากอย่างต่อเนื่อง มีตลาดจำหน่ายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ มีกำลังการผลิตที่รองรับการสั่งซื้อได้ในปริมาณมาก และมีศักยภาพพัฒนาสู่การส่งออกได้ในระยะยาว ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 มีผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ได้รับการรับรองคุณภาพ มาตรฐานรับรองผลิตภัณฑ์ จำนวน 852 ผลิตภัณฑ์

ระดับที่ 2 สีเงิน Classic (อนุรักษ์คุณค่าสูง) เป็นผลิตภัณฑ์มีคุณภาพสูงผลิตได้จำนวนน้อยเพราะมีขั้นตอนและกระบวนการผลิตยุ่งยากและซับซ้อน เป็นงานหัตถกรรมประณีตศิลป์ มีเอกลักษณ์ของสินค้าแต่ละชิ้น ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการผลิต โดยผลิตสินค้าในปริมาณไม่มาก และผลิตเพื่อจำหน่ายให้ลูกค้าเฉพาะกลุ่ม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 มีผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ได้รับการรับรองคุณภาพ มาตรฐานรับรองผลิตภัณฑ์ จำนวน 1,147 ผลิตภัณฑ์

ระดับที่ 3 สีแดง Standard (พัฒนาสร้างสรรค์) เป็นผลิตภัณฑ์มีคุณภาพระดับพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนดหรือมาตรฐานอื่นที่มีกฎหมายรองรับ กระบวนการผลิตไม่มีความซับซ้อน ผลิตได้จำนวนมาก สามารถรองรับปริมาณการสั่งซื้อจำนวนมากได้ และมีกำลังการผลิตเพียงพอ หรือมีกำลังการผลิตในลักษณะเป็นเครือข่าย มีตลาดจำหน่ายทั้งภายในและภายนอกชุมชน และสามารถเข้าสู่การแข่งขันในตลาดได้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 มีผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ได้รับการรับรองคุณภาพ มาตรฐานรับรองผลิตภัณฑ์ จำนวน 2,797 ผลิตภัณฑ์

ระดับที่ 4 สีน้ำเงิน Rising Star (ดาวรุ่ง) เป็นผลิตภัณฑ์มีการผลิตง่าย ไม่ซับซ้อน ผลิตได้จำนวนน้อย ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานและมีความต้องการในการพัฒนาศักยภาพในตัวผลิตภัณฑ์ กระบวนการผลิต และการบริหารจัดการ เพื่อเข้าสู่การรับรองมาตรฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 มีผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ได้รับการรับรองคุณภาพ มาตรฐานรับรองผลิตภัณฑ์ จำนวน 2,792 ผลิตภัณฑ์

3. การแสวงหาช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น

ผลการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการตลาด ปีงบประมาณ 2560

■ 3.1 โครงการ OTOP City 2016

การจัดงาน OTOP City 2016 ครั้งที่ 11 “ของขวัญภูมิปัญญาไทย ได้ร่มพระบารมี” ระหว่างวันที่ 18 - 26 ธันวาคม 2559 ณ อาคารชาเลนเจอร์ 1 - 3 ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP เข้าร่วมจำหน่าย 2,990 บูธ 3,087 กลุ่ม มีผู้เข้าชมงาน 502,996 คน ยอดจำหน่ายรวมทั้งสิ้น 1,042,672,620 บาท จำแนกเป็น ยอดจำหน่าย 940,282,280 บาท และ ยอดสั่งซื้อ 102,390,340 บาท

■ 3.2 โครงการ OTOP Midyear 2017

การจัดงาน OTOP Midyear 2017 “BEST LOCAL TO GLOBAL” ภูมิปัญญาไทย ระดับโลก ระหว่างวันที่ 18 - 25 พฤษภาคม 2560 ณ อาคารชาเลนเจอร์ 1 - 3 ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีผู้เข้าชมงาน 369,374 คน ยอดจำหน่ายรวมทั้งสิ้น 857,584,547 บาท จำแนกเป็น ยอดจำหน่าย 749,607,497 บาท และยอดสั่งซื้อ 107,977,050 บาท

■ 3.3 โครงการศิลปาชีพประทีปไทย OTOP ก้าวไกลด้วยพระบารมี

การจัดงานศิลปาชีพประทีปไทย OTOP ก้าวไกลด้วยพระบารมี “หัตถศิลป์ ทรงคุณค่า ภูมิปัญญาความเป็นไทย” ระหว่างวันที่ 12 - 20 สิงหาคม 2560 ณ อาคารชาเลนเจอร์ 1 - 3 ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP เข้าร่วมจำหน่าย 2,505 บูธ 2,968 ราย/กลุ่ม มีผู้เข้าชมงาน 431,436 คน ยอดจำหน่ายรวมทั้งสิ้น 874,147,621 บาท จำแนกเป็น ยอดจำหน่าย 769,851,743 บาท และยอดสั่งซื้อ 104,295,878 บาท

■ 3.4 ตลาดคลองผดุงกรุงเกษม

ในปีงบประมาณ 2560 กรมการพัฒนาชุมชนได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดงาน ณ ตลาดคลองผดุงกรุงเกษม ข้างทำเนียบรัฐบาล จำนวน 2 ครั้ง มีผู้ประกอบการ OTOP เข้าร่วม 1,454 บูธ ผู้เข้าชมงาน 406,243 คน ยอดจำหน่ายรวมทั้งสิ้น 273,162,954 บาท รายละเอียดดังนี้

ครั้งที่ 1 ภายใต้ชื่องาน “OTOP WISDOM TO THE WORLD โอท็อป ภูมิปัญญาไทย ก้าวไกล สู่อสากล” ระหว่าง วันที่ 3 - 13 พฤศจิกายน 2559 มีผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP เข้าร่วมจำหน่าย 398 บูธ ผู้เข้าชมงาน 85,328 คน ยอดจำหน่ายรวมทั้งสิ้น 64,027,499 บาท

ครั้งที่ 2 “การจัดงานแสดงจำหน่ายสินค้ากลุ่มจังหวัด และพระราชวัง ณ ตลาดคลองผดุงกรุงเกษม” ภายใต้ชื่องาน “Thailand’s best local product สุดยอดสินค้า หลากหลายทั่วไทย หาได้ในที่เดียว” ระหว่าง 4 พฤษภาคม - 24 กรกฎาคม 2560 การจัดงานแบ่งออกเป็นเดือนละ 2 รอบ ๆ ละ 12 วัน รวม 3 เดือน 6 รอบ 72 วัน โดยในแต่ละเดือนได้กำหนดธีมงาน ดังนี้

1) เดือนพฤษภาคม 2560 : ภายใต้ธีมงาน “แปรรูป (จักสาน, อาหารไทย, ผ้า) เน้นนวัตกรรม

2) เดือนมิถุนายน 2560 : ภายใต้ธีมงาน “เกษตรปลอดภัย (ข้าวไทย, ผัก - ผลไม้)”

3) เดือนกรกฎาคม 2560 : ภายใต้ธีมงาน “ท่องเที่ยวโดยชุมชน”

มีผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP เข้าร่วมจำหน่าย จำนวน 1,056 ราย โดยมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ เข้าร่วมงานในแต่ละรอบ ซึ่งมีผู้เข้าชมงาน 320,915 คน ยอดจำหน่ายรวมทั้งสิ้น 209,135,445 บาท แบ่งเป็น ยอดสั่งซื้อ 32,365,781 บาท และยอดจำหน่ายสินค้าในงาน 176,769,664 บาท

■ 3.5 ร้านประชารัฐ สุขใจ Shop

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการพัฒนาชุมชน ร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) ได้ร่วมดำเนินการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวและจำหน่ายสินค้าท้องถิ่นทั่วประเทศในพื้นที่สถานีบริการน้ำมัน ปตท. ด้วยการจัดตั้งร้านค้าประชารัฐภายใต้ชื่อ “ประชารัฐ สุขใจ SHOP” จำนวน 148 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งกรมการพัฒนาชุมชนรับผิดชอบการบริหารจัดการร้านค้า ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เขตภูมิภาคจำนวน 143 แห่ง ใน 73 จังหวัด ยอดจำหน่ายเดือนตุลาคม 2559 - กันยายน 2560 ทั้งสิ้น 38,208,133 บาท มีผู้เข้าชมและซื้อสินค้า รวมทั้งสิ้น 431,006 คน

■ 3.6 โครงการตลาดนัดชุมชน ไทยช่วยไทย คนไทยยิ้มได้

ตามที่รัฐบาลได้มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินโครงการตลาดนัดชุมชน ไทยช่วยไทย คนไทยยิ้มได้ เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการและผู้ประกอบการเกษตร ผู้ผลิตสินค้าชุมชน/OTOP ที่ประสบปัญหาการจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ในราคาที่ไม่เป็นธรรม หรือไม่มีช่องทางการจำหน่ายสินค้าไปสู่ผู้บริโภค โดยจัดให้มีตลาดนัดชุมชนเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าเกษตร สินค้าชุมชน และสินค้าอุปโภคบริโภคราคาถูก ที่ผู้ผลิตและผู้บริโภคได้มาพบกันโดยตรง ไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง โดยให้ทุกจังหวัดร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ พาณิชย์จังหวัด เกษตรจังหวัด สหกรณ์การเกษตร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานทหารในพื้นที่ กำหนดสถานที่จำหน่ายสินค้าที่มีระยะเวลาจัดเป็นประจำแน่นอน ไม่ใช้ลักษณะการจัด event เพื่อให้ประชาชนนำสินค้ามาจำหน่ายเอง ผลการดำเนินงาน (ตุลาคม 2559 - กันยายน 2560) มีสถานที่จัดตลาดนัดทั้งในพื้นที่ของส่วนราชการ สถานที่สาธารณะ สถานที่เอกชน หรือแหล่งท่องเที่ยวในทุกจังหวัด 2,155 แห่ง มีผู้ร่วมจำหน่ายสินค้า 3,115,021 ราย ยอดจำหน่ายสินค้า 3,340,406,816 บาท และมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 26.01 ล้านคน

ทั้งนี้ เมื่อประมวลผลการดำเนินงานภาพรวมการจัดตลาดนัดชุมชน ไทยช่วยไทย คนไทยยิ้มได้ ตั้งแต่เริ่มตั้งตลาดเมื่อปี พ.ศ. 2557 จนถึงเดือนกันยายน 2560 พบว่า มีผู้ได้รับประโยชน์จากการได้เข้าร่วมจำหน่ายสินค้า 4,116,496 ราย ยอดจำหน่ายสินค้า 5,990,477,711 บาท และมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 40.96 ล้านคน

3.7 OTOPTo The Town

กรมการพัฒนาชุมชนดำเนินการจัดงาน OTOPTo The Town จำนวน 10 ครั้ง ได้แก่ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า บางนา ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า พระราม 2 ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า จ.ลำปาง ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า พระราม 9

ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า จ.ระยอง ศูนย์การค้าพญาภิข เมืองพญา จ.ชลบุรี ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า จ.ภูเก็ต ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า แจ้งวัฒนะ และ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า เวสเกต จ.นนทบุรี มีผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOPTo เข้าร่วมจำหน่าย จำนวนทั้งสิ้น 876 ราย ยอดจำหน่ายรวมทั้งสิ้น 85,397,866 บาท

■ 3.8 โครงการ OTOP ภูมิภาค

กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินงานโครงการ OTOP ภูมิภาค ประจำปี พ.ศ. 2560 จำนวน 5 ครั้ง ในพื้นที่จังหวัด 5 จังหวัด มีbudgetจำหน่ายสินค้า จำนวน 1,572 บูธ และมียอดจำหน่ายรวมทั้งสิ้น 179,612,399 บาท ดังนี้

1. จังหวัดอุบลราชธานี มีbudgetจำหน่ายสินค้า จำนวน 313 บูธ มียอดจำหน่าย 25,256,778 บาท

2. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีbudgetจำหน่ายสินค้า จำนวน 301 บูธ มียอดจำหน่าย 13,818,477 บาท

3. จังหวัดขอนแก่น มีbudgetจำหน่ายสินค้า จำนวน 312 บูธ มียอดจำหน่าย 47,289,660 บาท

4. จังหวัดภูเก็ต มีbudgetจำหน่ายสินค้า จำนวน 310 บูธ มียอดจำหน่าย 50,669,314 บาท

5. จังหวัดเชียงใหม่ มีbudgetจำหน่ายสินค้า จำนวน 336 บูธ มียอดจำหน่าย 42,578,170 บาท

■ 3.9 โครงการจัดแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP สานสัมพันธ์สองแผ่นดิน

รัฐบาลมีนโยบายเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในการส่งเสริมอาชีพผลิตสินค้า OTOP เพื่อให้สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและมุ่งเน้นการพัฒนาช่องทางการตลาดเชิงรุกในทุกรูปแบบ รวมทั้งการเชื่อมโยงสินค้าของชุมชนสู่ตลาดทั้งในและต่างประเทศ และต้องการให้เครือข่ายผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP เข้ามาเป็นกลไกหนึ่งที่จะช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็ง โดยได้ดำเนินงานโครงการจัดแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP สานสัมพันธ์สองแผ่นดิน จัดสรรงบประมาณให้ 28 จังหวัดที่มีพื้นที่ติดประเทศเพื่อนบ้าน ดำเนินการในประเทศเพื่อนบ้านติดเขตชายแดนไทย จำนวน 30 ครั้ง งบประมาณ 30,000,000 บาท มียอดจำหน่ายรวม 67,516,121 บาท จำแนกเป็น ยอดการจำหน่าย 61,832,761 บาท ยอดการสั่งซื้อ 5,683,360 บาท

■ 3.10 การจำหน่ายสินค้า OTOP Online

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ส่งเสริมตลาด Online เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่าย เพิ่มโอกาสทางการตลาด และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันแก่ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP โดยได้ดำเนินการผ่าน Website จำนวน 3 แห่ง ดังนี้

1) www.thailandmall.com กรมฯ ร่วมมือกับ บริษัท มอลล์ (ไทยแลนด์) จำกัด จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP ที่จำหน่ายบนเครื่องบิน ผ่านระบบ Online ผลการดำเนินงานสรุปได้ดังนี้

- ▶ ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP จำนวน 94 ราย 498 ผลิตภัณฑ์
- ▶ ยอดจำหน่ายรวมทั้งสิ้น 2,069,509 บาท

2) www.lazada.co.th กรมฯ ได้ประสานความร่วมมือกับ LAZADA GROUP ในการจำหน่ายสินค้า OTOP บน Website LAZADA ผลการดำเนินงานสรุปได้ดังนี้

- ▶ ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP จำนวน 304 ราย 1,000 ผลิตภัณฑ์
- ▶ ยอดจำหน่ายรวมทั้งสิ้น 229,635 บาท

3) โครงการ OTOPTHAI.shop รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินการจัดทำเว็บไซต์ OTOPTHAI.shop เพื่อจำหน่ายสินค้าทางระบบ Online โดยประสานความร่วมมือกับ บริษัท จีเอ็มโอ - แซด คอม เน็ตดีไซน์โฮลดิ้ง จำกัด

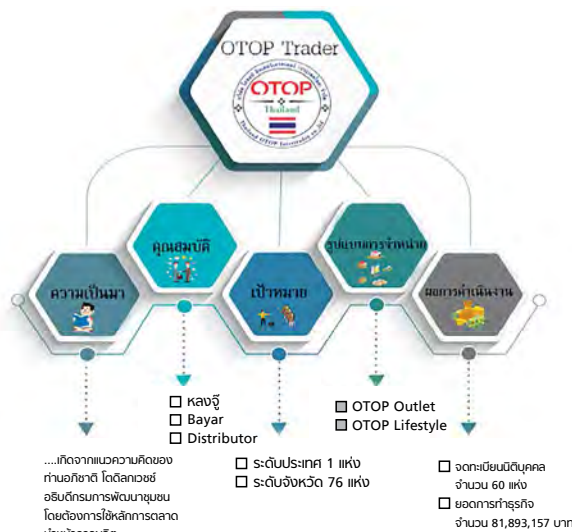
- ▶ Upload สินค้าจำนวน 500 ราย 1,800 ผลิตภัณฑ์

นอกจากนี้ กรมฯ ได้ดำเนินโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนจังหวัด ในการเข้าสู่ระบบตลาด Online จำนวน 380 คน จาก 76 จังหวัด ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนจังหวัด ๆ ละ 1 คน OTOP เทรตเดอร์ จังหวัดละ 1 คน และผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดละ 1 คน รวมจังหวัดละ 3 คน แยกเป็น 4 รุ่น ๆ ละ 95 คน ผลการดำเนินงาน มีผลิตภัณฑ์ OTOP เข้าสู่ตลาด Online เว็บไซต์ www.lazada.co.th และ www.otopthai.shop จำนวน 1,064 รายการ

3.11 โครงการ OTOP Trader

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ได้มีแนวความคิดในการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้า OTOP โดยต้องการใช้หลักการตลาดนำหน้าการผลิต เพราะปัญหาของ OTOP คือ ขายใคร ขายที่ไหน ขายอย่างไร จึงได้จัดทำโครงการ OTOP Trader เพื่อทำหน้าที่รวบรวมสินค้าตามความต้องการของตลาด กระจายสินค้า บริหารจัดการสินค้า ดูแลคุณภาพ มีการพัฒนาสินค้า สต็อกสินค้า โลจิสติกส์ คุยบัญชี และระบบการเงิน ได้เงินแล้วแบ่งปันส่วนให้ชาวบ้าน ซึ่งเทรดเดอร์จะต้องเป็นทั้งหลงจู้ บายเออร์ และดิสทริบิวเตอร์ในคน ๆ เดียว รวมถึงความเป็นไปได้ที่จะร่วมมือกับสหกรณ์การค้า เพื่อสร้างเทรดเดอร์ และเปิดการขายด้วยระบบ E – Commerce ให้มีประสิทธิภาพ กรมฯ ได้ตั้งเป้าไว้ว่า OTOP Trader จะจัดตั้งในรูปบริษัทจำกัด จำนวน 76 จังหวัด ๆ ละ 1 แห่ง และระดับประเทศ 1 แห่ง เป็นกลไกรวบรวมและจำหน่าย OTOP ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ปัจจุบันได้ดำเนินการจดทะเบียนแล้ว 53 จังหวัด ระดับประเทศ 1 แห่ง เงินทุนจดทะเบียน 42,650,000 บาท ผลการดำเนินงาน ปี 2560 (ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2560 - 30 กันยายน 2560) มียอดการทำธุรกิจ จำนวน 81,893,157 บาท

และดำเนินโครงการสร้างนักธุรกิจ OTOP (Smart OTOP To AEC Border Trade) เพื่อพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP และบุคคลทั่วไปที่มีความพร้อม มีศักยภาพ และดำเนินกิจการเกี่ยวกับการจำหน่ายสินค้า OTOP หรือสินค้าอื่น ๆ สู่การเป็นนักธุรกิจ OTOP รองรับตลาดการค้าภายในประเทศและประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ผลสำเร็จของการดำเนินงาน

7 แนวทางขับเคลื่อน OTOP

- ขยายฐานผู้ประกอบการเชิงรุก
- พัฒนา Supply chain เชื่อมตลาด สร้าง OTOP Trader
- ขยายฐานเครือข่ายร่วมขับเคลื่อน
- จัดกลุ่มผู้ประกอบการมีศักยภาพ สนับสนุนการพัฒนาแม่นยำ
- สร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์
- เพิ่มช่องทางการตลาด
- เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวชุมชน

เป้าหมาย
รายได้เพิ่มขึ้น 18 %
(147,000 ล้านบาท)

สร้างรายได้เพิ่มขึ้น
22.60 %
(153,510 ล้านบาท)

เปิดทะเบียน ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP
เพิ่มขึ้นเป็น 58,195 ราย/กลุ่ม 105,530 ผลิตภัณฑ์

ช่องทางการตลาด เพิ่มขึ้น 77,807 ครั้ง

การพัฒนาคุณภาพ
และมาตรฐานผลิตภัณฑ์ 7,187 ผลิตภัณฑ์

เพิ่มศักยภาพผู้ผลิต ผู้ประกอบการ 10,496 ราย

เชิงปริมาณ

1. มีการเพิ่มศักยภาพผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP และพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ในด้านการบริหารจัดการ การตลาด พัฒนาแผนธุรกิจ และพัฒนาระดับผลิตภัณฑ์ จำนวน 10,496 ราย

2. มีผลิตภัณฑ์ OTOP ในกลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (กลุ่ม D) และผลิตภัณฑ์ OTOP 1 - 3 ดาว ได้รับการยกระดับคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ จำนวน 7,187 ผลิตภัณฑ์

3. ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP มีช่องทางการตลาด 77,807 ครั้ง จากการส่งเสริมช่องทางการตลาดระดับประเทศ ตลาดระดับภูมิภาค ตลาดระดับจังหวัด ตลาดต่างประเทศ ตลาดนัดชุมชน ไทยช่วยไทย คนไทยยิ้มได้

ร้านค้าประชารัฐ สุขใจ SHOP การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP บนเครื่องบิน OTOP Trader และการจำหน่ายสินค้าในระบบตลาดออนไลน์

4. กลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ สมาชิก และผู้เกี่ยวข้อง มีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.60 จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP จำนวน 153,510,732,855 บาท

5. มีจำนวนกลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP เพิ่มขึ้น จากการเปิดรับลงทะเบียน OTOP จำนวน 17,501 ราย/กลุ่ม และผลิตภัณฑ์ OTOP จำนวน 21,992 ผลิตภัณฑ์

6. กลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP มีการยกระดับคุณภาพปริมาณและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ OTOP ให้เป็นที่ยอมรับของลูกค้า จากการกำหนดใช้เครื่องหมายผลิตภัณฑ์ OTOP กรมการพัฒนาชุมชนแล้ว จำนวน 7,588 ผลิตภัณฑ์

เชิงคุณภาพ

1. ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ได้รับความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความเหมาะสมกับประเภทของผลิตภัณฑ์ นำไปปรับปรุงให้ผลิตภัณฑ์ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค รวมถึงการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นการเพิ่มช่องทางการตลาด สามารถยกระดับมาตรฐานการควบคุมการผลิตสินค้าชุมชน ให้เป็นที่ยอมรับและสามารถแข่งขันทางการตลาดได้

2. ผลิตภัณฑ์ OTOP ในกลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (กลุ่ม D) และผลิตภัณฑ์ OTOP 1 - 3 ดาว ได้รับการยกระดับพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐานขายได้ สามารถสร้างงานสร้างรายได้ และส่งผลให้เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง

3. ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP มีช่องทางการตลาด และมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการส่งเสริมช่องทางการตลาดใหม่ ได้แก่ การจำหน่ายสินค้าในระบบตลาดออนไลน์ และส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินงาน OTOP Trader

ปัจจัยขับเคลื่อน : 3 เศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ

“ **แนวคิด** : การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก โดยใช้หลักการ “ประชารัฐ” หรือการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน) ดำเนินการโดยใช้แนวคิด “วิสาหกิจเพื่อสังคม” เป็นแนวทางหนึ่ง และแปลงสู่การปฏิบัติ โดยส่งเสริมการจัดตั้ง “บริษัทจำกัด” ขึ้นเป็นกลไกการขับเคลื่อน ภายใต้ชื่อ บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี จำกัด ในระดับจังหวัด 76 จังหวัด และระดับประเทศ ”

กรมการพัฒนาชุมชน ส่งเสริมการดำเนินการปัจจัยขับเคลื่อนที่ 3 เศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐเพื่อสร้างฐานความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจภาพรวมของประเทศ ก้าวสู่โอกาสทางการแข่งขัน ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างรายได้ให้ประชาชนด้วยการทำงานแบบบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ภายใต้นโยบาย “สานพลังประชารัฐ”

การดำเนินงานขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ ประกอบด้วย 3 กระบวนการ (Value Chains) ได้แก่ 1) เสริมสร้างกลไกขับเคลื่อนวิสาหกิจเพื่อสังคม 2) เพิ่มศักยภาพชุมชนในการสร้างธุรกิจชุมชน และ 3) บูรณาการภาคีสนับสนุนชุมชน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

❑ กระบวนการที่ 1 : เสริมสร้างกลไกขับเคลื่อนวิสาหกิจเพื่อสังคม

รัฐบาลได้ประกาศนโยบายขับเคลื่อนประเทศด้วยแนวคิดการทำงานแบบประชารัฐ ที่บูรณาการพลังการทำงานทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นอยู่ในภาคประชาชน ภาคธุรกิจ หรือภาครัฐ มาปรับใช้ บนพื้นฐานความคิดที่ว่า “คนไทยทุกคน คือ ประชาชนของชาติ” ซึ่งถือเป็นพลังอำนาจที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงหรือปฏิรูป และการพัฒนาประเทศในทุกมิติอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ทุกภาคส่วนของประเทศร่วมแรงร่วมใจกันสนับสนุนและเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้เติบโตอย่างเข้มแข็ง สมดุล และยั่งยืน ผ่านการดำเนินงานของ 12 คณะทำงานในระดับประเทศ (Value Driver : D1 – D6 และ Enable Drive : E1 – E6) และระดับจังหวัด (บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคี (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด) จำนวน 76 บริษัท/จังหวัด

กระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบการดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก โดยคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ (คณะ E3) มีพลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และนายฐาปน สิริวัฒนภักดี กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) เป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชน และมอบหมายให้นายอภิชาติ โตดิลกเวชช์ อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน เป็นเลขานุการร่วมภาครัฐ และนายประวิช สุขุม ผู้อำนวยการสำนักสื่อสารองค์กร บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) เป็นเลขานุการร่วมภาคเอกชน ทั้งนี้ ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนา คือ **“สร้างรายได้ให้กับชุมชน ประชาชนมีความสุข”**

คณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐประจำจังหวัด (คสป.) และภาคเอกชน คือ บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด

สำหรับการขับเคลื่อนการดำเนินงาน พัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ภายใต้แนวทาง ของคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ ฐานรากและประชารัฐ (คณะ E3) มีกลไก การขับเคลื่อน 2 กลไก ได้แก่ ภาครัฐ คือ

กระบวนการขับเคลื่อนงาน (Process)

กระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนา เศรษฐกิจฐานรากภายใต้แนวทางการทำงาน แบบประชารัฐ จำแนกเป็น 5 กระบวนการ สำคัญ ได้แก่

กระบวนการที่ 1 การเข้าถึงปัจจัยการผลิต กล่าวคือ การระดมผู้ชำนาญการและเงินทุน พร้อมทั้งจัดหาวัตถุดิบที่มีคุณภาพ ราคา เหมาะสม เพื่ออำนวยความสะดวกใน ขั้นตอนการผลิต

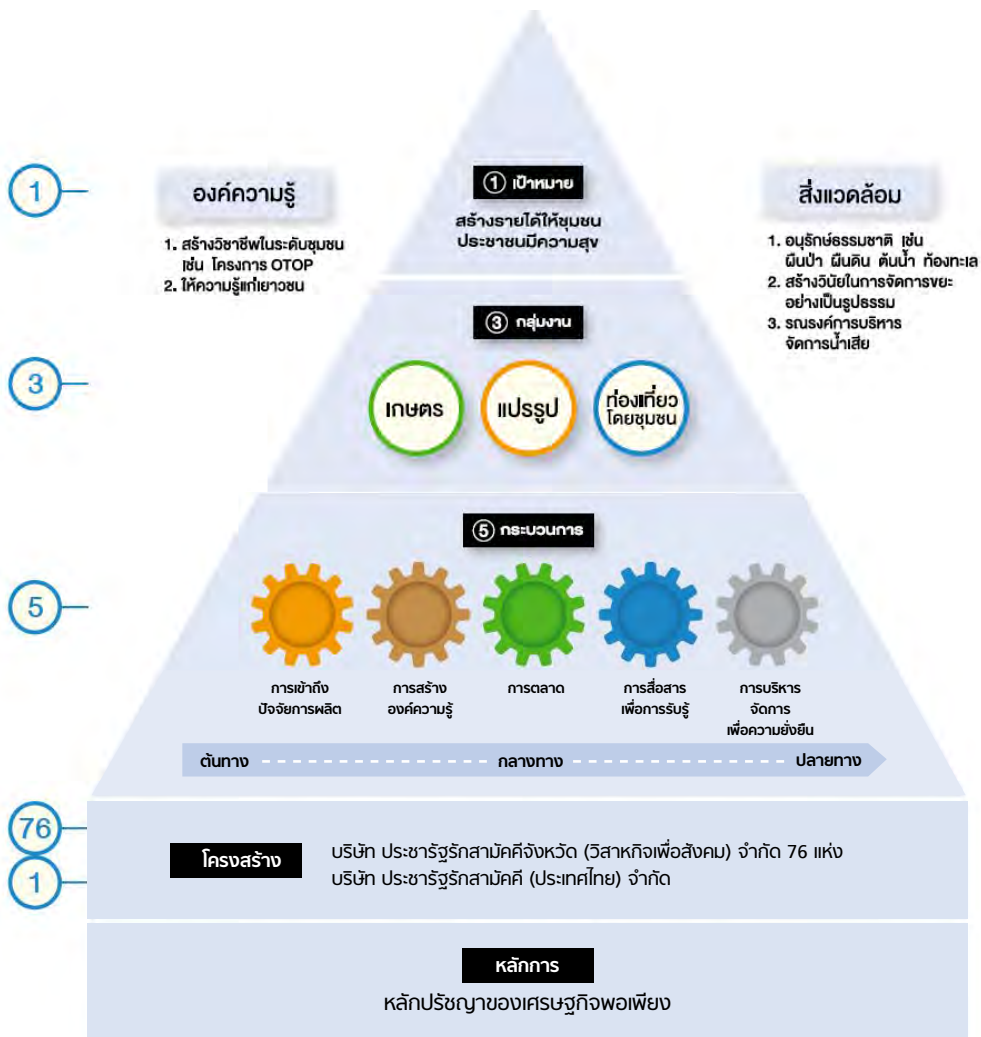
กระบวนการที่ 2 การสร้างองค์ความรู้ กล่าวคือ การพัฒนาความรู้ที่จำเป็นและ สำคัญต่อการผลิต เช่น ความรู้ด้านการพัฒนา มาตรฐานสินค้า ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพ กระบวนการผลิต ด้านเทคนิคเกษตรอินทรีย์ ด้านการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication : GI) เป็นต้น

กระบวนการที่ 3 การตลาด กล่าวคือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้รับการรับรอง มาตรฐาน/สอดคล้องกับมาตรฐานควบคุม การผลิตนั้น ๆ รวมถึง การส่งเสริมช่องทาง การตลาดใหม่และการพัฒนาแบรนด์สินค้า

กระบวนการที่ 4 การสื่อสารสร้างการรับรู้ เพื่อความยั่งยืน กล่าวคือ การส่งเสริม ความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาและความเป็น ชุมชน ตัวผลิตภัณฑ์และบริการที่ชุมชน มีอยู่ คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้าง ความยอมรับโดยเป็นผู้บริโภคและใช้สินค้า ที่ผลิตได้ การช่วยสร้างการยอมรับ ในตราสินค้า (Branding) และหาช่องทาง การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อท้องถิ่นและ สื่อระดับประเทศ

กระบวนการที่ 5 การบริหารจัดการ กล่าวคือ การส่งเสริมการพัฒนากลุ่มเป้าหมาย ในเรื่องการจัดทำแผนธุรกิจ การบริหาร จัดการด้านการเงิน การรักษาสีสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ ภายใต้แนวคิด Social Enterprise (SE)

หลักการดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
โดยเอาพื้นที่เป็นตัวตั้งและสามาชิพเติมพื้นที่

กล่าวโดยสรุป การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากด้วยรูปแบบ/แนวคิดการทำงานแบบประชารัฐด้วยกระบวนการเสริมสร้างกลไกขับเคลื่อนวิสาหกิจเพื่อสังคม ดำเนินการด้วยรหัสการพัฒนา “1 3 5 76+1” กล่าวคือ

1 คือ มุ่งสู่เป้าหมายเดียว “สร้างรายได้ให้กับชุมชน เพื่อประชาชนมีความสุข” โดยวัดผลจากรายได้ที่เพิ่มขึ้นต่อครัวเรือนต่อปี สินค้าและบริการขายได้ราคาดีขึ้น โดยใช้ฐานข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เป็นตัวชี้วัด ซึ่งมีการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวเป็นประจำทุกปี

3 คือ ทำ 3 เรื่อง ได้แก่ การเกษตร การแปรรูป (SMEs/OTOP) และการท่องเที่ยว โดยชุมชน

5 คือ กระบวนการทำงาน ประกอบด้วย การเข้าถึงปัจจัยการผลิต การสร้างองค์ความรู้ การตลาด การสื่อสารสร้างการรับรู้เพื่อความยั่งยืน และการบริหารจัดการ

76+1 คือ จัดตั้ง บริษัท ประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ครอบคลุม 76 จังหวัด และ 1 บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี (ประเทศไทย) จำกัด

๘๘ กระบวนการที่ 2 : เพิ่มศักยภาพชุมชนในการสร้างธุรกิจชุมชน

การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากด้วยรูปแบบแนวคิดการทำงาน “สานพลังประชารัฐ” ด้วยกลไกคณะทำงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ (คณะ E3) การจัดตั้งบริษัท ประชารัฐรักสามัคคี (ประเทศไทย) จำกัด 1 แห่ง และ บริษัท ประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด 76 แห่ง ดำเนินการพัฒนาศักยภาพชุมชนในการสร้างธุรกิจชุมชน โดยกำหนดประสานภาคีและบริษัทวิสาหกิจเพื่อสังคม ยกระดับการพัฒนาชุมชนและธุรกิจชุมชน พร้อมเชื่อมโยงการพัฒนาชุมชนกับการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากผ่านการพัฒนาสินค้าและบริการของชุมชนที่สอดคล้องกับภูมิสังคมแต่ละประเทศ

ทั้งนี้ กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินการศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก เพื่อค้นหารูปแบบและปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลสำเร็จ/ไม่สำเร็จต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ประกอบด้วย

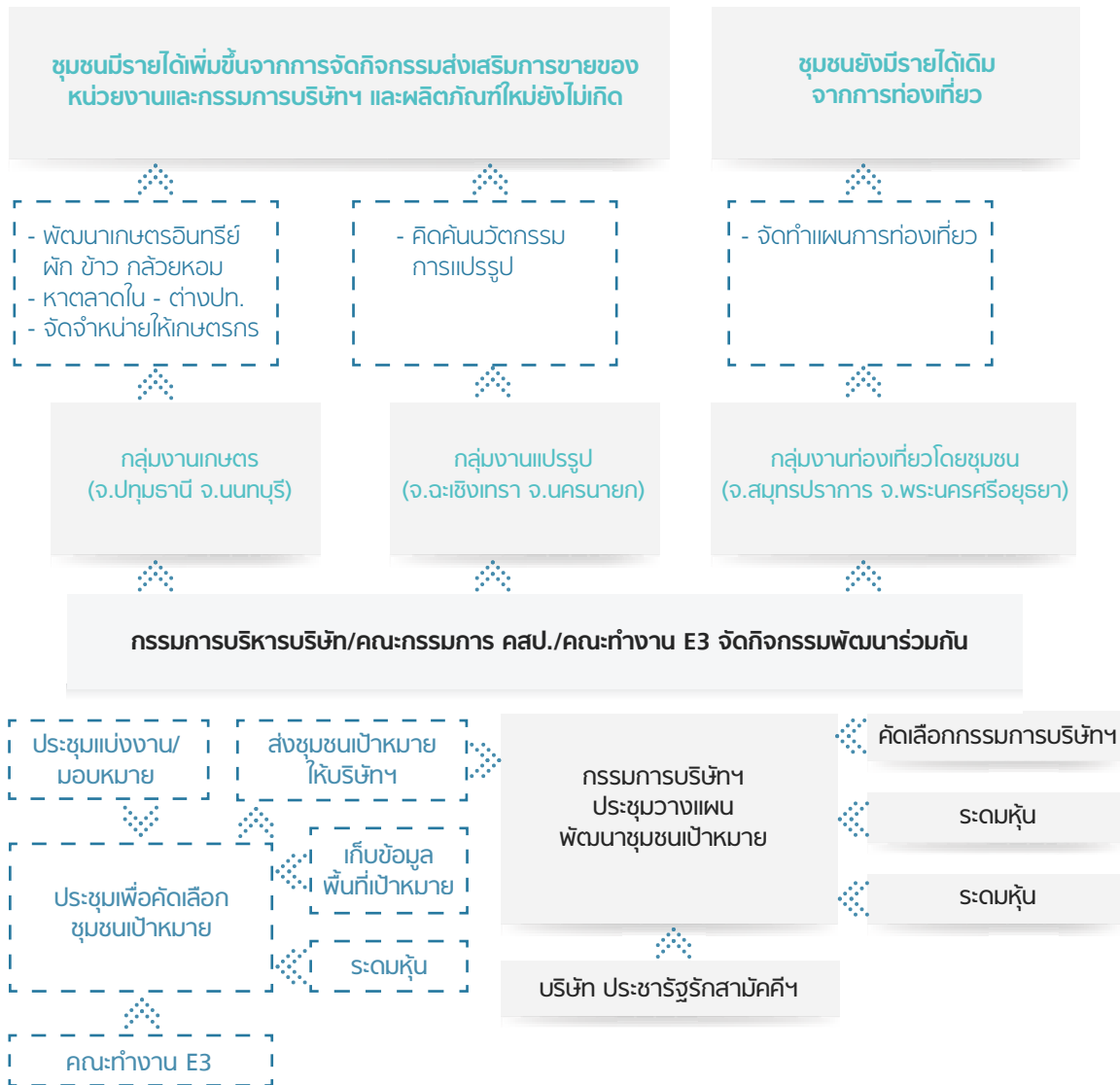
1. การจัดเวทีสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดและอำเภอ ผู้แทน 5 ภาคส่วน จังหวัดสมุทรปราการ นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา นครนายก ปทุมธานี และฉะเชิงเทรา จำนวน 42 คน
2. การสัมภาษณ์ ประกอบด้วย พัฒนาการจังหวัด ประธานกรรมการ ผู้จัดการ และ นักพัฒนาธุรกิจ จังหวัดเพชรบุรี บุรีรัมย์ และภูเก็ต จำนวน 12 คน
3. กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าสำนักงานจังหวัด พัฒนาการจังหวัด หัวหน้ากลุ่มงาน พัฒนาการอำเภอ นักวิชาการพัฒนาชุมชน พัฒนาการ ภาคี 5 ภาคส่วน ประธานกรรมการ เลขาธิการ ผู้นำชุมชน และผู้แทนกลุ่มงาน เกษตรแปรรูป และท่องเที่ยวโดยชุมชน จำนวน 1,208 คน

จากผลการศึกษาสามารถจำแนกแนวทางการดำเนินงานออกเป็น 4 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 แนวทางการดำเนินงานจังหวัดสมุทรปราการ นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา นครนายก ปทุมธานี และฉะเชิงเทรา เป็นกลุ่มจังหวัดที่จัดตั้งในระยะหลังสุด ได้มีการจัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจกับทุกภาคส่วน และอยู่ระหว่างร่วมกันจัดทำแผน และปรับแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ มีการจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือชุมชนเป้าหมาย เป็นเบื้องต้น เช่น การจัดหาสถานที่และขยายตลาดให้กับกลุ่มเป้าหมายได้นำผลิตภัณฑ์ไปจำหน่าย รวมถึงการส่งเสริมทางวิชาการด้านการแปรรูปให้กับผลิตภัณฑ์ และการจัดทำแผนด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นต้น

แนวทางที่ 1 การขับเคลื่อน บริษัท ประชาธิปไตยภาคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด
จังหวัดนนทบุรี นครนายก ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ พระนครศรีอยุธยา และปทุมธานี

บริษัท ประชาธิปไตยภาคี 6 จังหวัด ยังไม่มีรายได้ และยังไม่มียอดผลิตที่คิดค้นขึ้นมา

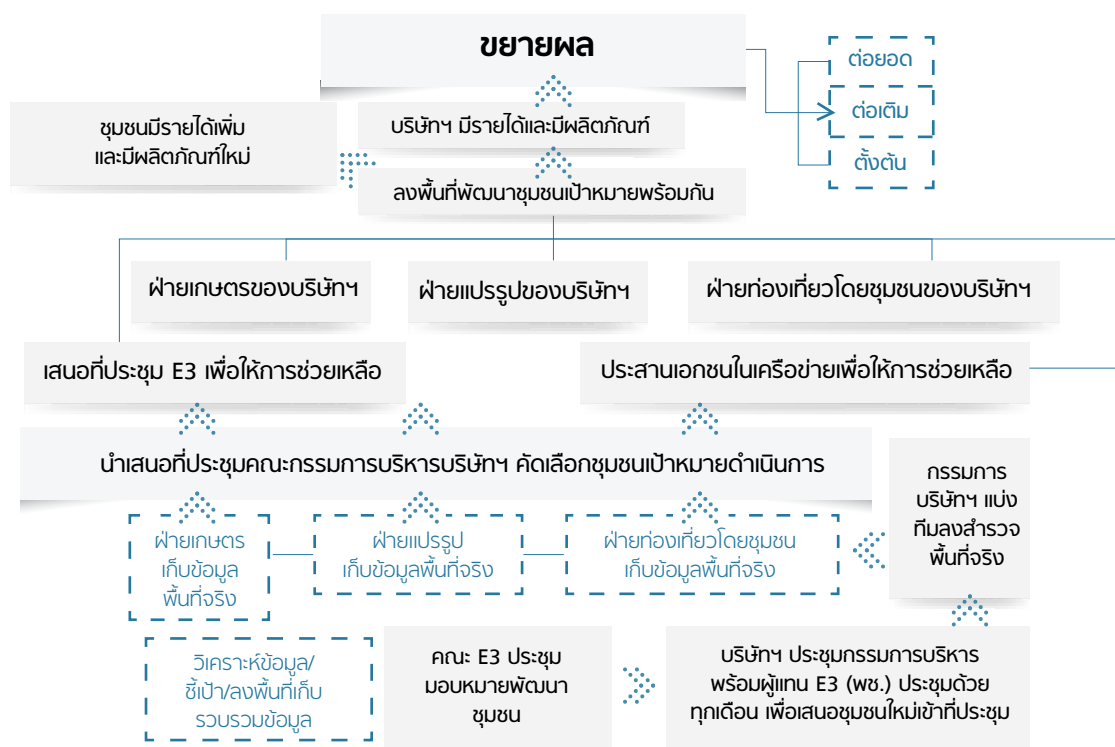

แนวทางที่ 2

แนวทางการดำเนินงานของจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งอยู่ในกลุ่มจังหวัดที่จัดตั้งในระยะแรก การบูรณาการในการทำงานเห็นผลชัดเจน โดยหน่วยงานภาครัฐ คือ ผู้แทนสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด เป็นผู้นำเสนอข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย หรือชี้เป้ากลุ่มเป้าหมายให้ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารบริษัท เป็นประจำทุกเดือน และกรรมการบริหารบริษัทมีอำนาจในการตัดสินใจเลือกกลุ่มเป้าหมายโดยการแต่งตั้งทีมลงพื้นที่สำรวจซ้ำ รวมถึงประสานความช่วยเหลือจากภาครัฐและภาคเอกชน

การดำเนินการมีเป้าหมายชัดเจน โดยปีแรก มุ่งสร้างการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เป็นตราสัญลักษณ์ของบริษัทฯ และส่งเสริมกลุ่มเป้าหมายตามความต้องการด้านการเกษตร และแปรรูปเป็นหลัก ส่วนในปีที่สอง มุ่งสร้างการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เข้าไปเที่ยวในชุมชน เกิดการใช้จ่ายในชุมชน จากการเกษตร การแปรรูป และการท่องเที่ยว ทำให้ชุมชนมีรายได้

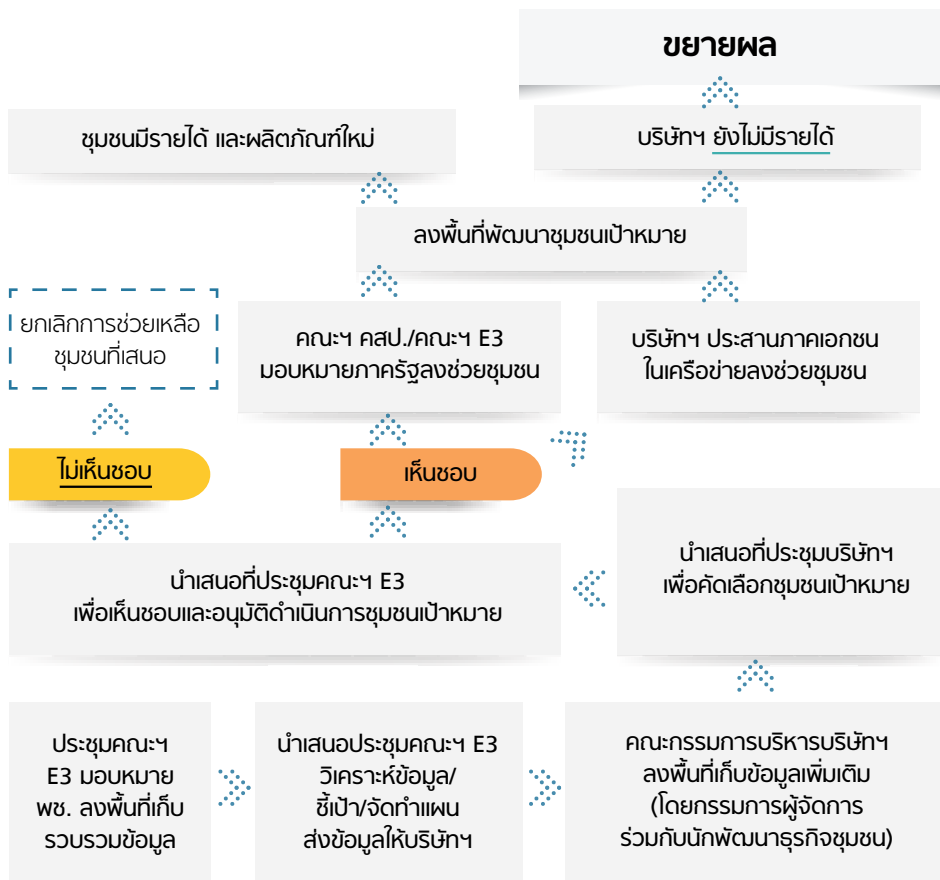
แนวทางที่ 2 การขับเคลื่อน บริษัท ประชารัฐรักสามัคคีเพชรบุรี (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด

แนวทางที่ 3

แนวทางการดำเนินงานของจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งอยู่ในกลุ่มจังหวัดที่จัดตั้งในระยะแรก แต่การบูรณาการในการทำงานยังไม่ค่อยชัดเจน หน่วยงานภาครัฐยังมีอำนาจเด็ดขาดในการตัดสินใจเลือกกลุ่มเป้าหมาย โดยคณะกรรมการบริหารบริษัทฯ มีบทบาทในการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย และนำเสนอหน่วยงานภาครัฐ เพื่อตัดสินใจเลือก และแม้ว่าได้เลือกกลุ่มเป้าหมายดำเนินการแล้ว ก็ยังไม่มีกระบวนการแผนการพัฒนาให้เป็นหนึ่งเดียว ทั้งนี้ ถึงแม้ว่าจะได้มีการสร้างผลิตภัณฑ์ต่อยอดให้กับกลุ่มเป้าหมาย มีรายได้เพิ่มขึ้น แต่บริษัท ประชารัฐรักสามัคคีฯ ก็ยังไม่มีรายได้จากการเป็นที่ปรึกษาเข้ามาบริหารงาน ซึ่งอนาคตต้องมีการปรับแผนให้เป็นแผนเดียวกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายต่อไป

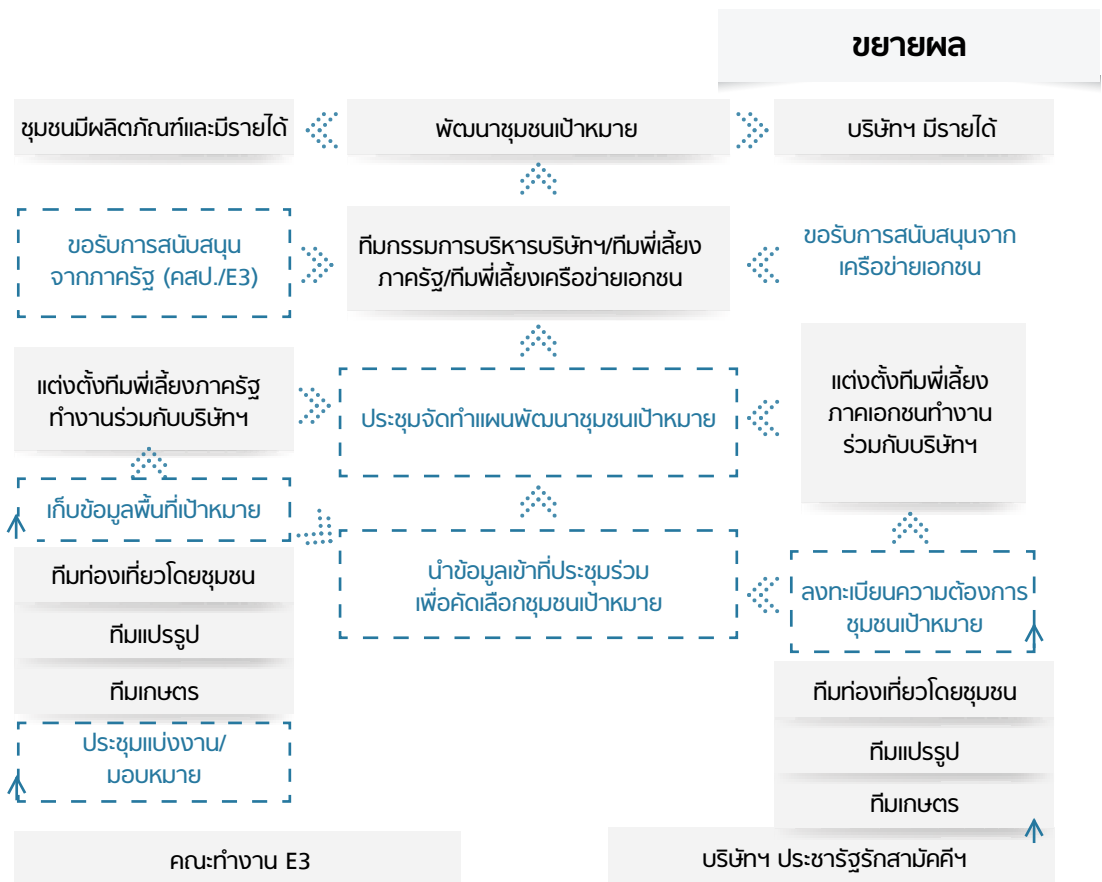
แนวทางที่ 3 การขับเคลื่อน บริษัท ประชารัฐรักสามัคคีบุรีรัมย์ (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด

แนวทางที่ 4

แนวทางการดำเนินงานของจังหวัดภูเก็ต ซึ่งอยู่ในกลุ่มจังหวัดที่จัดตั้งในระยะแรกด้วยเช่นกัน นับได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีการบูรณาการการทำงานจากทุกภาคส่วนในทุกขั้นตอน โดยมีการแต่งตั้งทีมพี่เลี้ยงทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน ร่วมลงพื้นที่สำรวจชุมชน เลือกชุมชนเป้าหมายด้วยกัน จัดทำแผนการทำงาน ส่งผลให้จังหวัดภูเก็ตมีกิจกรรมเด่นในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านการเกษตร การแปรรูป และการท่องเที่ยวโดยชุมชน ชุมชนมีรายได้และบริษัท ประชาธิปไตยสามัคคีฯ ก็มีรายได้จากการเป็นที่ปรึกษาเข้ามาบริหารงานด้วยเช่นกัน

แนวทางที่ 4 การขับเคลื่อน บริษัท ประชาธิปไตยสามัคคีภูเก็ต (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด

จากผลการศึกษาทั้ง 4 แนวทางข้างต้น มีข้อเสนอแนะสำคัญเพื่อการพัฒนาการดำเนินงาน 2 ประการ คือ

1. ข้อเสนอแนะต่อกรมการพัฒนาชุมชน ควรจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจและควรจัดทำคู่มือขั้นตอนการดำเนินงาน บริษัท ประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ที่ประสบความสำเร็จ พร้อมทั้งจัดเวทีแลกเปลี่ยนวิธีการทำงานระหว่าง 5 ภาคส่วน เพื่อให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจบทบาทที่ชัดเจนมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะต่อ บริษัท ประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด คณะกรรมการบริหารฯ ควรคัดเลือกมาจากบุคคลที่มีภูมิลำเนาในจังหวัด และควรแสวงหาผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีจิตอาสา มีเครือข่ายภาคธุรกิจเอกชนอย่างกว้างขวาง เข้ามาบริหารจัดการ และควรมีที่ทำการของบริษัทฯ ที่เป็นสัดส่วน ไม่ใช่สถานที่ทำการรวมกับหน่วยงานราชการ เพื่อภาคเอกชนจะได้ดำเนินงานได้อย่างเป็นอิสระ

❏ กระบวนการที่ 3 : บูรณาการภาคีสนับสนุนชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน ส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจหลักการดำเนินงานบริษัท ประชารัฐรักสามัคคี (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ให้ทุกภาคส่วนรับทราบถึงวิธีการดำเนินงานในรูปแบบวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise : SE) ซึ่งเป้าหมายหลัก คือ การดำเนินงานเพื่อสังคม ไม่ใช่เพื่อกำไรสูงสุด ทั้งนี้ กำไรที่ได้มานำไปใช้ขยายผล ไม่ใช่ปันผลเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของผู้ถือหุ้น นั่นหมายความว่า เมื่อบริษัทดำเนินการจนเกิดกำไรแล้ว กำไรก็จะถูกนำมาขยายกิจการทำให้เศรษฐกิจชุมชนมั่งคั่ง ชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งแตกต่างจากธุรกิจเอกชนทั่วไปที่แสวงหากำไรเพื่อความมั่งคั่งของผู้ถือหุ้น

รวมถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจแนวทางการพัฒนาชุมชนในรูปแบบ “สานพลังประชารัฐ” โดยนำจุดแข็งของแต่ละภาคส่วนมาช่วยขับเคลื่อนความเข้มแข็งของชุมชน ประกอบด้วย ภาครัฐ มีจุดแข็ง คือ มีบุคลากรหรือข้าราชการทำงานในพื้นที่ มีสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจน และมีการสนับสนุนการทำงานที่เป็นระบบ ภาคธุรกิจเอกชน มีจุดแข็ง คือ มีองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีการบริหารจัดการแบบมืออาชีพ ภาควิชาการ มีจุดแข็ง คือ มีผลงานวิจัยองค์ความรู้ในการต่อยอดการพัฒนา ภาคประชาสังคม มีจุดแข็ง คือ มีรูปแบบการทำงานที่เข้าถึง เข้าใจ เพื่อพัฒนาให้มีความเข้มแข็ง และภาคประชาชน มีจุดแข็ง คือ ความสามารถในการสร้างผลผลิตที่หลากหลายและมีความรักถิ่นฐานบ้านเกิด

กล่าวโดยสรุปคือ “รัฐสนับสนุน เอกชนขับเคลื่อน วิชาการให้องค์ความรู้ ประชาสังคมสร้างความเข้มแข็ง และประชาชน/ธุรกิจชุมชน ลงมือทำ”

กล่าวได้ว่า การดำเนินงานขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ด้วยการบูรณาการภาคีสนับสนุนชุมชน ยึดหลักการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อขยายผลการพัฒนาศักยภาพชุมชนและการประกอบธุรกิจชุมชน พร้อมบูรณาการแผนพัฒนาทุกระดับเป็นเครื่องมือการทำงาน และประชาสัมพันธ์สื่อสารสาธารณะสร้างความร่วมมือของทุกภาคส่วน

แผนการดำเนินงานพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐในอนาคต

1. การค้นหาวัดกรรม การต่อยอดและขยายผลความสำเร็จ การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ
2. ประเมินศักยภาพการขับเคลื่อนงานของจังหวัด เพื่อเติมเต็ม และเสริมขีดความสามารถในด้าน
 - 2.1 ความรู้ ความเข้าใจของบุคลากร/กลไก และผู้เกี่ยวข้อง
 - 2.2 การประสานงานและการทำงานเชิงบูรณาการ
3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเชื่อมโยงการทำงานเป็นเครือข่าย
4. การพัฒนาและสร้างองค์ความรู้ ด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
5. ส่งเสริมและขยายแนวคิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากภายใต้กลไกประชารัฐ และส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคมเต็มพื้นที่ ทั้งในระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน โดยกำหนดเป็นแผนดำเนินการ 20 ปี
6. พัฒนาหมู่บ้านท่องเที่ยวโดยชุมชน 3 ภาค 45 จังหวัด 135 หมู่บ้าน

รูปแบบความสำเร็จการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ

จังหวัดเชียงใหม่

เกษตร

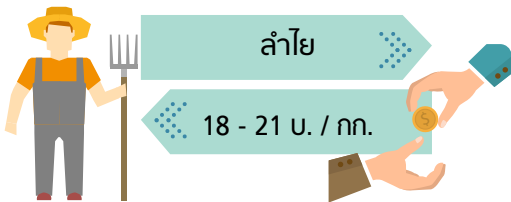
แปรรูป

ท่องเที่ยว
โดยชุมชน

“นำตลาดเข้าสู่ชุมชนชาวสวนลำไย”

ตำบลข้าวบุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

สถานการณ์ดั้งเดิม

ปัญหากฎธรรมชาติ ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพลดลง และถูกกดราคาผลผลิตจากพ่อค้าคนกลางชาวต่างชาติ

สถานการณ์ปัจจุบัน

ชาวสวนขายตรงแก่พ่อค้าปลีกในราคาที่ดีขึ้น มีการรวมกลุ่มผู้ผลิตและพัฒนาคุณภาพ

การพัฒนาตาม 5 กระบวนการ

การเข้าถึง ปัจจัยการผลิต

- ร่วมมือกับธนาคารกรุงเทพในการจัดทำสินเชื่อระยะสั้น เพื่อให้ชาวสวนลำไยได้รับเงินสตรระหว่างการรอรับเงินค่าสินค้าจากซูเปอร์มาร์เก็ต

การสร้าง องค์ความรู้

- ชาวสวนได้เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกับพ่อค้าปลีกรายใหญ่ เช่น การคัดเลือกคุณภาพ กระบวนการด้านการวางบิล/การเงิน

การตลาด

- นำตลาดเข้าสู่ชุมชนโดยเชื่อมโยงกับซูเปอร์มาร์เก็ต

การสื่อสารสร้าง การรับรู้เพื่อ ความยั่งยืน

- ชาวสวนได้เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกับพ่อค้าปลีกรายใหญ่ เช่น การคัดเลือกคุณภาพ กระบวนการด้านการวางบิล/การเงิน

การบริหาร จัดการ

- แนะนำระบบการบริหารจัดการให้กับชุมชน ช่วยผลักดันให้มีการจัดตั้ง “วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่ ตำบลข้าวบุง อำเภอสารภี” ได้สำเร็จ เพื่อให้สามารถค้าขายในระบบ Modern Trade ได้ง่ายขึ้น

ผลงานความสำเร็จ

- คณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐประจำจังหวัด (คสพ.) คัดเลือกกลุ่มผู้ปลูกลำไยในตำบลขัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 134 ครัวเรือน (พื้นที่ปลูก 1,500 ไร่) เป็นกลุ่มที่ลำไยผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP
- ประสานความร่วมมือจำหน่ายลำไยตำบลขัวมุงให้แก่ท็อปส์ซูเปอร์มาร์เก็ต โดยราคาสุทธิที่เกษตรกรได้รับ คือ กิโลกรัมละ 35 บาท จากเดิมที่เกษตรกรขายลำไยให้แก่พ่อค้าคนกลางในราคา 18 - 21 บาท ผลจากความสำเร็จดังกล่าว ได้ขยายผลสู่วงกว้าง ทำให้เกษตรกรจากกลุ่มอื่น ๆ สนใจเข้าร่วมโครงการมากขึ้น

ปัจจัยความสำเร็จ

- ผู้นำชุมชนเข้มแข็งและมีความพร้อม
- การมีพันธมิตรภาคเอกชนที่มีนโยบายในการช่วยเหลือชุมชน
- การเชื่อมโยงที่ตรงวัตถุประสงค์ โดยการประสานงานโดยตรงไปยังผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ทำให้ลดขั้นตอนในการทำงานได้
- การสื่อสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของเกษตรกรให้เห็นถึงประโยชน์และรายได้ที่จะได้รับเพิ่มมากขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการ

รูปแบบความสำเร็จการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ

ใน 10 จังหวัดภาคใต้

เกษตร

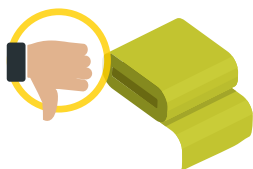
แปรรูป

ท่องเที่ยว
โดยชุมชน

“พัฒนาสินค้าผ้าบาติกให้ตรงความต้องการตลาด”

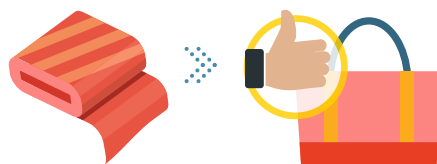
10 จังหวัดภาคใต้

สถานการณ์ดั้งเดิม

- บาติกถูกเก็บมีลายที่ไม่โดดเด่นและไม่เป็นที่นิยม
- ผู้ผลิตไม่มีความรู้เรื่องการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า

สถานการณ์ปัจจุบัน

- ผ้าบาติกถูกนำไปเสริมกับองค์ประกอบอื่นเพื่อสร้างสินค้าที่มีมูลค่าสูง เช่น กระเป๋า
- มีการพัฒนาลวดลายที่ตรงกับความต้องการตลาด
- มีการเชื่อมโยงและแบ่งปันองค์ความรู้ระหว่างกลุ่มผ้าบาติก 10 จังหวัดภาคใต้

การพัฒนาตาม 5 กระบวนการ

การเข้าถึง ปัจจัยการผลิต

- ช่วยชุมชนในการพัฒนาคุณภาพผ้า เชื่อมโยงกับชุมชนตระกร้ากระจูด
- จัดงาน Batik Design Week เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ในการออกแบบลวดลายและทำผ้าบาติก

การสร้าง องค์ความรู้

- ทำวิจัยการตลาดนักท่องเที่ยวชาวไทย เอเชีย ยุโรป ด้านความต้องการและรสนิยม
- การให้ความรู้ด้านการปรับปรุงคุณภาพ ฝีมือการวาดลวดลาย ลงสีให้เหมาะกับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (ระดับบน)

การตลาด

- ทำ Catalog สินค้า เชื่อมโยงสมาคมโรงแรม ธุรกิจท่องเที่ยว และสมาคมต่าง ๆ ในจังหวัดเพื่อเสนอขายสินค้า
- ขยายช่องทางการตลาดใหม่ ๆ เช่น รถพระราชารัฐรักสามัคคีภูเก็ต สัปดาห์ การขายแบบออนไลน์ การหาตัวแทนจำหน่าย

ผลงานความสำเร็จ

- เกิดการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้มีความเป็นสากล อีกทั้งยังเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า
- ผลิตภัณฑ์ได้รับการพัฒนา ได้ขยายผลทำการตลาดกับนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ
- กลุ่มชุมชนเป้าหมายได้รับการช่วยเหลือ ทำให้มีรายได้ที่เพิ่มขึ้น

ปัจจัยความสำเร็จ

- แผนงานและกระบวนการสื่อสารที่มีความชัดเจนและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์
- การสร้างความเชื่อมั่นและความร่วมมือกับชุมชน
- การแสวงหาผู้นำทางธุรกิจชุมชนเพื่อคัดเลือกให้เป็นผู้บริหารจัดการการดำเนินงานในพื้นที่
- ภาวะผู้นำที่เด็ดเดี่ยว กล้าตัดสินใจ พร้อมแก้ปัญหา รวมถึงมีเวลาในการดูแลชุมชน/กลุ่มที่รับผิดชอบ

ผลสำเร็จของการดำเนินงาน

- จัดตั้ง บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัท ประชารัฐรักสามัคคี จังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ครบ 76 จังหวัด เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2559
- ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร ฉบับที่ 1 ให้กรมการพัฒนาชุมชน เป็นหน่วยงานรับรองการเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมที่ดำเนินการภายใต้นโยบายสานพลังประชารัฐ
- การคัดเลือก บริษัท ประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด เพื่อรับรางวัลผู้นำอาเซียนด้านการพัฒนาชนบทและแก้ไขปัญหาความยากจน ได้แก่ บริษัท ประชารัฐรักสามัคคีภูเก็ต (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด

ผลสัมฤทธิ์ของงาน

เชิงปริมาณ

- มีการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มเป้าหมายโดยคณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐประจำจังหวัด (คสป.) และบริษัท ประชารัฐรักสามัคคี จังหวัดฯ จำนวน 3,017 กลุ่ม ดังนี้ ด้านการเกษตร จำนวน 820 กลุ่ม ด้านการแปรรูป จำนวน 1,512 กลุ่ม และด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน จำนวน 685 กลุ่ม
- มีกลุ่มเป้าหมายที่ดำเนินการแล้วก่อให้เกิดรายได้เพิ่ม 2,410 กลุ่ม เป็นเงิน 1,653.13 ล้านบาท
- มีผู้ได้รับผลประโยชน์ 445,280 คน

เชิงคุณภาพ

- สมาชิกกลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้น ประชาชนมีความสุข
- ชุมชนมีความสามารถบริหารจัดการตนเองได้

ปัจจัยสนับสนุน (Enable)

ปัจจัยสนับสนุน : 1 ส่งเสริมองค์กรธรรมาภิบาล

“แนวคิด : การสร้างกระบวนการเรียนรู้ในด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลที่เหมาะสม จะเป็นพลังผลักดันให้เกิดองค์กรสุจริตธรรมที่ขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ”

“เจตนารมณ์ของมาตรา 3/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 คือ การส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อประโยชน์สุขของประเทศไทยและประชาชน โดยได้กำหนดเป็นหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ทั้งนี้ กรมการพัฒนาชุมชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมองค์กรธรรมาภิบาลให้บังเกิดผลสำเร็จเป็นรูปธรรม จึงได้กำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนวาระกรมการพัฒนาชุมชน ปี 2560 (CDD Agenda 2017)”

1. กรอบการดำเนินงานเสริมสร้างธรรมาภิบาลองค์กร กรมการพัฒนาชุมชน

แนวทางการขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมการส่งเสริมองค์กรธรรมาภิบาล

1. การผนวกกับการกิจประจำ ได้แก่ การกำหนดกรอบแนวทางให้หน่วยงานและบุคลากร เพื่อถือปฏิบัติ และการจูงใจโดยให้รางวัลหน่วยงาน/บุคลากรที่ดำเนินการตามกรอบธรรมาภิบาล รวมถึงการตรวจสอบติดตาม และให้คำปรึกษา

2. การจัดโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมธรรมาภิบาลองค์กร ได้แก่ การปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม ด้านธรรมาภิบาล และการให้ความรู้เรื่องระเบียบ ข้อกฎหมาย เพื่อการปฏิบัติงาน เป็นไปอย่างถูกต้อง

2. ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนการส่งเสริมองค์กรธรรมาภิบาลของกรมการพัฒนาชุมชน

ประกอบด้วย

(1) บทบาทการนำองค์กรของผู้บริหาร

(2) การปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยมร่วมด้านธรรมาภิบาลแก่บุคลากรกรมการพัฒนาชุมชน

(3) การส่งเสริมการปฏิบัติงานที่ยึดหลักธรรมาภิบาล โดยการสร้างระบบการจูงใจ การกำกับ ติดตาม การประเมินผลการทำงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล

3. โครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมองค์กรธรรมาภิบาล

(1) นโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี

นายอภิชาติ โตดิลกเวชช์ อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดนโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี โดยการ “ประกาศเจตนารมณ์นโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดีกรมการพัฒนาชุมชน” เพื่อให้การปฏิบัติราชการของกรมการพัฒนาชุมชน มีการบริหารจัดการที่ดี มีความชัดเจน โปร่งใส มีธรรมาภิบาล และเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เป็นการเสริมสร้างความมีศักดิ์ศรีของหน่วยงานภาครัฐ พร้อมได้รับความไว้วางใจ และศรัทธาจากประชาชน ผู้รับบริการ ผู้ปฏิบัติ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย นโยบาย 4 ด้าน ได้แก่

ประกาศเจตนารมณ์นโยบายการกำกับดูแลองค์การที่ตีกรมการพัฒนาชุมชน

▶ **นโยบายด้านรัฐ สังคม และสิ่งแวดล้อม** โดยยึดหลักของกฎหมายนโยบายรัฐ พันธกิจของกรมการพัฒนาชุมชน และพันธกรณีที่มิกับหน่วยงานต่าง ๆ คำนึงถึงสิทธิชุมชน ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

▶ **นโยบายด้านผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย** มุ่งมั่นพัฒนาระบบการให้บริการที่คำนึงถึงประโยชน์สุข การตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และรวดเร็ว

▶ **นโยบายด้านองค์การ** มุ่งมั่นบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล เป็นเครื่องมือส่งเสริมวัฒนธรรมองค์การ และยกระดับสู่องค์กรธรรมาภิบาล

▶ **นโยบายด้านผู้ปฏิบัติงาน** มุ่งมั่นใช้ระบบคุณธรรมในการบริหารทรัพยากรบุคคล พัฒนาบุคลากรให้ประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การ และมีอุดมการณ์ในงานพัฒนาชุมชนและเชี่ยวชาญการทำงานเชิงบูรณาการ

(2) คณะกรรมการจริยธรรม กรมการพัฒนาชุมชน

คณะกรรมการจริยธรรมประจำกรมการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก กรรมการที่เป็นผู้บริหารของกรมฯ กรรมการที่เป็นข้าราชการที่ได้รับการคัดเลือกจากข้าราชการ และกรรมการที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก โดยมีอำนาจหน้าที่ในการ

ควบคุม กำกับ ส่งเสริม ให้คำแนะนำในการใช้บังคับประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน สอดส่องดูแลให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาอันเกิดจากการใช้บังคับประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เสนอผลการประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของกรมการพัฒนาชุมชนต่อ ก.พ. และเสนอแนะการแก้ไขเพิ่มเติมประมวล

จริยธรรมข้าราชการพลเรือนนี้ ทั้งนี้ กรมการพัฒนาชุมชนได้กำหนดจัดประชุม คณะกรรมการจริยธรรมประจำกรมการพัฒนาชุมชนเป็นประจำทุกเดือน

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการในการขับเคลื่อน ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน รวมถึงการติดตาม การประเมินผลสำเร็จในการ ขับเคลื่อนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และกำกับดูแลการปฏิบัติตามประมวล จริยธรรมข้าราชการพลเรือน

(3) การจัดทำสื่อรณรงค์ส่งเสริม จริยธรรมข้าราชการ

กรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนด ยุทธศาสตร์การส่งเสริมจริยธรรมข้าราชการ กรมการพัฒนาชุมชนไว้เพื่อเป็นกรอบดำเนินการ ส่งเสริมและปลูกจิตสำนึกให้ข้าราชการ กรมการพัฒนาชุมชนปฏิบัติหน้าที่ให้มี ประสิทธิภาพ รักษาจริยธรรมแห่งความดี ดำรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรี และเกียรติของความเป็น ข้าราชการที่ดี สร้างความเลื่อมใสศรัทธา และความเชื่อถือจากประชาชน โดยเริ่มต้น ที่กระบวนการสื่อสาร เพื่อสร้างการตระหนักรู้ แก่ข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน

จึงได้จัดทำสื่อรณรงค์ส่งเสริม จริยธรรมข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชนขึ้น เพื่อรณรงค์ให้ข้าราชการ พนักงานราชการ

และลูกจ้างกรมการพัฒนาชุมชนได้รับรู้ และเข้าใจในหลักคุณธรรม จริยธรรม ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และข้อบังคับกรมการพัฒนาชุมชนว่าด้วย จริยธรรม และจรรยาข้าราชการฯ และเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ประมวลจริยธรรมข้าราชการ พลเรือน ข้อบังคับกรมการพัฒนาชุมชน ว่าด้วยจริยธรรมและจรรยาข้าราชการฯ และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(4) การเสริมสร้างจริยธรรมข้าราชการ กรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนด ยุทธศาสตร์การส่งเสริมจริยธรรมข้าราชการ กรมการพัฒนาชุมชน เพื่อเป็นกรอบแนวทาง ในการดำเนินงานเสริมสร้างและพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมแก่ข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน ให้ประพฤติปฏิบัติหน้าที่ตาม ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และ จรรยาข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน และ เพื่อให้การขับเคลื่อนสำเร็จลุล่วงอย่างเป็น รูปธรรม จึงจัดโครงการเสริมสร้างจริยธรรม ข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชนขึ้น เพื่อเป็น การกระตุ้นให้หน่วยงานในสังกัดมีการส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมแก่ข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน โดยกำหนดให้สำนักงานพัฒนา ชุมชนทุกจังหวัด จัดกิจกรรมเสริมสร้าง จริยธรรมให้แก่ข้าราชการในหน่วยงาน เพื่อให้ มีความรู้ความเข้าใจในหลักจริยธรรม ข้าราชการ และการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันการ ททุจริตและความขัดกันของผลประโยชน์ ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมหรือผล ประโยชน์ทับซ้อน นำไปสู่การปฏิบัติหน้าที่ และการดำเนินชีวิตประจำวันที่ยึดหลัก คุณธรรม จริยธรรม

(5) การดำเนินงานศูนย์ประสานงาน ด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย

กรมการพัฒนาชุมชน ได้จัดตั้ง ศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาค ระหว่างหญิงชาย (Gender Focal Point) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2544 โดยได้การจัดทำแผนแม่บทด้านการส่งเสริม ความเสมอภาคระหว่างหญิงชายของหน่วยงาน เพื่อกำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย

(6) โครงการพัฒนาชุมชนใสสะอาด

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ริเริ่มจัดทำ โครงการพัฒนาชุมชนใสสะอาด เพื่อตอบ สอนต่อวาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล และการป้องกันและปราบปราม การทุจริตประพฤติมิชอบในภาครัฐ โดยเริ่ม ดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ต่อเนื่องจนถึง ปัจจุบัน โดยกำหนดกรอบแนวทางการ ขับเคลื่อน 5 มิติ เพื่อให้หน่วยงานในสังกัด กรมฯ ดำเนินการ ดังนี้

- **มิติที่ 1** ด้านบทบาทผู้บริหารและ ความพยายามริเริ่มของหน่วยงานในการ สร้างความโปร่งใส

- **มิติที่ 2** ด้านการเปิดเผยข้อมูล

- **มิติที่ 3** ด้านการมีส่วนร่วมกับ ภาคประชาชน

- **มิติที่ 4** ด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาข้าราชการ

- **มิติที่ 5** ด้านสภาพแวดล้อมสถานที่ ทำงาน

ผลการดำเนินงานตามแนวทาง 5 มิติของโครงการพัฒนาชุมชนใสสะอาด โดยกรมฯ จะพิจารณาคัดเลือกหน่วยงานที่มีผลการดำเนินงานดีเด่น

(7) โครงการคัดเลือกข้าราชการต้นแบบด้านจริยธรรม (The Icon)

การดำเนินงานคัดเลือกข้าราชการต้นแบบด้านจริยธรรม (The Icon) เพื่อจูงใจ และส่งเสริมให้ข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชนประพฤติและปฏิบัติหน้าที่ราชการ ตามประมวลจริยธรรม โดยมีข้าราชการต้นแบบด้านจริยธรรม (The Icon) เป็นแบบอย่างที่ดี

(8) งานตรวจสอบภายใน

การตรวจสอบภายใน (Internal Auditing) คือ การให้บริการด้านความเชื่อมั่น และการบริการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับส่วนราชการ ในการปรับปรุงกระบวนการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายใน ของส่วนราชการให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

■ **การให้บริการด้านความเชื่อมั่น** เป็นการตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ เช่น งบการเงิน ผลการดำเนินงานการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับ ความมั่นคงปลอดภัยของระบบ ต่าง ๆ และการตรวจสอบความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการเงิน การบัญชี ประกอบด้วย

1. *การตรวจสอบด้านการเงิน การบัญชี (Financial Audit)* พบว่า หน่วยรับตรวจสอบ ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และ นโยบายที่กำหนด ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจสอบมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้ให้ คำแนะนำในการกำหนดมาตรการ/กิจกรรมควบคุมภายในขึ้น เพื่อช่วยลดความเสี่ยง หรือ ข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน

2. *การตรวจสอบด้านการปฏิบัติตามข้อกำหนด (Compliance Audit)* พบว่า หน่วยรับตรวจสอบส่วนใหญ่มีการจัดวางระบบการควบคุมภายในเป็นไปตามแนวทางที่กำหนด

3. การตรวจสอบทุนหมุนเวียนของสำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี (Financial Audit) ซึ่งพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานได้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และนโยบายที่กำหนด

4. การตรวจสอบการดำเนินงาน (Performance Audit) และตรวจสอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) โครงการการบริหารการจัดเก็บข้อมูล ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และการใช้โปรแกรมบันทึกข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) พบว่า มีการบริหารงานในภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสม เพียงพอต่อการบรรลุวัตถุประสงค์

■ การบริการให้คำปรึกษา เป็นการให้คำปรึกษา แนะนำข้อมูลในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ด้านการเงิน การคลัง การพัสดุ การควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยงทางระบบสำนักงานอัตโนมัติ (OA) โทรศัพท์ เว็บไซต์กลุ่มตรวจสอบภายใน Line และทาง e - mail : auditcdd2560@gmail.com รวมถึงมีการตรวจสอบ/สอบทานเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของสำนัก กอง ศูนย์ และจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับให้กับบุคลากรของกรมการพัฒนาชุมชน เพื่อให้หน่วยงานทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนเป็นไปตามระเบียบฯ ที่กำหนด และช่วยลดความเสี่ยง หรือข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานได้

(9) โครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพ
การปฏิบัติงานราชการทางปกครองแก่
เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ในปีงบประมาณ
พ.ศ. 2560

ปัจจุบันการปฏิบัติราชการเพื่อ
อำนวยความสะดวกและให้บริการแก่
ประชาชนของข้าราชการ มักจะมีปัญหาใน
ทางปฏิบัติที่เกิดขึ้นอยู่เนื่อง ๆ เนื่องมาจาก
การปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ
ความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่การ
ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง การใช้
มาตรการบังคับทางปกครอง ตลอดจนถึง
การพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาททางปกครอง
ซึ่งไม่ว่าจะเกิดขึ้นแก่ประชาชน เจ้าหน้าที่
หรือหน่วยงานของรัฐด้วยกันเอง มีกฎหมาย
สามฉบับเป็นอย่างน้อยที่เกี่ยวข้องจะต้อง
ศึกษา และทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ อันได้แก่
พระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิด
ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 พระราชบัญญัติ
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539
และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจ
สำคัญในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้
และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริม

และพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มี
ความมั่นคง และมีเสถียรภาพ เพื่อให้เป็น
ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน โดยการดำเนิน
กิจกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตาม
ภารกิจกรมฯ จึงต้องทำงานร่วมกันอย่าง
ใกล้ชิดกับประชาชน กลุ่ม องค์กรเครือข่าย
ในงานพัฒนาชุมชน รวมถึงองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ซึ่งในการทำงานบางครั้งอาจ
กระทบสิทธิ หรือเกิดการละเมิดเนื่องจาก
การปฏิบัติงานในหน้าที่ ทำให้เจ้าหน้าที่ของ
กรมการพัฒนาชุมชน มีส่วนต้องรับผิดชอบ
จากสถานการณ์ดังกล่าว และเพื่อเป็นการ
เสริมสร้างขีดสมรรถนะบุคลากรให้มีความรู้
ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ
ปฏิบัติราชการดังกล่าว กรมการพัฒนาชุมชน
จึงได้จัดให้มีโครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพ
การปฏิบัติราชการทางปกครองแก่เจ้าหน้าที่
พัฒนาชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560
ขึ้น โดยมีกิจกรรมขับเคลื่อน ดังนี้

1. บรรยายให้ความรู้โดยวิทยากร
ผู้ทรงคุณวุฒิจากศาลปกครอง (ตุลาการ
ศาลปกครอง)

2. นำเสนอกรณีศึกษา แลกเปลี่ยน
เรียนรู้ ตอบข้อซักถาม

ผลสำเร็จของการดำเนินงาน

■ ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA)

เป็นการประเมินผลในเชิงบวกเกี่ยวกับการดำเนินงานที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมีธรรมาภิบาล ที่หน่วยงานภาครัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐพึงจะต้องและยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด อันจะสะท้อนคุณลักษณะที่ดีในการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของหน่วยงาน โดยได้กำหนดกรอบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ออกเป็น 5 ดัชนี ดังนี้

1) ดัชนีความโปร่งใส (Transparency Index)

2) ดัชนีความพร้อมรับผิด (Accountability Index)

3) ดัชนีความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน (Corruption – Free Index)

4) ดัชนีวัฒนธรรมในองค์กร (Integrity Index)

5) ดัชนีคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน (Work Integrity Index)

ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของกรมการพัฒนาชุมชน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ผลการประเมินอยู่ที่ร้อยละ (เฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก) 83.33 ซึ่งถือว่า มีคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานระดับสูงมาก

■ ระดับความพึงพอใจของบุคลากรต่อระบบบริหารทรัพยากรบุคคลกรมการพัฒนาชุมชน ในด้านธรรมาภิบาลองค์กร คิดเป็นร้อยละ 91.25 จากผู้ประเมินที่เป็นข้าราชการในสังกัดกรมการพัฒนาชุมชน จำนวน 2,225 คน

ปัจจัยสนับสนุน : 2 พัฒนาบุคลากรและผู้นำชุมชน

“แนวคิด : บุคลากรและผู้นำชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงกรอบความคิดให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเข้าใจบริบทการทำงานและบทบาทในการทำหน้าที่ส่งเสริมสมาชิกชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน”

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ขับเคลื่อนปัจจัยสนับสนุนที่ 2 พัฒนาบุคลากรและผู้นำชุมชน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้พัฒนากรและผู้นำชุมชนพร้อมขับเคลื่อนสมาชิกชุมชนด้วยการปรับเปลี่ยนวิธีคิด วิธีทำงาน เติมความรู้และทักษะ รวมถึงการสื่อสารเผยแพร่ผลงานและยกย่องความดี

■ กระบวนการพัฒนาบุคลากรและผู้นำชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชนให้ความสำคัญกับการ “พัฒนากระบวนการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกรมการพัฒนาชุมชนให้มีประสิทธิภาพทั้งระบบ” นับตั้งแต่กระบวนการสรรหา คัดเลือก กระบวนการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะ การเสริมสร้างแรงจูงใจ และรักษามูลค่าที่มีคุณภาพไว้ในองค์กร โดยคำนึงอยู่เสมอว่า “ทิศทาง

การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลต้องสอดคล้องกับทิศทางขององค์กร” นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นในการเสริมสร้างความรู้และพัฒนาทักษะผู้นำชุมชน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนให้ประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมายตามที่กรมฯ ได้ตั้งไว้

1. ปรับเปลี่ยนวิธีคิด วิธีทำงาน เติมความรู้และทักษะ

■ 1.1 การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร

การฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายตามประเด็นยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน เพื่อเสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูงในการบริหารการพัฒนาชุมชน โดยการทำให้บุคลากรทันสมัย เก่ง ดี และมีความสุข เป็นการสร้างภาพลักษณ์ของการบริการประชาชนที่ดี ได้ดำเนินการดังนี้

กรอบการดำเนินการ

1. กำหนดความต้องการในการพัฒนา (Training Needs)
2. การออกแบบหลักสูตร เป็นขั้นตอนการจัดทำโครงการ
3. การดำเนินงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้
4. การประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้

วิธีการให้การศึกษาและฝึกอบรม

1. การศึกษาอบรมแบบที่เป็นทางการ

- การฝึกอบรมด้วยหลักสูตรเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับความก้าวหน้าทางอาชีพ
- การฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ
- ส่งเสริมการพัฒนาโดยการศึกษาเพิ่มเติมโดยทุนส่วนตัว ทั้งในและนอกเวลา ทุนการศึกษา อบรม ดูงานทั้งในและต่างประเทศ
- ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทั่วทั้งองค์กรผ่านระบบ E - Learning, E - Books คลังความรู้ และการจัดการความรู้ทาง Electronic

2. การศึกษาอบรมแบบที่ไม่เป็นทางการ

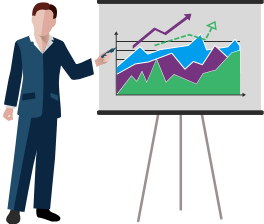
- ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในหน่วยงาน
 - การพัฒนาระบบพี่เลี้ยง
 - ส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเองผ่านระบบแผนพัฒนารายบุคคล (IDP)
-

หลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน ประจำปี 2560

โดยมีข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน ได้รับการเสริมสร้างสมรรถนะฯ จำนวน 5,001 คน

1. หลักสูตรในชั้นเรียน จำนวน 12 หลักสูตร

83 คน	300 คน	300 คน	304 คน
ฝึกอบรมข้าราชการระดับชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 รุ่น	ฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารงานพัฒนาชุมชน (บพว.) จำนวน 3 รุ่น	หลักสูตรพัฒนาก่อนประจำการ จำนวน 3 รุ่น	ฝึกอบรมหลักสูตรหัวหน้างานพัฒนาชุมชนจังหวัด จำนวน 4 รุ่น
2,508 คน	160 คน	1,214 คน	132 คน
พัฒนากระหว่างประจำการ ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง จำนวน 33 รุ่น	ฝึกอบรมนักวิชาการพัฒนาชุมชน หลักสูตร Note Taker จำนวน 2 รุ่น	ฝึกอบรมบุคลากรกรมการพัฒนาชุมชน เพื่อขับเคลื่อน SE และสานพลังประชารัฐ	เพิ่มทักษะเจ้าหน้าที่สถาบันการพัฒนาชุมชนด้านการให้บริการอย่างมืออาชีพ (Smart service) จำนวน 1 รุ่น

-
- ➔ หลักสูตรเสริมสมรรถนะผู้บริหารระดับสูง 103 คน
 - ➔ หลักสูตรผู้อำนวยการ และหัวหน้ากลุ่มงานส่วนกลาง 57 คน
 - ➔ หลักสูตรเสริมสมรรถนะพัฒนาก่อนประจำการ 878 คน
 - ➔ หลักสูตรนักวิชาการพัฒนาชุมชนจังหวัด 76 คน
 - ➔ หลักสูตรเสริมสมรรถนะเจ้าหน้าที่ฝ่ายอำนวยการ 100 คน

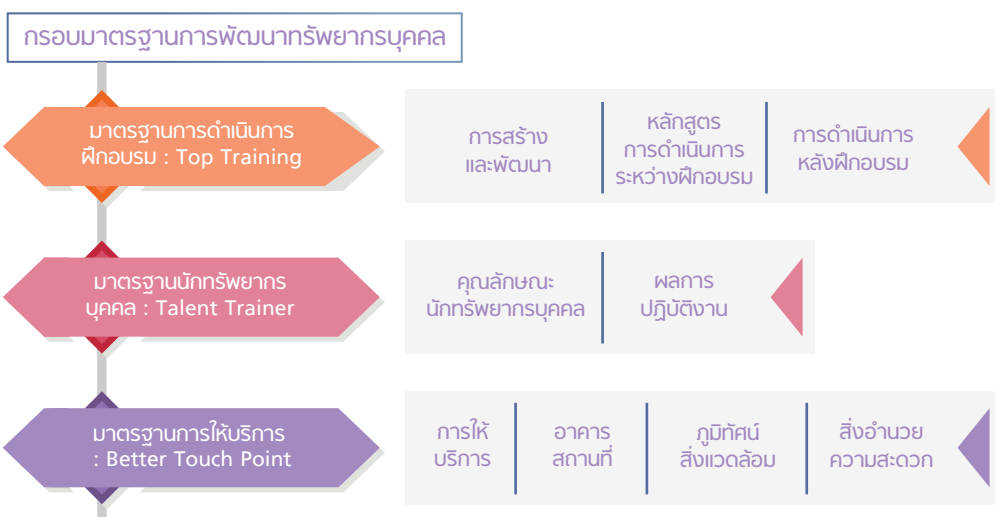
2. หลักสูตรนอกชั้นเรียน

E – Learning 3 หมวด 10 รายวิชา, E – Books, คลังความรู้/สื่อ/หลักสูตร

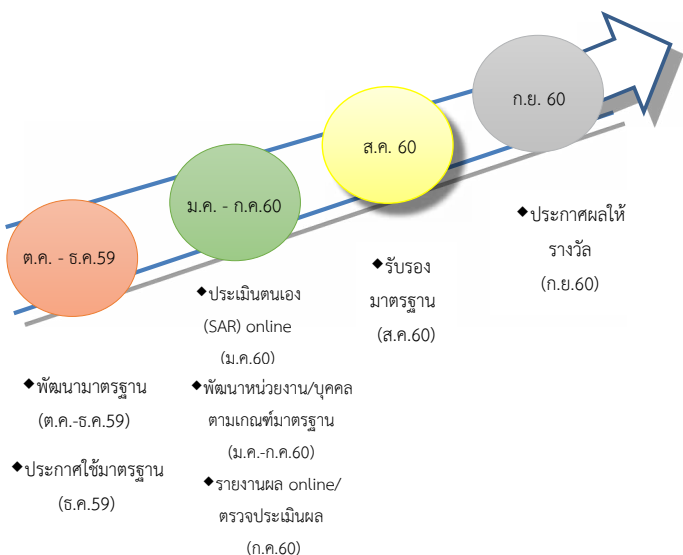

1.2 การดำเนินงานมาตรฐานการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

การดำเนินงานฝึกอบรมบุคลากร รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งต่อการบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ของกรมการพัฒนาชุมชน ดังนั้น กรมการพัฒนาชุมชน โดยสถาบันการพัฒนาชุมชน จึงได้พัฒนามาตรฐานการพัฒนาทรัพยากรบุคคลขึ้น เพื่อให้หน่วยงานในสังกัด ได้แก่ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน 11 ศูนย์ วิทยาลัยการพัฒนาชุมชน และกลุ่มงาน/ฝ่าย ได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

Road map การพัฒนาและส่งเสริมมาตรฐานการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

โดยคณะกรรมการรับรองมาตรฐานการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ได้พิจารณาผลการตรวจประเมินเพื่อการรับรองมาตรฐานการพัฒนาทรัพยากรบุคคลแก่หน่วยงานและบุคลากร สังกัดสถาบันการพัฒนาชุมชน ซึ่งปรากฏผลเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดเรียบร้อยแล้ว จึงได้ประกาศให้การรับรองมาตรฐานการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ประจำปี 2560 ดังนี้

1) มาตรฐานการดำเนินการฝึกอบรม : TOP Training จำนวน 12 หน่วยงาน

โดยศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนทั้ง 11 แห่ง ได้รับการรับรองมาตรฐานการฝึกอบรมหลักสูตรวิทยากรผู้นำสัมมนาชีพ หลักสูตรพัฒนาการระหว่างประจำการด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง การฝึกอบรมบุคลากรกรมการพัฒนาชุมชนเพื่อขับเคลื่อน SE หลักสูตรเสริมสมรรถนะพัฒนาการอำเภอในระดับดีเยี่ยม และวิทยาลัยการพัฒนาชุมชน ได้รับการรับรองมาตรฐานการฝึกอบรมหลักสูตร “พัฒนาก่อนประจำการ” ในระดับดีเยี่ยม

2) มาตรฐานนักทรัพยากรบุคคล : Talent Trainer จำนวน 22 คน

โดยมีนักทรัพยากรบุคคล จำนวน 6 คน ได้รับการรับรองมาตรฐานนักทรัพยากรบุคคลในระดับดีเยี่ยม และได้รับการรับรองมาตรฐานในระดับดี จำนวน 16 คน

3) มาตรฐานการให้บริการ : Better Touch Point จำนวน 12 หน่วยงาน

มีผลการรับรองมาตรฐานการให้บริการระดับดีเยี่ยม จำนวน 3 หน่วยงาน ได้แก่ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนนครราชสีมา ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนชลบุรี ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนพิษณุโลก และระดับดี จำนวน 9 แห่ง

ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน มีหน้าที่ให้บริการความรู้และให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาชุมชน สนับสนุนข้อมูลต่าง ๆ ในงานพัฒนาชุมชน งานฝึกอบรมและบริหารงานฝึกอบรมแก่ข้าราชการในส่วนภูมิภาค ผู้นำชุมชน ผู้บริหารและข้าราชการท้องถิ่นทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เหมาะสมสอดคล้องกับพื้นที่ รวมถึงงานสนับสนุนการจัดการความรู้ งานพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยเฉพาะด้านการพัฒนาชุมชนและงานวิจัยและพัฒนาเฉพาะพื้นที่ จำนวน 11 ศูนย์ ประกอบด้วย

1) ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน
สระบุรี ตั้งอยู่เลขที่ 194 - 195 หมู่ที่ 9 ถนน
มิตรภาพ ต.ทับกวาง อ.แก่งคอย จ.สระบุรี

2) ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน
ชลบุรี ตั้งอยู่บริเวณซอยสุขุมวิท - บ้านสวน 13
อ.เมืองฯ จ.ชลบุรี

3) ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน
อุบลราชธานี ตั้งอยู่บริเวณถนนแจ้งสนิท
ต.แจระแม อ.เมืองฯ จ.อุบลราชธานี

4) ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน
อุดรธานี ตั้งอยู่ที่ อ.เพ็ญ จ.อุดรธานี

5) ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน
ลำปาง ตั้งอยู่บริเวณถนนลำปาง - เชียงใหม่
ต.ปงแสนทอง อ.เมืองฯ จ.ลำปาง

6) ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน
พิษณุโลก ตั้งอยู่บริเวณถนนพิษณุโลก -
หล่มสัก อ.วังทอง จ.พิษณุโลก

7) ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน
เพชรบุรี ตั้งอยู่ที่ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี

8) ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน
นครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ที่ ต.หนองหงส์
อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช

9) ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน
ยะลา ตั้งอยู่บริเวณถนนสุขยางค์ ต.สะเตง
อ.เมืองฯ จ.ยะลา

10) ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน
นครนายก ตั้งอยู่ที่ ต.สาริกา อ.เมืองฯ
จ.นครนายก

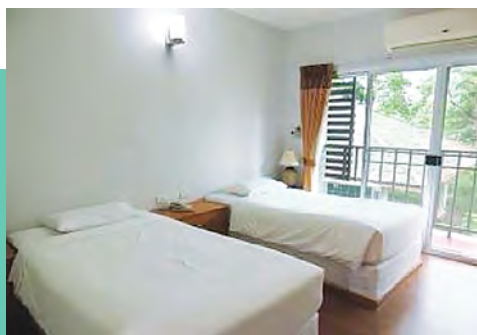
11) ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน
นครราชสีมา ตั้งอยู่ที่ ต.แหลมทอง
อ.หนองบุญมาก จ.นครราชสีมา

นอกจากบริการด้านวิชาการแก่
บุคลากรภายในและผู้นำชุมชนแล้ว
ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนทั้ง 11 ศูนย์ และ
วิทยาลัยการพัฒนชุมชน ซึ่งตั้งอยู่ที่
อ.บางละมุง จ.ชลบุรี ยังให้บริการด้านการ
ฝึกอบรมแก่บุคคลภายนอก พร้อมมีห้องพัก
ที่ทันสมัย มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก
ครบครัน มีสถานที่และห้องประชุม
ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และการฝึกอบรม
ทั้งนี้ หน่วยงานหรือประชาชนทั่วไป
ที่สนใจ สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติม
รวมถึงการจองห้องพักและห้องฝึกอบรม
ได้ทาง www.train.cdd.go.th

อาคารที่พักสำหรับผู้เข้าอบรมและบุคคลภายนอก

บรรยากาศสถานที่ฝึกอบรมและที่พัก

■ 1.3 การปรับเปลี่ยนวิธีคิด เติมความรู้และทักษะในการทำงาน

เป็นการสื่อสารสร้างการรับรู้ เรียนรู้รูปแบบการทำงาน และสร้างการมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ในทุกระดับ ประกอบด้วย

1) โครงการฝึกอบรมอาสาพัฒนา (อสพ.) โดยมีมอบหมายให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด 76 จังหวัด ดำเนินการสอบคัดเลือกบุคคลทั่วไป เพื่อเข้าหลักสูตรฝึกอบรม ก่อนปฏิบัติงานอาสาพัฒนา รุ่นที่ 69 จำนวน 200 คน และแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ ในทุกจังหวัดตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 ถึง 30 กันยายน 2560

2) โครงการพัฒนาผู้นำอาสา

พัฒนาชุมชน ตามมติคณะรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2512 ได้ส่งเสริมให้มีอาสาพัฒนาชุมชน (อช.) ในทุกหมู่บ้าน ๆ ละอย่างน้อย 4 คน โดยนายอำเภอเป็นผู้ออกคำสั่งแต่งตั้ง และผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.) ตำบลละ 2 คน โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ออกคำสั่งแต่งตั้ง โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี มีหน้าที่เป็นผู้ประสานปัญหาความต้องการของประชาชนไปสู่การช่วยเหลือจากภาครัฐ และเป็นแกนนำในการดำเนินกิจกรรม/โครงการพัฒนาต่าง ๆ โดยมีระเบียบกระทรวง

มหาดไทยว่าด้วยการอาสาพัฒนาชุมชน พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2555 รองรับการปฏิบัติงาน กรมการพัฒนาชุมชนกำหนดให้วันที่ 28 มกราคมของทุกปี เป็นวันครบรอบการดำเนินงานโครงการพัฒนาผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ซึ่งในวันที่ 28 มกราคม 2560 เป็นวันครบรอบปีที่ 48 โดยทุกจังหวัดร่วมกับสมาคม/ชมรมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด/อำเภอ จัดกิจกรรมภายใต้แนวคิด **“รวมพลัง อช. สานต่อพระราชปณิธานพ่อหลวง”** มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 121,308 คน งบประมาณ 5,793,503 บาท โดยงบประมาณในการจัดกิจกรรม ได้รับการสมทบจากชมรมผู้นำ อช. ระดับจังหวัด/อำเภอ และขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากภาคราชการ/เอกชนในพื้นที่ อีกทั้งบางกิจกรรมดำเนินการโดยไม่ใช้งบประมาณ

3) การดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน (ศอช.) เป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้นำกลุ่ม องค์กรต่าง ๆ ในชุมชน ได้มีการพัฒนากำลังทำงานร่วมกันในรูปเครือข่ายภาคประชาชน ภายใต้ชื่อ **“ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน”** มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 โดยมีระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน พ.ศ. 2551 รองรับการทำงาน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้องค์กรชุมชนและเครือข่ายที่มี

อยู่ ทั้งในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด ได้มีการเชื่อมโยง ประสานการทำงาน อีกทั้งเอื้อประโยชน์ในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนร่วมกัน เป็นการเน้น **“สร้างพลังชุมชน ใช้พลังชุมชน ในการพัฒนาชุมชน”** ของตนเอง ซึ่งศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน เป็นกลไกหลักสำคัญในการขับเคลื่อนการบูรณาการแผนชุมชน เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม

■ 1.4 การพัฒนาและส่งเสริมทักษะของผู้นำชุมชน

1.4.1 เพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ฝึก อบรมประชาชน

ในความเป็น ศูนย์ ฝึก อบรม ประชาชนของศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน ทั้ง 11 แห่ง การสร้างเครือข่าย (Network) ประชาชนชุมชนที่ผ่านหลักสูตร “วิทยากรผู้นำ สัมมาชีพ” จึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะเปิดโอกาส ให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ผ่านการอบรม กับศูนย์ศึกษาฯ และระหว่างผู้เข้าอบรม ด้วยกันเอง เพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสาร ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ เครื่องมือ ตลอดจนการให้ความร่วมมือกัน ในการดำเนินงานสร้างสัมมาชีพชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน จึงได้ดำเนิน โครงการเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ฝึกอบรม ประชาชนนี้ขึ้น เพื่อให้การสร้างสัมมาชีพ ตามแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของกรมฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุผล สำเร็จตามเป้าหมาย เพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ให้ชุมชน ประชาชน มีความสุข โดยได้ดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ความต้องการ ของปราชญ์ชุมชนที่ผ่านการฝึกอบรม หลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” ในการ สร้างเครือข่าย (Networking)

ขั้นตอนที่ 2 ค้นหา Best Practice และ ถอดบทเรียนปราชญ์ชุมชน : วิทยากรผู้นำ สัมมาชีพที่ประสบความสำเร็จในการสร้าง สัมมาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง สามารถเป็นแบบอย่างได้

ขั้นตอนที่ 3 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ แบ่งปันบทเรียนความสำเร็จและสร้าง เครือข่ายวิทยากรผู้นำสัมมาชีพ โดยคัดเลือก ปราชญ์ชุมชน : วิทยากรผู้นำสัมมาชีพจาก ขั้นตอนที่ 2 และผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมฯ

ขั้นตอนที่ 4 เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ผลงานวิทยากรผู้นำสัมมาชีพ

► **ความสำเร็จที่เกิดขึ้น** คือ การสร้าง สัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงของวิทยากรผู้นำสัมมาชีพ จำนวน 670 บทเรียน และมีเครือข่าย ปราชญ์ชุมชนที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” ที่เข้มแข็ง ซึ่งมี จำนวน 11 เครือข่าย

นอกจากนี้ ยังส่งผลให้ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนทั้ง 11 แห่ง เป็นศูนย์ฝึกอบรมประชาชน ที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและหน่วยงานในด้านการสร้างสัมมาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกลไกเครือข่ายปราชญ์ชุมชน

1.4.2 หลักสูตรนักขับเคลื่อน SE และสานพลังประชารัฐระดับชุมชน

เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้นำชุมชนในหมู่บ้าน/ชุมชนเป้าหมายของบริษัท ประชารัฐรักสามัคคี (จังหวัด) จำกัด ที่จัดตั้งเรียบร้อยแล้ว กรมการพัฒนาชุมชน จึงได้ดำเนินโครงการฝึกอบรมผู้นำชุมชน หลักสูตรนักขับเคลื่อน SE และสานพลังประชารัฐระดับชุมชนขึ้น เพื่อเพิ่มองค์ความรู้ และปรับแนวคิดผู้นำชุมชนในกระบวนการขับเคลื่อน SE ในรูปแบบ บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี (จังหวัด) จำกัด ซึ่งมีองค์ความรู้ 3 กลุ่มงาน ได้แก่ เกษตร แปรรูป และท่องเที่ยว โดยชุมชน โดยมีกระบวนการขับเคลื่อน 5 ด้าน คือ

- 1 — การเข้าถึงปัจจัยการผลิต
- 2 — การบริหารจัดการ
- 3 — การสร้างองค์ความรู้
- 4 — การตลาด
- 5 — การสื่อสารสร้างการรับรู้ เพื่อความยั่งยืน

และเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำชุมชนในหมู่บ้าน/ชุมชนเป้าหมายของบริษัท ประชารัฐรักสามัคคี (จังหวัด) จำกัด ให้มีขีดความสามารถในการหนุนเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความต่อเนื่อง ยั่งยืน ในลักษณะสร้างความเข้มแข็งจากภายใน (Strength from within) โดยได้ดำเนินงานดังนี้

ขั้นตอนที่ 1

วิเคราะห์ความต้องการในการเสริมสมรรถนะของผู้นำชุมชนเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 2

จัดประชุมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรการฝึกอบรม โดยมีสาระสำคัญ

3 Module คือ

1. จุดประกายความคิด
2. เพิ่มทักษะการขับเคลื่อน SE
3. เรียนรู้จากบทเรียนความสำเร็จ

ขั้นตอนที่ 3

ผู้นำชุมชนเป้าหมายออกแบบงาน และจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของ บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคี (จังหวัด) จำกัด ในระดับชุมชน

► **ความสำเร็จที่เกิดขึ้น** ส่งผลให้ผู้นำชุมชนที่เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนงาน ในหมู่บ้าน/ชุมชนเป้าหมายของ บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคี (จังหวัด) จำกัด จำนวน 800 คน มีองค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากในรูปแบบ บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคี (จังหวัด) จำกัด และมีขีดความสามารถในการสร้างรายได้ให้ชุมชน หนุนเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความต่อเนื่องอย่างยั่งยืน

2. สื่อสารเผยแพร่ผลงานและยกย่องความดี

2.1 การพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากรกรมการพัฒนาชุมชน ประจำปี 2560

ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 34 บัญญัติว่า การจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนต้องเป็นไปเพื่อผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ และความคุ้มค่า โดยให้ข้าราชการปฏิบัติราชการอย่างมีคุณภาพ คุณธรรม และมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมาตรา 72 บัญญัติว่าให้ส่วนราชการมีหน้าที่ดำเนินการ

ให้มีการเพิ่มพูนประสิทธิภาพ และเสริมสร้างแรงจูงใจแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อให้ข้าราชการพลเรือนสามัญมีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม คุณภาพชีวิต มีขวัญและกำลังใจ ในการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ ที่ ก.พ. กำหนด

เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานตาม พรบ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน และ สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ต่อภารกิจของรัฐ กรมการพัฒนาชุมชนจึงได้จัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากร กรมการพัฒนาชุมชน ประจำปี 2560 มีกระบวนการพัฒนาชีวิตโดยวิทยากรที่มีประสบการณ์ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ จากสำนักงาน ก.พ. ด้วยการเรียนรู้ จากสถานที่จริง และการฝึกปฏิบัติจริงตามกระบวนการ ดังนี้

1. พบผู้บริหารกรมฯ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ
2. การฝึกสมาธิยามเช้า/บริหารลมปราณ/ฝึกโยคะ
3. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์/การสร้างและพัฒนาทีมงาน
4. การเรียนรู้หลักโภชนาการ สร้างภูมิต้านทานโรค
5. การพัฒนาร่างกายองค์รวมแบบอายุรเวท
6. การฝึกปฏิบัติเพื่อสุขอนามัยข้าราชการ
7. การพัฒนาจิตใจแบบวิถีไทย

■ 2.2 ข้าราชการและลูกจ้างประจำดีเด่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 หมวด 4 การเพิ่มพูนประสิทธิภาพและเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการ มาตรา 72 บัญญัติให้ส่วนราชการมีหน้าที่ดำเนินการให้มีการเพิ่มพูนประสิทธิภาพ เสริมสร้างแรงจูงใจให้แก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อให้ข้าราชการพลเรือนสามัญมีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม คุณภาพชีวิต มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

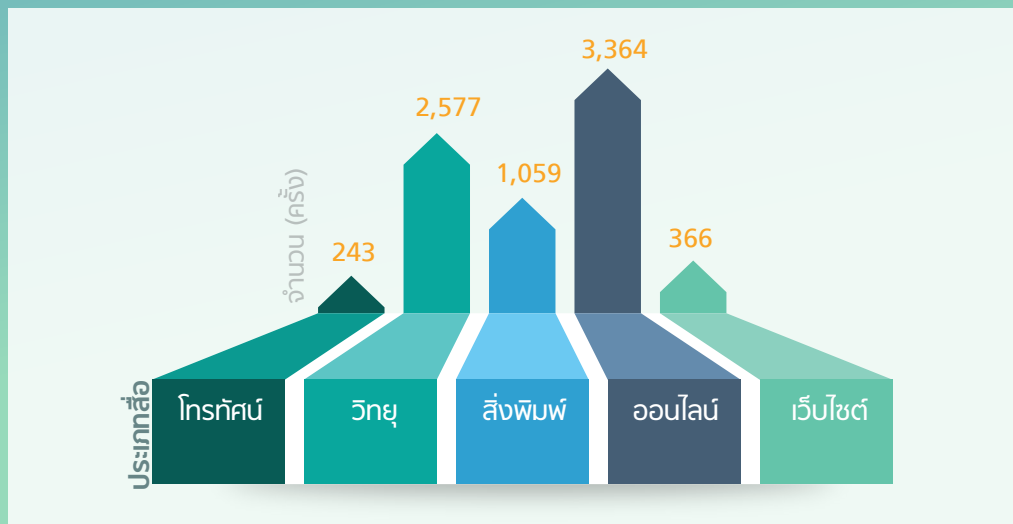
ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ข้าราชการและลูกจ้างประจำของกรมการพัฒนาชุมชนมีการประพฤติตนอยู่ในจรรยาบรรณวินัย และปฏิบัติราชการอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ กรมการพัฒนาชุมชนจึงได้มีหลักเกณฑ์/วิธีการคัดเลือกข้าราชการและลูกจ้างประจำดีเด่น เพื่อใช้ในการดำเนินการคัดเลือกข้าราชการและลูกจ้างประจำในสังกัด เพื่อให้รางวัลเชิดชูเกียรติและประกาศเกียรติคุณข้าราชการและลูกจ้างประจำดีเด่น โดยกำหนดรางวัลข้าราชการและลูกจ้างประจำดีเด่น จำนวน 100 รางวัล ดังนี้

1. ประเภทบริหาร	จำนวน	5	รางวัล
2. ประเภทหัวหน้ากลุ่มงาน	จำนวน	19	รางวัล
3. ประเภทพัฒนาการอำเภอ	จำนวน	18	รางวัล
4. ประเภทวิชาการ	จำนวน	19	รางวัล
5. ประเภทพัฒนากรขวัญใจชุมชน	จำนวน	18	รางวัล
6. ประเภทสนับสนุน	จำนวน	19	รางวัล
7. ประเภทลูกจ้างประจำ	จำนวน	1	รางวัล
8. ประเภทซื่อสัตย์สุจริต	จำนวน	1	รางวัล

■ 2.3 การสื่อสารภาพลักษณ์กรมการพัฒนาชุมชน

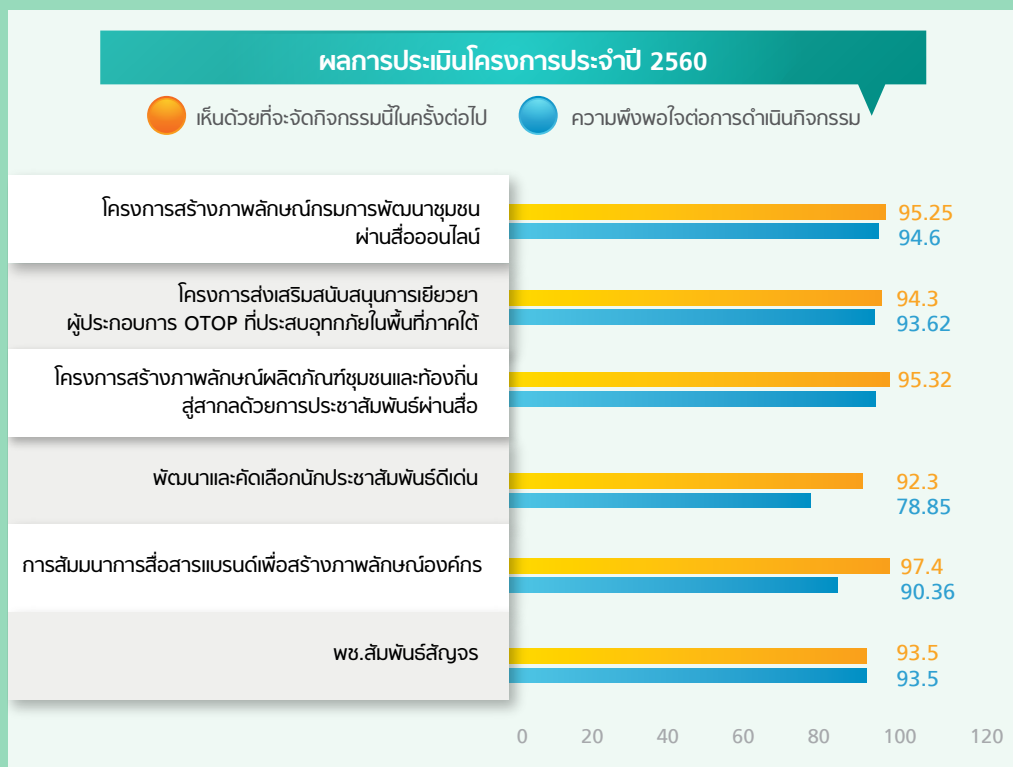
กรมการพัฒนาชุมชน เป็นองค์กรหลักด้านความมั่นคงภายในและบูรณาการในระดับพื้นที่ เพื่อบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้กับประชาชน ได้กำหนดการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชน และหากให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น จำต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และภาคีเครือข่าย รวมถึงการประชาสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์ ซึ่งก่อให้เกิดความเข้าใจแก่ประชาชน และการสร้างสัมพันธภาพอันดีและพัฒนาส่งเสริมความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกัน ภายใต้กลยุทธ์ “WE ARE CDD” องค์กรคู่มือคือ หน้าที่คน พช. โดยปี 2560 ดำเนินการสื่อสารสร้างภาพลักษณ์กรมการพัฒนาชุมชน ดังนี้

1. ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ ดังนี้

การเข้าถึงสื่อออนไลน์ จำนวน 943,475 ครั้ง

2. ดำเนินโครงการ/กิจกรรม ดังนี้

ผลสำเร็จของการดำเนินงาน

การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามปัจจัยสนับสนุนที่ 2 พัฒนาบุคลากรและผู้นำชุมชน มีผลสำเร็จของการดำเนินงาน ดังนี้

► การพัฒนาศักยภาพบุคลากร

บุคลากรกรมการพัฒนาชุมชนมากกว่า 5,000 คน ได้รับการพัฒนาศักยภาพ สมรรถนะและทักษะ รวมถึงการเสริมสร้างความรู้ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานพัฒนา ชุมชน ทั้งในรูปแบบการเรียนรู้ในห้องเรียน และการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้สามารถบรรลุ วิสัยทัศน์กรมการพัฒนาชุมชน “เศรษฐกิจฐานรากเข้มแข็ง ชุมชนพึ่งตนเองได้ในปี 2564”

► การพัฒนาอาสาพัฒนาชุมชน (อช./ผู้นำ อช.)

สำหรับการจัดกิจกรรมเนื่องในวาระครบรอบ 48 ปี โครงการพัฒนาผู้นำอาสาพัฒนา ชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน ได้แจ้งให้ทุกจังหวัดร่วมกับสมาคม/ชมรมผู้นำอาสาพัฒนา ชุมชนระดับจังหวัด/อำเภอ จัดกิจกรรมภายใต้แนวคิด “รวมพลัง อช. สานต่อพระราชปณิธาน พ่อหลวง” กำหนดจัดในช่วงเดือนมกราคม 2560 หรือในวันที่ 28 มกราคม 2560

เชิงปริมาณ

กิจกรรม	จำนวนผู้เข้าร่วม กิจกรรม (คน)	งบประมาณ (บาท)
1. กิจกรรมทางศาสนา	39,130	1,829,970
2. การแสดงพลังอาสาพัฒนาชุมชน	26,491	1,254,780
3. การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้	9,496	653,360
4. กิจกรรมสาธารณประโยชน์	34,342	1,118,627
5. กิจกรรมอื่น ๆ (การแข่งขันกีฬา การป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด ฯลฯ)	11,849	936,771
รวมทั้งหมด	121,308	5,793,508

1. อช./ผู้นำ อช. แคนนำชุมชน ข้าราชการ ภาคเอกชน ตลอดจนประชาชนในพื้นที่ ได้ร่วมสืบสานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สู่การปฏิบัติ
2. อช./ผู้นำ อช. แคนนำชุมชน ข้าราชการ ภาคเอกชน ตลอดจนประชาชนในพื้นที่ ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ส่งผลให้เกิดความรัก ความสามัคคีในกลุ่ม และขยายสู่ชุมชนในวงกว้าง
3. อาสาพัฒนาชุมชนในทุกระดับได้แสดงพลัง และบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม ด้วยจิตอาสา โดยการจัดกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ มีการพัฒนาถนน วัด มัสยิด ให้มีความสะอาด สวยงาม รวมถึงมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ
4. อช./ผู้นำ อช. ได้รับการเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น/ทัศนคติในการทำงานร่วมกัน และสามารถนำไปปรับใช้ในการทำงานต่อไป
5. เป็นการประชาสัมพันธ์ผลงานและองค์กรของ อช. ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น
6. อช./ผู้นำ อช. มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และสามารถสานต่อนโยบายของรัฐบาล

► **การส่งเสริมศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน (ศอช.)**

จากการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน ศอช. มากกว่า 16 ปี ได้เกิดผลสำเร็จจากการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ ศอช. ที่เป็นรูปธรรม ดังนี้

1. เป็นแกนหลักในการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล ปี 2560 จำนวน 6,095 ตำบล
2. ในปี 2560 ได้มีการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาความเข้มแข็งชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่ 120 ตำบล ระหว่าง 4 หน่วยงาน ประกอบด้วย กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
3. ปีงบประมาณ 2560 ร่วมเป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสามาชีพชุมชน จำนวน 23,589 หมู่บ้าน เกิดการรวมกลุ่มอาชีพ จำนวน 2,360 กลุ่ม
4. ปีงบประมาณ 2560 ร่วมสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยประสานกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทุกจังหวัด

ปัจจัยสนับสนุน : 3 พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและจัดการความรู้

“ **แนวคิด :** การสร้างและพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูล เศรษฐกิจชุมชน ตลอดจนการสร้างและพัฒนา Application เพื่อเป็นเครื่องมือ สำหรับติดตามผลการดำเนินงาน และการจัดการความรู้ของชุมชน ”

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ประกาศวาระกรมการพัฒนาชุมชน ปี 2560 (CDD Agenda 2017) และได้ขับเคลื่อนปัจจัยสนับสนุนที่ 3 พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและจัดการความรู้ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้มีเครื่องมือวิเคราะห์ติดตามผล และจัดการความรู้สมาชิก ชุมชน ดำเนินการภายใต้ 3 กระบวนงาน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. พัฒนาเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล เศรษฐกิจชุมชน โดยมีการจัดเก็บและ ใช้ประโยชน์ข้อมูล เพื่อการพัฒนาชุมชน การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดทำระบบ สารสนเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้งาน ระบบศูนย์ข้อมูลกลาง เพื่อบริหารจัดการเก็บ และใช้ประโยชน์ และการพัฒนาเครื่องมือ วิเคราะห์ข้อมูลเศรษฐกิจชุมชน (โปรแกรม Community Information Radar Analysis : CIA)

2. พัฒนา Application สำหรับ ติดตามประเมินผล เพื่อติดตามความ ก้าวหน้าการจัดเก็บข้อมูลจากระบบ ศูนย์ข้อมูลกลาง

3. พัฒนาเครื่องมือจัดการความรู้ โดยการจัดทำเว็บไซต์จัดการความรู้ สมาชิกชุมชน การประกวดเว็บไซต์หน่วยงาน ดีเด่น การจัดการความรู้ของกรมการพัฒนา ชุมชน การจัดการความรู้ชุมชน และ การเตรียมความพร้อมระบบบริหารจัดการ ความมั่นคงปลอดภัยของสารสนเทศเข้าสู่ มาตรฐาน ISO 27001 : 2013

❖ กระบวนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการความรู้

การทำงานในสถานการณ์ปัจจุบัน ทุกภาคส่วนล้วนให้ความสำคัญกับการนำ เทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น กรมการพัฒนาชุมชนจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารในรูปแบบใหม่ ๆ ผ่านโปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูล การพัฒนา Application และช่องทางการสื่อสารอื่น ๆ รวมทั้งมีการพัฒนาทักษะของบุคลากรในการใช้ เทคโนโลยีในการวิเคราะห์ข้อมูล การจัดเก็บและตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานข้อมูล และการเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ

1. พัฒนาเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลเศรษฐกิจชุมชน

1.1 ระบบจัดเก็บ ประมวลผล และเผยแพร่ข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน ได้พัฒนาระบบจัดเก็บ ประมวลผล และเผยแพร่ข้อมูล เพื่อการพัฒนาชุมชน โดยการบริหารการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน ได้แก่ ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เป็นประจำปีทุกปี และข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2ค) เป็นประจำปีสองปี มีการตรวจสอบ วิเคราะห์ แก้ไขปัญหาคุณภาพของข้อมูล พัฒนาข้อมูลจนเป็นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหา พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

► การจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)

กรมการพัฒนาชุมชน สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ประจำปี พ.ศ. 2560 จัดเก็บข้อมูลจากครัวเรือนที่มีผู้อาศัยอยู่จริงในพื้นที่เกิน 6 เดือน ทั้งที่มีเลขที่บ้านและไม่มีเลขที่บ้าน โดยจัดเก็บข้อมูลรอบปีที่ผ่านมา (ปี 2559) มีผลการจัดเก็บข้อมูลครัวเรือนทั่วประเทศใน 76 จังหวัด 878 อำเภอ 7,255 ตำบล 7,776 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และ 83,982 หมู่บ้าน/ชุมชน จำนวน 12,841,026 ครัวเรือน มีประชากรที่อาศัยอยู่จริง จำนวน 35,986,266 คน แยกเป็นเพศชาย จำนวน 17,584,204 คน (48.86%) เพศหญิง จำนวน 18,402,062 คน (51.14%)

► การจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2ค)

กรมการพัฒนาชุมชน รับผิดชอบการบริหารการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2ค) ทุกหมู่บ้านในเขตชนบททุกสองปี เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ และจังหวัด สามารถนำไปใช้ประโยชน์แก้ไขปัญาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนแต่ละหมู่บ้าน พร้อมทั้งกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาให้ตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างแท้จริง

ในปี 2560 กรมการพัฒนาชุมชนจัดเก็บข้อมูล กชช.2ค จำนวนทั้งสิ้น 70,402 หมู่บ้าน โดยมีผลการจัดระดับการพัฒนาหมู่บ้าน ดังนี้ ระดับ 1 ลำห้วย จำนวน 984 หมู่บ้าน ระดับ 2 ปานกลาง จำนวน 22,106 หมู่บ้าน ระดับ 3 ก้าวหน้า จำนวน 47,312 หมู่บ้าน

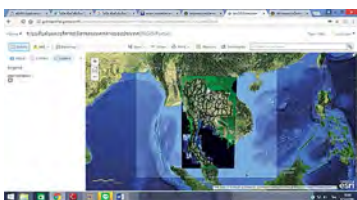
► การพัฒนาการบริหารการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินงานปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานเกี่ยวกับข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน ดังนี้

1. การจัดเก็บข้อมูล จปฐ. ด้วยเครื่องมือสื่อออนไลน์

2. การนำข้อมูล จปฐ. ร่วมกับข้อมูล กชช.2ค จัดทำเป็นโปรแกรมรายงานเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน เช่น เปรียบเทียบข้อมูลด้านงบประมาณกับการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน

3. ขยายผลโดยนำข้อมูล จปฐ. และข้อมูล กชช.2ค ไปต่อยอดในระบบ GIS เพื่อให้การใช้งานข้อมูลสะดวกและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

► การขยายผลโดยนำข้อมูล จปฐ. และข้อมูล กชช.2ค ไปต่อยอดในระบบ GIS

ปี 2560 กรมการพัฒนาชุมชน ได้นำข้อมูล จปฐ. และข้อมูล กชช.2ค ไปขยายผลต่อยอดกับระบบแผนที่ของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เพื่อให้การใช้งานข้อมูลสะดวก และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ที่เว็บไซต์คณะกรรมการภูมิสารสนเทศแห่งชาติ www.ngis.go.th และระบบสนับสนุนการตัดสินใจลดความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่บนฐานการรักษาความมั่นคงของทรัพยากร (G - Social)

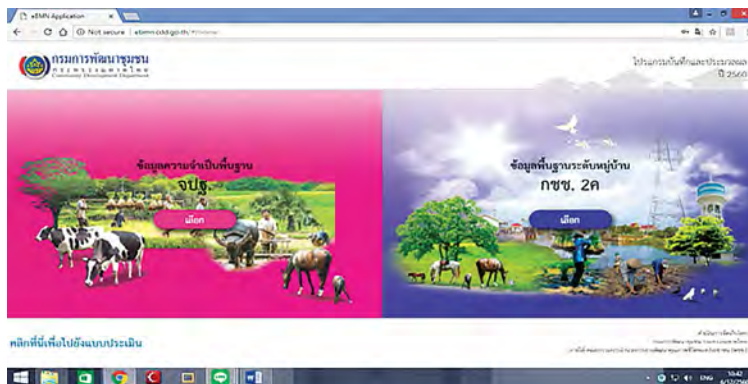
โดยได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือร่วมกับสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เป็นระยะเวลา 4 ปี ตั้งแต่ปี 2560 - 2564 เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนภารกิจการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศในการบริหารจัดการชุมชน

► ระบบรายงานข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2ค) ออนไลน์

กรมการพัฒนาชุมชน ได้พัฒนาระบบบันทึก ประมวล และรายงานผลออนไลน์ เพื่อรองรับการบันทึก ประมวลผล และเผยแพร่ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2ค)

นอกจากการบันทึก ประมวลผล และเผยแพร่ข้อมูลออนไลน์แล้ว ระบบดังกล่าว

ยังสนับสนุนหรือรองรับการจัดเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามในแท็บเล็ตแทนเอกสารแบบสอบถามได้ด้วย ซึ่งปัจจุบันยังอยู่ระหว่างการทดสอบการจัดเก็บด้วยเครื่องมือดังกล่าว ดังนั้น ผู้ใช้ข้อมูลสามารถเข้าถึงข้อมูล จปฐ. และข้อมูล กชช.2ค ปี 2560 ได้สะดวกขึ้นกว่าเดิม เพียงเข้าไปลงทะเบียนใช้งานข้อมูลได้ที่เว็บไซต์ ebmn.cdd.go.th

► การนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์

หน่วยงานที่นำข้อมูล จปฐ. และข้อมูล กชช.2ค ไปใช้เป็นประจำทุกปีอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ หน่วยงานเจ้าภาพหลักข้อมูล จปฐ. และข้อมูล กชช.2ค จำนวน 14 หน่วยงาน และหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพร่วมได้นำข้อมูลผลการจัดเก็บข้อมูล จปฐ. และข้อมูล กชช.2ค ไปจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีและรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (พชช.) ทุกปี และยังมีหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่เป็นผู้ใช้ข้อมูลประจำ เช่น องค์การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ นำข้อมูลรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนที่ต่ำกว่าเกณฑ์ไปพิจารณาจัดสรรเงินช่วยเหลือทหารผ่านศึก หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาใช้ข้อมูลรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนร่วมกับข้อมูลระดับการพัฒนาของหมู่บ้าน

จากข้อมูล กขช.2ค ไปใช้จัดสรรงบประมาณประจำปีให้แก่จังหวัดในเขตความรับผิดชอบ (ชายแดน 33 จังหวัด) และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ใช้ข้อมูล รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนที่ต่ำกว่าเกณฑ์ เพื่อพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้แก่ผู้สูงอายุ เป็นต้น

ปี 2560 สำนักงานบริหารนโยบายของนายกรัฐมนตรี ได้ริเริ่มนำฐานข้อมูล ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2560 จำนวน 76 จังหวัด ไปใช้ในการจัดทำระบบข้อมูล Big Data ร่วมกับฐานข้อมูลการลงทะเบียนผู้มีรายได้น้อยปี 2560 และฐานข้อมูลภาครัฐของหน่วยงาน อื่น ๆ เพื่อประกอบการศึกษาแนวทางและทดสอบระบบข้อมูล Big Data ของภาครัฐ โดยใน ระยะแรกของการพัฒนาระบบนั้น ให้ความสำคัญเรื่องการยกระดับคุณภาพชีวิต ของประชาชนด้านการเพิ่มรายได้ ลดภาระค่าครองชีพ และการบริหารจัดการภัยพิบัติ

■ 1.2 พัฒนาบุคลากรด้านการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนา คุณภาพชีวิต

การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรของกรมการพัฒนาชุมชนด้านการจัดทำระบบ สารสนเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต การเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ และด้านอื่น ๆ เพื่อให้บุคลากรมีความเชี่ยวชาญ โดยมีเป้าหมายให้ชุมชนมีข้อมูลที่มีมาตรฐาน มีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชน โดยฝึกอบรมเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนจังหวัด จำนวน 76 คน ให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ เรื่องระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพ ชีวิต ดังนี้

1.2.1 สร้างความเข้าใจในการใช้งานระบบศูนย์ข้อมูลกลาง เพื่อบริหารจัดการเก็บ และใช้ประโยชน์ กรมการพัฒนาชุมชน จำนวน 12 ฐานข้อมูล ได้แก่

- 1) การดำเนินงานพัฒนาผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน
- 2) การดำเนินงานตามระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน
- 3) การดำเนินงานผู้นำ
- 4) ผลการประเมินผู้นำ อช.
- 5) การดำเนินงานกลุ่มองค์กร เครือข่าย และชุมชน
- 6) การดำเนินงานสัมมาชีพชุมชน (ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน/รายได้ ครัวเรือน/กลุ่มอาชีพ)

- 7) การดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- 8) การดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน
- 9) การดำเนินงานสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน
- 10) การดำเนินงานเครือข่ายกองทุนชุมชน
- 11) ยอดจำหน่ายสินค้า OTOP ประจำเดือน
- 12) ผลการตรวจสอบสภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน

1.2.2 พัฒนาศักยภาพการใช้โปรแกรม Community Information Radar Analysis

: CIA) สอดคล้องกับตัวชี้วัด เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล จปฐ. ข้อมูล กชช.2ค และข้อมูลอื่น ๆ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

1.2.3 สร้างการรับรู้และเผยแพร่การใช้งาน Application CDD_EIS สารสนเทศ

เพื่อการตัดสินใจของผู้บริหาร เพื่อพัฒนาข้อมูลสนับสนุนให้ผู้บริหารในการตัดสินใจจากข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว และทันเวลา

■ 1.3 พัฒนาเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลเศรษฐกิจชุมชน (โปรแกรม Community Information Radar Analysis : CIA)

เพิ่มสมรรถนะบุคลากรของกรมการพัฒนาชุมชน ในการใช้เทคโนโลยีในการวิเคราะห์ข้อมูลให้เกิดทักษะ สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ที่ 5 แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2559 - 2561) โดยใช้ข้อมูล จปฐ. ข้อมูล กชช.2ค และข้อมูลอื่น ๆ ในการวิเคราะห์ ทำให้ทราบปัญหาที่หมู่บ้านประสบ 5 ด้าน คือ การพัฒนาอาชีพ การบริหารจัดการชุมชน การจัดการทุนชุมชน การแก้ปัญหาความยากจน และการจัดการความเสี่ยงชุมชน

■ 1.4 การเตรียมความพร้อมระบบบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยของสารสนเทศเข้าสู่มาตรฐาน ISO 27001 : 2013 ดังนี้

1.4.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับบุคลากรของกรมการพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นคณะทำงานด้านความมั่นคงปลอดภัยของสารสนเทศ (ISMS Working Team) จำนวน 3 ครั้ง 3 หลักสูตร เพื่อเพิ่มพูนทักษะด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของสารสนเทศตามมาตรฐาน ISO 27001 : 2013 ดังนี้

■ **หลักสูตรที่ 1** ข้อกำหนดมาตรฐาน ISO 27001 : 2013 (Implementation Training Course) ดำเนินการเมื่อวันจันทร์ที่ 12 มิถุนายน 2560

■ **หลักสูตรที่ 2** การบริหารความเสี่ยงและการจัดทำแผนความเสี่ยง (Information Systems Risk Management Course) ดำเนินการเมื่อวันศุกร์ที่ 21 กรกฎาคม 2560

■ **หลักสูตรที่ 3** การบริหารความมั่นคงปลอดภัยของสารสนเทศ (Security Awareness Training Course) ดำเนินการเมื่อวันศุกร์ที่ 8 กันยายน 2560

1.4.2 เตรียมความพร้อมประเมินลดความเสี่ยงแนวปฏิบัติ (Procedures) ของระบบบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยของสารสนเทศ ตามมาตรฐาน ISO 27001 : 2013 ดังนี้

(1) วิเคราะห์ช่องว่าง มาตรฐานการควบคุมความมั่นคงปลอดภัยของสารสนเทศตามมาตรฐาน ISO 27001 : 2013 (Gap Analysis of Information Security Control) จำนวน 136 หัวข้อ พบว่า ข้อกำหนดที่มีการประยุกต์ใช้แล้ว (Y) 26 หัวข้อ ยังไม่มีการประยุกต์ใช้ (N) 51 หัวข้อ มีการประยุกต์ใช้แต่ต้องมีการปรับปรุงเพิ่มเติม หากต้องการขอการรับรอง ISO 27001 : 2013 ต้องปรับปรุงเพิ่มเติม (I) 45 หัวข้อ และไม่เกี่ยวข้อง (N/A) 14 หัวข้อ

(2) ประเมินความเสี่ยง ความมั่นคงปลอดภัยของสารสนเทศ (Information Security Risk Management) จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1) Network 2) Security 3) Facility 4) Backup 5) Operating System (OS) และ 6) Storage ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า ศูนย์ควบคุมระบบคอมพิวเตอร์ (Data Center) มีความเสี่ยงในระดับสูง จำนวน 10 ประเด็น ความเสี่ยงระดับกลาง จำนวน 3 ประเด็น และความเสี่ยงระดับต่ำ จำนวน 8 ประเด็น

นอกจากนี้ กลุ่มเป้าหมายยังได้นำความเสี่ยงระดับสูงมาจัดทำร่างแผนลดความเสี่ยงความมั่นคงปลอดภัยของสารสนเทศ (Risk Treatment Plan : RTP) จำนวน 12 แผน

2. พัฒนา Application สำหรับติดตามประเมินผล

• Application สำหรับติดตามประเมินผล

สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารพัฒนาขึ้นเพื่อสนับสนุนข้อมูลให้ผู้บริหารในการตัดสินใจเพื่อติดตาม ประเมินผลความก้าวหน้าจากข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว และทันเวลา

▶ CDD_EIS

เพื่อตัดสินใจในการดำเนินงานของกรมฯ จากระบบศูนย์ข้อมูลกลางเพื่อบริหารจัดการเก็บและใช้ประโยชน์ จำนวน 12 ฐานข้อมูล

▶ CDD_Monitor

เพื่อติดตาม ประเมินผลความก้าวหน้าการจัดเก็บข้อมูลจากระบบศูนย์ข้อมูลกลาง เพื่อบริหารจัดการเก็บและใช้ประโยชน์

3. พัฒนาเครื่องมือจัดการความรู้

■ 3.1 เว็บไซต์จัดการความรู้สัมมาชีพชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินการพัฒนาเว็บไซต์จัดการความรู้สัมมาชีพชุมชน พร้อมให้บริการทาง <http://cddata.cdd.go.th/cddkm/> โดยให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการปรับปรุงข้อมูลบนเว็บไซต์สัมมาชีพชุมชน กำหนดช่วงเวลาการบันทึก/ปรับปรุง ข้อมูลระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2559 - กรกฎาคม 2560 โดยมีผลการดำเนินการ ดังนี้

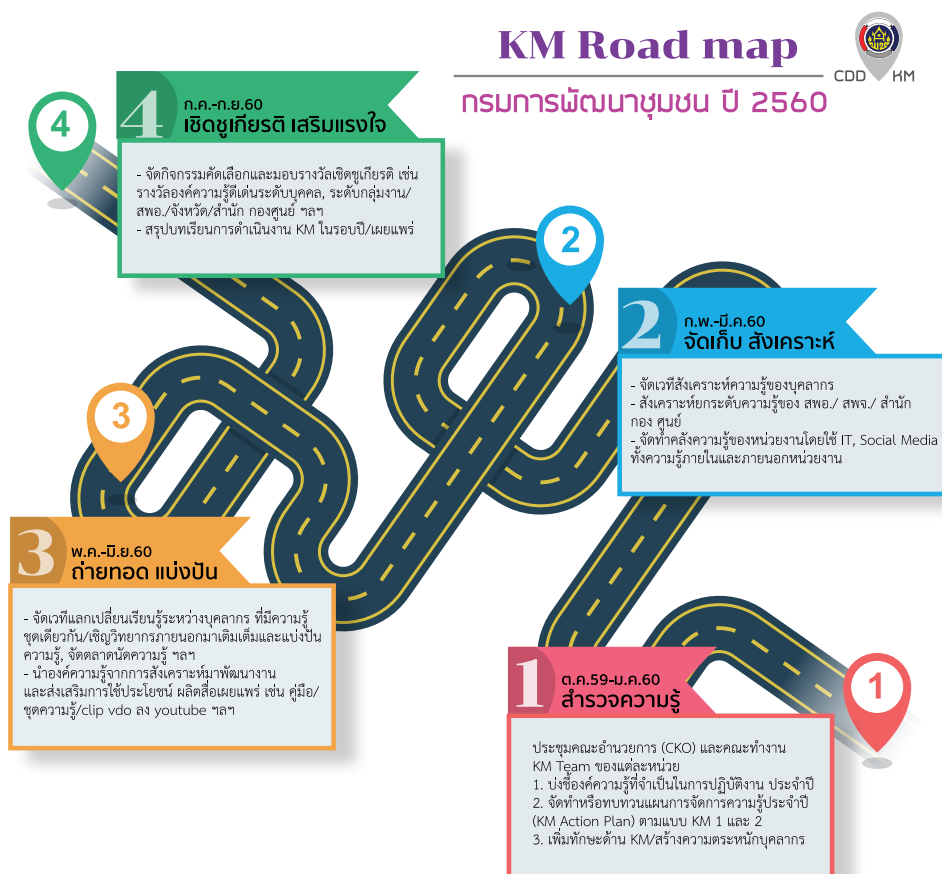
- 1) ความรู้สัมมาชีพชุมชน จำนวน 30,997 องค์ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 131.4
- 2) เทคนิคส่งเสริมสัมมาชีพชุมชน จำนวน 10,144 เทคนิค คิดเป็นร้อยละ 43
- 3) ทะเบียนปราชญ์ชุมชน จำนวน 104,819 คน คิดเป็นร้อยละ 89.9

■ 3.2 การจัดการความรู้ กรมการพัฒนาชุมชน

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2556 มาตรา 11 กำหนดให้ทุกส่วนราชการมีหน้าที่ในการพัฒนาองค์ความรู้ในองค์กรอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ กรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดแผนและกรอบการบริหารจัดการ องค์ความรู้ แนวทางการดำเนินงาน และ KM Road Map การจัดการความรู้ประจำปี พ.ศ. 2560 พร้อมจัดกิจกรรมส่งเสริม

การสร้างแรงจูงใจในการจัดการความรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารจัดการ องค์ความรู้ของกรมฯ ให้สามารถสนับสนุน การขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ การพัฒนาชุมชน ตามภารกิจของกรมฯ และส่งเสริมบุคลากรให้ดำเนินการจัดการ ความรู้ในงาน เพื่อพัฒนาองค์กรไปสู่องค์กร แห่งการเรียนรู้ และเป็นกรมฯ ที่มีนวัตกรรม ในงานพัฒนาชุมชน

โดยกรมการพัฒนาชุมชนได้จัดประชุมคณะอำนวยการ (CKO) และคณะทำงาน KM Team จำนวน 2 ครั้ง เพื่อกำหนดกรอบการบริหารจัดการองค์ความรู้กรมการพัฒนาชุมชน ประจำปี 2560 แผนยุทธศาสตร์การจัดการความรู้ (พ.ศ. 2559 – 2562) แนวทางการขับเคลื่อนงานด้านการจัดการความรู้ และกำหนดตัวบ่งชี้ องค์ความรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานประจำปี

กรอบการบริหารจัดการองค์ความรู้ กรมการพัฒนาชุมชน ประจำปี 2560

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด/สำนัก/กอง/ศูนย์ ได้จัดเก็บความรู้ถอดบทเรียนขององค์ความรู้ และแนวทางปฏิบัติงานของบุคลากรทั้งระดับบุคคลและทีมทั่วทั้งองค์กร 383 องค์ความรู้ โดยได้มีการบันทึกความรู้และถอดบทเรียน Best Practice จากชุมชน และมีการแลกเปลี่ยนความรู้กับหน่วยงานภายนอกผ่าน Social Media และกิจกรรม "ตลาดนัดความรู้" โดยได้มีการจัดเวทีคัดเลือกองค์ความรู้ในงานพัฒนาชุมชนดีเด่น ได้ผลการคัดเลือกดังนี้

1. องค์ความรู้ดีเด่นในรูปแบบเอกสาร ประเภทหน่วยงาน

รางวัลชนะเลิศ เรื่อง การส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ให้ประสบผลสำเร็จ โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

2. องค์ความรู้ดีเด่นในรูปแบบเอกสาร ประเภทบุคคล

รางวัลชนะเลิศ เรื่อง การจัดทำปฏิทินนัดหมายออนไลน์ โดย น.ส.งามศิริ ดาอำ เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน

3. องค์ความรู้ดีเด่นในรูปแบบวีดิทัศน์ (Clip VDO) ประเภทหน่วยงาน

รางวัลชนะเลิศ เรื่อง ยืด ลด ปลด หมดหนี้ คาถาบริหารจัดการหนี้ไปสู่ 1 คร้วเรือน 1 สัญญา โดยสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

4. องค์ความรู้ดีเด่นในรูปแบบภาพนิ่ง (Infographic) ประเภทหน่วยงาน

รางวัลชนะเลิศ เรื่อง ยกระดับคุณภาพชีวิตด้วยสัมมาชีพชุมชน โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดำรงวิทยะกา จังหวัดกาญจนบุรี

5. องค์ความรู้ที่เป็นนวัตกรรมในการทำงานพัฒนาชุมชน ประเภทหน่วยงาน

รางวัลชนะเลิศ เรื่อง โครงการตามรอยพ่อ เพื่อพ่อเพียง โดยนายันทา ธรรมชูโชติ นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชุมพร

6. องค์ความรู้ในรูปแบบนวัตกรรมการจัดการความรู้บน Website สัมมาชีพชุมชน ประเภทหน่วยงาน

รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดปราจีนบุรี

7. องค์ความรู้ในรูปแบบบทความ ประเภทบุคคล

รางวัลชนะเลิศ เรื่อง 3 วิธีคิด และ 1 เครื่องมือสำหรับการจัดการความรู้ในงานพัฒนาชุมชน โดยนายยอดชาย ผ้าเจริญ นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดเชียงราย

8. กิจกรรมการประกวดบูรณิทธการแสดงองค์ความรู้ โครงการตลาดนัดความรู้งานพัฒนาชุมชน

รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดกาฬสินธุ์

■ 3.3 การจัดการความรู้ชุมชน

การจัดการความรู้ชุมชน เป็นการสนับสนุนให้หมู่บ้านที่มีความสำเร็จ มีผลงานเด่นด้านสัมมาชีพชุมชน และการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ ให้ถอดบทเรียนกระบวนการดำเนินงาน และเผยแพร่ผลความสำเร็จโดยนำเสนอผลงานผ่านจุลสารส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน ซึ่งเป็นสื่อในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง และเพิ่มขีดความสามารถของผู้นำชุมชน กลุ่ม องค์กร และเครือข่าย องค์กรชุมชนในการบริหารจัดการชุมชนอย่างยั่งยืน จำนวน 12 ครั้ง ๆ ละ 15,000 ฉบับ และจุลสารรวมเล่ม จำนวน 2,000 เล่ม ซึ่งในปี 2560 มีพื้นที่ถอดบทเรียน และเก็บข้อมูลผลสำเร็จการดำเนินงานของ บริษัท ประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด เพื่อเผยแพร่ทางจุลสารส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน จำนวน 10 พื้นที่ ในปี 2560 ประกอบด้วย

1. บริษัท ประชาธิรัฐรักสามัคคีปราจีนบุรี (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด

- 1.1 ด้านเกษตร - กลุ่มปลูกทุเรียน ม.8 ต.ดงขี้เหล็ก อ.เมืองฯ
 - 1.2 ด้านแปรรูป - เลือกกบ้านบางพลวง ม.1 ต.บางพลวง อ.บ้านสร้าง
 - 1.3 ด้านท่องเที่ยวโดยชุมชน - บ้านท้ายดง ม.4 ต.ดงกระทงยาม อ.ศรีมหาโพธิ์
-

2. บริษัท ประชาธิรัฐรักสามัคคีนครนายก (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด

- 2.1 ด้านเกษตร
 - 2.2 ด้านแปรรูป - บ้านบางปลากดน้อย ม.13 ต.บางอ้อ อ.บ้านนา
 - 2.3 ด้านท่องเที่ยวโดยชุมชน - บ้านคีรีวัน ม.1 ต.ศรีนาวา อ.เมืองฯ
-

3. บริษัท ประชาธิรัฐรักสามัคคีอุบลราชธานี (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด

- 3.1 ด้านเกษตร - ปลูกพริก บ้านหัวเรือ ม.1, 11 ต.หัวเรือ อ.เมืองฯ
 - 3.2 ด้านแปรรูป - กลุ่มสมุนไพร และเวชสำอาง อ.วารินชำราบ
 - 3.3 ด้านท่องเที่ยวโดยชุมชน - “ข้าวน้อยบ้านชีทวน” บ้านชีทวน อ.เขื่อนใน/บ้านโนนหินกอง อ.สิรินธร
-

4. บริษัท ประชาธิรัฐรักสามัคคีศรีสะเกษ (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด

- 4.1 ด้านเกษตร - ข้าว ได้แก่ บ้านอุ่นแสง อ.ราชีไศล บ้านนาทุ่ง อ.ห้วยทับทัน
 - 4.2 ด้านแปรรูป - ผ้าไหม ได้แก่ บ้านธาตุน้อย, บ้านอะลาง อ.อุทุมพรพิสัย บ้านปราสาทเยอ อ.ไพรบึง
 - 4.3 ด้านท่องเที่ยวเชิงเกษตร - ทุเรียน ได้แก่ บ้านชำตารมย์ อ.กันทรลักษณ์ บ้านขี้เหล็ก อ.ขุนหาญ
-

5. บริษัท ประชาธิรัฐรักสามัคคีบุรีรัมย์ (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด

- 5.1 ด้านเกษตร - ข้าวภูเขาไฟ บ้านโคกเมือง ต.จรเข้มาก อ.ประโคนชัย
- 5.2 ด้านแปรรูป - ผ้าภูอัคนี บ้านเจริญสุข ต.เจริญสุข อ.เฉลิมพระเกียรติ
- 5.3 ด้านท่องเที่ยวโดยชุมชน - บ้านสนวนนอก ต.สนวน อ.ห้วยราช และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (ส่วย)

6. บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีเชียงใหม่ (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด

6.1 ด้านเกษตร - ลำไย ต.ขัวมุง อ.สารภี

6.2 ด้านแปรรูป - กาแฟสดแม่ต๋อน ต.เทพเสด็จ อ.ดอยสะเก็ด

6.3 ด้านท่องเที่ยวโดยชุมชน - บ้านแม่กำปอง ต.ห้วยแก้ว อ.แม่ออน

7. บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีน่าน (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด

7.1 ด้านเกษตร - พักทองอินทรีย์ ต.บัวใหญ่ อ.น่าน้อย และกาแฟดิบ
อ.ท่าวังผา บ่อเกลือ

7.2 ด้านแปรรูป - กาแฟคั่ว อ.บัว และแม่จริม สมุนไพร ต.น้ำเกี๋ยน
อ.ภูเพียง

7.3 ด้านท่องเที่ยวธรรมชาติ บ้านห้วยฟ่าน ม.11 ต.เปือ อ.เชียงกลาง

8. บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีพะเยา (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด

8.1 ด้านเกษตร - ข้าวอินทรีย์ ต.บ้านต๋อน อ.เมืองฯ และบ้านด้า ต.ตำพระแสน
อ.เมืองฯ

8.2 ด้านแปรรูป - ผลิตภัณฑ์จากข้าว บ้านดอกบัว ต.บ้านต๋อน อ.เมืองฯ

8.3 ด้านท่องเที่ยว - วัฒนธรรมไทลื้อ ม.1 - 4 ต.หย่วน อ.เชียงคำ

9. บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีชุมพร (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด

9.1 ด้านเกษตร - มังคุด และกล้วยอินทรีย์

9.2 ด้านแปรรูป - กล้วยเล็บมือนาง กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรพือตาหินช้าง
อ.ปะทิว หุ่นตะโก

9.3 ด้านท่องเที่ยว - กาแฟบ้านถ้ำสิงห์

10. บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีสุราษฎร์ธานี (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด

10.1 ด้านเกษตร - ปลูกมะพร้าว อ.เกาะพะงัน

10.2 ด้านแปรรูป - ไข่เค็มไชยา อ.ไชยา/เครื่องสำอางผลิตภัณฑ์แปรรูป
จากมะพร้าว

10.3 ด้านท่องเที่ยว - “โครงการประชาธิรัฐเกาะพะงันโมเดล” อ.เกาะพะงัน

3.4 การประกวดเว็บไซต์หน่วยงานดีเด่น

กรมการพัฒนาชุมชน จัดทำโครงการประกวดเว็บไซต์ของหน่วยงานในสังกัด กรมการพัฒนาชุมชน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานในสังกัดพัฒนาเว็บไซต์ที่น่าสนใจ สามารถก้าวไปสู่มาตรฐานการบูรณาการเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งเอื้ออำนวย ในการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนตามนโยบายของรัฐบาล 4.0 โดยมีผลการ คัดเลือกการประกวดเว็บไซต์หน่วยงานดีเด่น จำนวน 20 หน่วยงาน ดังนี้

- 1) ระดับสำนักงาน/กอง ได้แก่ กองประชาสัมพันธ์
- 2) ระดับศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน ได้แก่ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนนครนายก
- 3) ระดับสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ในเขตตรวจราชการ จำนวน 18 จังหวัด

- (1) เขตตรวจราชการที่ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- (2) เขตตรวจราชการที่ 2 จังหวัดสิงห์บุรี
- (3) เขตตรวจราชการที่ 3 จังหวัดฉะเชิงเทรา
- (4) เขตตรวจราชการที่ 4 จังหวัดราชบุรี
- (5) เขตตรวจราชการที่ 5 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- (6) เขตตรวจราชการที่ 6 จังหวัดชุมพร

- (7) เขตตรวจราชการที่ 7 จังหวัดตรัง
- (8) เขตตรวจราชการที่ 8 จังหวัดสตูล
- (9) เขตตรวจราชการที่ 9 จังหวัดระยอง
- (10) เขตตรวจราชการที่ 10 จังหวัดอุดรธานี
- (11) เขตตรวจราชการที่ 11 จังหวัดนครพนม
- (12) เขตตรวจราชการที่ 12 จังหวัดมหาสารคาม

- (13) เขตตรวจราชการที่ 13 จังหวัดยโสธร
- (14) เขตตรวจราชการที่ 14 จังหวัดชัยภูมิ
- (15) เขตตรวจราชการที่ 15 จังหวัดเชียงใหม่
- (16) เขตตรวจราชการที่ 16 จังหวัดเชียงราย
- (17) เขตตรวจราชการที่ 17 จังหวัดเพชรบูรณ์
- (18) เขตตรวจราชการที่ 18 จังหวัดนครสวรรค์

ผลสำเร็จของการดำเนินงาน

การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามปัจจัยสนับสนุนที่ 3 พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และจัดการความรู้ มีผลสำเร็จของการดำเนินงาน ดังนี้

1. ข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชนเป็นข้อมูลที่มีมาตรฐาน คือ ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) จัดเก็บเป็นประจำทุกปี และข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2ค) จัดเก็บเป็นประจำทุกสองปี ทุกขั้นตอนมีการตรวจสอบคุณภาพ ทำให้ข้อมูลมีมาตรฐาน เชื่อถือได้ นำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน วิเคราะห์ แก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้

2. มีระบบ Application (ระบบปฏิบัติการ Android และ IOS) เพื่อให้ผู้บริหารของกรมฯ ใช้ในการตัดสินใจวางแผน และประเมินผลได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้องแม่นยำ

- ▶ CDD_EIS จำนวน 12 ฐานข้อมูล
- ▶ CDD_Monitor จำนวน 1 ระบบ

3. มี Website จัดการความรู้ สัมมาชีพชุมชนที่สามารถเผยแพร่ความรู้ และทักษะด้านอาชีพ การเชื่อมโยงด้านการตลาด และเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน

4. มีการเตรียมความพร้อม และรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน มีแผนควบคุม แก้ไขความเสี่ยง ระบบฐานข้อมูล และสารสนเทศของกรมการพัฒนาชุมชน

5. เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ มีรายได้ ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น ผ่านการวางแผนการทำงาน และการจัดสรรงบประมาณดำเนินกิจกรรมการพัฒนาชุมชน จากการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่มีมาตรฐาน

6. เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผ่านกิจกรรม “ตลาดนัดความรู้” โดยได้มีการจัดเวทีคัดเลือกองค์ความรู้ในงานพัฒนาชุมชนดีเด่น จำนวน 8 องค์ความรู้

7. มีช่องทางการสื่อสารได้มาตรฐานผ่านเว็บไซต์ที่สามารถบูรณาการเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งเอื้ออำนวยในการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนตามนโยบายของรัฐบาล 4.0 โดยมีผลการคัดเลือกการประกวดเว็บไซต์หน่วยงานดีเด่น จำนวน 20 หน่วยงาน

8. มีระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนที่สะดวก รวดเร็ว ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ด้วยตนเอง

“ **แนวคิด :** การพัฒนากระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม จำเป็นต้องมี การแสวงหาวิธีการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายและบทบาทของนักพัฒนาที่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวคิด และอุดมการณ์ในการพัฒนาที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนมากกว่าพัฒนางาน เปลี่ยนบทบาทจากผู้ให้บริการเป็นผู้กระตุ้นปลุกประชาชนให้ตื่น พร้อมสร้าง จิตสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม ”

การเสริมสร้างขีดความสามารถ นอกจากนี้ในระดับภาคีการพัฒนา ได้มี ของชุมชนเพื่อมุ่งสู่ชุมชนเข้มแข็ง การทำงานร่วมกันโดยใช้แนวทางพระราชรัฐ พึ่งตนเองได้ และเศรษฐกิจฐานราก ประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ที่มั่นคง หัวใจสำคัญ คือ การสร้าง ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน โดยมี กระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการ การทำงานร่วมกันในหลากหลายบทบาท มีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้ชุมชน หน้าที่ รวมถึงการจัดทำข้อตกลงความร่วมมือ เกิดการพัฒนาตามบริบทของภูมิสังคม (Memorandum of Understanding : MOU) อย่างยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ กับหน่วยงานภาคีการพัฒนา เพื่อกำหนด สังคม สิ่งแวดล้อม รวมถึงวัฒนธรรม เป้าหมายของการทำงานร่วมกันอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ประเพณี และวิถีชีวิตของชุมชน

การขับเคลื่อนปัจจัยสนับสนุนที่ 4 พัฒนา

กรมการพัฒนาชุมชนมุ่งเน้น กระบวนการแบบมีส่วนร่วมตามวาระกรมการ กระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม พัฒนาชุมชน ปี 2560 (CDD Agenda 2017) ในทุกระดับ โดยในระดับชุมชนได้ทำงาน มีเป้าหมายเพื่อให้มีรูปแบบหรือกระบวนการ ร่วมกับเครือข่ายในภาคประชาชน ทำงานขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน ภายใต้แนวคิด มาอย่างต่อเนื่อง อาทิ การสร้างแกนนำ การพัฒนากระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม ชุมชนเพื่อการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจ จำเป็นต้องมีการแสวงหาวิธีการที่จะทำให้อพเพิง การพัฒนาอาสาสมัครสร้าง เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จิตสาธารณะในการทำงานเพื่อส่วนรวม นโยบายและบทบาทของนักพัฒนาที่จำเป็น การพัฒนากลุ่ม/องค์กรชุมชน เพื่อสร้าง ต้องปรับเปลี่ยนแนวคิด และอุดมการณ์ในการ พลังในการขับเคลื่อนงานชุมชน และ พัฒนาที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนมากกว่าพัฒนางาน การสร้างเครือข่ายของกลุ่มองค์กร ปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้ให้บริการเป็นผู้กระตุ้น ภาคประชาชน เพื่อสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน ปลุกประชาชนให้ตื่น สร้างจิตสำนึกรับผิดชอบ และขยายผลการพัฒนาในทุกพื้นที่ ต่อส่วนรวม

❑ กระบวนการพัฒนากระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม

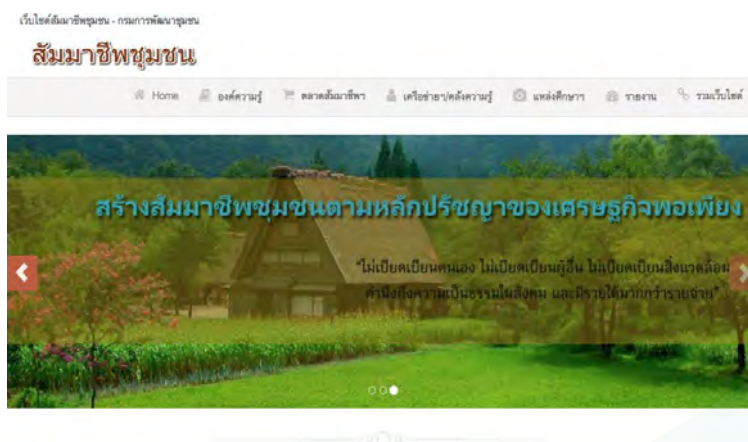
การพัฒนาเครื่องมือ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

ในปี พ.ศ. 2560 กรมการพัฒนาชุมชน ได้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนา ดังนี้

1. การจัดทำเว็บไซต์สัมมาชีพชุมชน
2. โปรแกรมทะเบียนลูกหนี้ (โปรแกรม SARA : Smart Account Receivable Application)

1. การจัดทำเว็บไซต์สัมมาชีพชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินการพัฒนาเว็บไซต์สัมมาชีพชุมชน เพื่อยกระดับระบบบริหารจัดการความรู้โดยใช้เว็บไซต์เป็นช่องทางแลกเปลี่ยน สังเคราะห์ และเก็บกักความรู้ รวมถึงพัฒนาช่องทางการจำหน่ายสินค้า/บริการจากสัมมาชีพชุมชน ซึ่งผลจากการดำเนินงานดังกล่าว ทำให้กรมฯ มีเครื่องมือติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานสัมมาชีพชุมชน และรูปแบบส่งเสริมสัมมาชีพชุมชน มีจำนวนองค์ความรู้ และเทคนิคส่งเสริมสัมมาชีพชุมชน จำนวน 23,589 เรื่อง

2. โปรแกรมทะเบียนลูกหนี้ (โปรแกรม SARA : Smart Account Receivable Application)

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2559 ให้ควรวรรวมกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เข้ากับกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมการพัฒนาชุมชน โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2559 ซึ่งทำให้การบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการพัฒนาชุมชน โดยสร้างโอกาสให้สตรีเข้าถึงแหล่งเงินทุน สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ เสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจให้แก่สตรีและองค์กรของสตรี มีหน่วยดำเนินงานกระจายอยู่ 77 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งเป็นกองทุนใหม่และมีพนักงานใหม่ ทำให้การบริหารจัดการข้อมูลขั้นตอนการดำเนินงานและการจัดการปัญหาเดิมที่สะสมมาจากการควรวรรวมกองทุน ทำให้กองทุนฯ ต้องการพัฒนานวัตกรรม

“ โปรแกรมทะเบียนลูกหนี้ (SARA : Smart Account Receivable Application) ”

โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับใช้บริหารจัดการข้อมูลจำนวนมาก
- เพื่อออกแบบและพัฒนาระบบงานการดำเนินงานกองทุนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ
- เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานทั้ง 77 แห่งทั่วประเทศ
- เพื่อให้บริการสมาชิกด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการดำเนินงาน

กรมการพัฒนาชุมชน มีโปรแกรมทะเบียนลูกหนี้ ที่ทำงานแบบ Online เชื่อมโยงข้อมูลทั้ง 77 แห่ง เข้าไว้ด้วยกันในลักษณะศูนย์ข้อมูลกลางที่สามารถดูแลตรวจสอบได้อย่างสะดวกและปลอดภัย สามารถบริหารงานได้ครบวงจร ทั้งงานด้านทะเบียนสมาชิก ทะเบียนลูกหนี้ ทะเบียนโครงการ การรับชำระหนี้ การออกเอกสารต่าง ๆ และเชื่อมโยงระบบการชำระเงินคืนด้วยระบบ Bill Payment กับ 3 ธนาคาร (ธ.กรุงไทย ธ.ออมสิน และ ธ.ก.ส.) ส่งผลให้การบริหารจัดการกองทุนมีความสะดวก รวดเร็วในการให้บริการกับสมาชิกกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การพัฒนากระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม

ด้วยภารกิจที่สำคัญของกรมการพัฒนาชุมชน คือ การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการบริหารจัดการชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน คือ ร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมจัดทำแผน ร่วมดำเนินการ และเป็นผู้ร่วมรับประโยชน์ในโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ โดยการจุดประกายให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนกำหนดกิจกรรมในการสร้างค่านิยมหลักกระบวนการทัศน์ และทักษะของบุคลากรที่เน้นการมีส่วนร่วมอย่างชัดเจน มีการจัดสรรงบประมาณที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ตลอดจนจัดทำแผนงาน โครงการ และจัดหลักสูตรการฝึกอบรมต่าง ๆ รวมทั้งมีการประเมินผล เพื่อให้บุคลากรของกรมฯ

ได้มีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะที่เอื้อต่อการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการบริหารราชการมากขึ้นเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

กรมการพัฒนาชุมชน ได้พัฒนากระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมในทุกมิติ และทุกขั้นตอนของการทำงาน ในที่นี้ขอกล่าวถึงมิติการทำงานภายใต้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนากระบวนการบริหารงานพัฒนาชุมชน และยกระดับมาตรฐานงานพัฒนาชุมชนให้เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง โดยกรมการพัฒนาชุมชนได้ร่วมลงนามข้อตกลงความร่วมมือ (Memorandum of Understanding : MOU) กับหน่วยงานภาคีการพัฒนา 50 หน่วยงาน รวม 28 ฉบับ จำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ 17 ฉบับ ด้านสังคม 4 ฉบับ ด้านสิ่งแวดล้อม 2 ฉบับ และด้านบริการ 5 ฉบับ

ด้านเศรษฐกิจ

ประเด็น MOU	หน่วยงาน MOU
การสร้างเสริมความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานรากผ่านเครือข่ายศูนย์ดิจิทัลชุมชน	- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สหพันธ์เอสเอ็มอีไทย - THAILANDMALL.net
โครงการ “เทสโก้ โลตัส ประชาารัฐร่วมใจ รับซื้อและกระจายผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP)”	เทสโก้ โลตัส
โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP เพื่อจำหน่ายบนเครื่องบิน	- บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) - กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) - บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด - บริษัท คิง เพาเวอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
การประสานความร่วมมือในการพัฒนาแนวทางการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลสินค้าของประเทศ (Nation Product Catalogue)	- กระทรวงเทคโนโลยีและการสื่อสาร - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงสาธารณสุข - กระทรวงพาณิชย์ - กระทรวงการคลัง - สำนักนายกรัฐมนตรี - สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย - สำนักงานคณะกรรมการอิสลามแห่งประเทศไทย - สมาคมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ไทย - สมาคมผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ไทย - สมาคมผู้ค้าปลีกไทย
สร้างวิทยาการและผู้ประกอบการ Village e-Commerce ผ่านเครือข่ายศูนย์ดิจิทัลชุมชน	- สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม - กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

ด้านเศรษฐกิจ

ประเด็น MOU	หน่วยงาน MOU
โครงสร้างความร่วมมือกับกรมการพัฒนาชุมชนในการนำสินค้า OTOP ไปจำหน่ายใน Modern Trade	องค์การตลาด กระทรวงมหาดไทย
โครงการประชารัฐเพื่อวิสาหกิจชุมชน : ประชารัฐ สุขใจ SHOP (ปี 2560)	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม
โครงการส่งเสริมช่องทางการตลาดสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)	- บริษัท ไทย พาวิลเลียน คอร์ปอเรท จำกัด - บริษัท โอท็อป อินเตอร์เทรดเดอร์ (ประเทศไทย) จำกัด
โครงการส่งเสริมช่องทางการตลาดสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)	บริษัท โอท็อป อินเตอร์เทรดเดอร์ ประเทศไทย (ตัวแทนกรมการพัฒนาชุมชน) กับ บริษัท Kenthai Global Steering Limited
โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)	บริษัท โอท็อป อินเตอร์เทรดเดอร์ ประเทศไทย (ตัวแทนกรมการพัฒนาชุมชน) กับ AEC Commercial And Event Joint Stock Company (จากสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม)
โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)	บริษัท โอท็อป อินเตอร์เทรดเดอร์ ประเทศไทย (ตัวแทนกรมการพัฒนาชุมชน) กับ BM Group Company Limited (จากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว)
โครงการพัฒนาแอปพลิเคชันและเว็บไซต์ OTOPTHAI.SHOP	กรมการพัฒนาชุมชน และ บริษัท จีเอ็มโอ - แชนด์ คอมเน็คทีฟ โซลูชั่น จำกัด
สนับสนุนการดำเนินงานและสนับสนุนเงินทุนกลุ่มอาชีพผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ตอบสนองการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลในการสร้างเศรษฐกิจฐานรากที่เข้มแข็ง ประชาชนเข้าถึงแหล่งทุนอย่างมีประสิทธิภาพ	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)
สนับสนุนการดำเนินงานและสนับสนุนเงินทุนกลุ่มอาชีพผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ตอบสนองการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลในการสร้างเศรษฐกิจฐานรากที่เข้มแข็ง ประชาชนเข้าถึงแหล่งทุนอย่างมีประสิทธิภาพ	ธนาคารออมสิน

ด้านเศรษฐกิจ

ประเด็น MOU	หน่วยงาน MOU
การขับเคลื่อนการดำเนินงานตาม โครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนสู่การเป็น ผู้ประกอบการชุมชน (Community Entrepreneur : CE)	- มูลนิธิสัมมาชีพ - ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
การขับเคลื่อนการดำเนินงานตาม โครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนสู่การเป็น ผู้ประกอบการชุมชน (Community Entrepreneur : CE)	หน่วยงานริเริ่มธุรกิจเพื่อสังคมแห่งประเทศไทย (Thailand Social Business Initiative : TSBI)
การดำเนินงานศูนย์สาธิตการตลาดตามแนวทาง การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากประชารัฐ (SE)	มูลนิธิสัมมาชีพชนบท โดยบริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด และ บริษัท สยาม แม็คโคร จำกัด (มหาชน)

ด้านสังคม

ประเด็น MOU	หน่วยงาน MOU
ช่วยเหลือผู้ประกอบการ ด้วยการประกอบอาหารสด	มูลนิธิอาสาเพื่อนพึ่ง (ภาฯ) ยามยาก สภากาชาดไทย
โครงการสานพลังชุมชน เพื่อพ่ออย่างพอเพียง สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ภายใต้แนวคิดการน้อมนำ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใช้ในการสร้าง พลังชุมชน ใช้พลังชุมชนในการพัฒนาชุมชน	บริษัท การบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
การส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาความเข้มแข็ง ของชุมชนท้องถิ่น	กรมการพัฒนาชุมชน กับกรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ โดยสำนักสนับสนุนสุขภาวะชุมชน และสถาบันพัฒนา องค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)
โครงการโอท็อป จูเนียร์	บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน)

ด้านสิ่งแวดล้อม

ประเด็น MOU	หน่วยงาน MOU
การส่งเสริมการใช้ประโยชน์และอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก	สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)
ความร่วมมือทางวิชาการ	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ด้านบริการ

ประเด็น MOU	หน่วยงาน MOU
การขอใช้บริการรับชำระค่าน้ำค้ำประกันกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีด้วยแบบฟอร์มการชำระเงิน (Bill Payment) และการให้บริการด้านการเงิน ผ่านธุรกิจการรับชำระค่าน้ำค้ำประกันและบริการของธนาคาร	ธนาคารออมสิน
การขอใช้บริการรับชำระค่าน้ำค้ำประกันกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีด้วยแบบฟอร์มการชำระเงิน (Bill Payment) และการให้บริการด้านการเงิน	ธนาคารกรุงไทย
การขอใช้บริการรับชำระค่าน้ำค้ำประกันกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีด้วยแบบฟอร์มการชำระเงิน (Bill Payment) และการให้บริการด้านการเงิน ผ่านธุรกิจการรับชำระค่าน้ำค้ำประกันและบริการของธนาคาร	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
การขอให้ประโยชน์ข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรจากฐานข้อมูลทะเบียนกลางด้วยระบบคอมพิวเตอร์โดยวิธีเพิ่มข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (BATCH PROCESSING)	กรมการปกครอง
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

❑ ตัวอย่างความสำเร็จของการขับเคลื่อน MOU

❑ 1. กรมการพัฒนาชุมชน กับ มูลนิธิอาสาเพื่อนพึ่ง (ภาฯ) ยามยาก สภากาชาดไทย

กรมการพัฒนาชุมชน ลงนามข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับ มูลนิธิอาสาเพื่อนพึ่ง (ภาฯ) ยามยาก สภากาชาดไทย เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2555 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่ซึ่งได้มีการประกาศเป็นพื้นที่ภัยพิบัติ และมูลนิธิฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าจำเป็นต้องช่วยเหลือด้วยการประกอบและแจกจ่ายอาหารสด โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน ผู้นำ องค์กรสตรี และเครือข่ายภาคประชาชนในชุมชน เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในยามทุกข์ยากจากอุทกภัยที่รุนแรง ในลักษณะชุมชนพึ่งตนเอง และต้องดำเนินการให้มีความรวดเร็วทันสถานการณ์ โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเป็นผู้ประสานการปฏิบัติในพื้นที่ ซึ่งมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1. มูลนิธิฯ ได้จัดส่ง “ผงทำน้ำดื่ม P&G (PUR)” ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ทุกจังหวัด ๑ ละ 6 กล่อง เพื่อแจกจ่ายให้กับผู้นำชุมชนและประชาชนที่ต้องการ

2. กรมฯ ร่วมกับมูลนิธิฯ ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย ในพื้นที่ 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัด นครราชสีมา ศรีสะเกษ ลพบุรี สกลนคร อำนาจเจริญ และร้อยเอ็ด ระหว่างวันที่ 27 กรกฎาคม ถึง 4 สิงหาคม 2560

3. จัดตั้งโรงครัวประทานเพื่อนพึ่ง (ภาฯ) ยามยาก ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยด้วยการประกอบอาหารสด ที่อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ระหว่างวันที่ 22 - 30 ตุลาคม 2560

■ 2. กรมการพัฒนาชุมชน กับ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ โดยสำนักสนับสนุนสุขภาวะชุมชน และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

กรมการพัฒนาชุมชน ลงนามข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ โดยสำนักสนับสนุนสุขภาวะชุมชน และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2559 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเสริมสร้าง สนับสนุน และพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ได้เชิญหน่วยงานร่วมลงนามข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เข้าร่วมประชุมในวันอังคารที่ 6 มิถุนายน 2560 เวลา 09.30 - 13.00 น. ณ ห้องประชุมสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) กรุงเทพฯ โดยมีนายสมพร ใช้บางยาง ตำแหน่งประธานกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน เป็นประธานการประชุม โดยมีสาระสำคัญในการประชุม ดังนี้

- ความก้าวหน้าการพัฒนาและบูรณาการการจัดทำระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
- ความก้าวหน้าการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ระบบข้อมูลในการจัดทำแผน โดยกรมการพัฒนาชุมชน
- ความก้าวหน้าการเพิ่มขีดความสามารถของแกนนำและบุคลากร โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- ความก้าวหน้าการพัฒนาตัวชี้วัดชุมชนเข้มแข็ง โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
- ความก้าวหน้าการสนับสนุนและพัฒนาให้เกิดชุมชนท้องถิ่นต้นแบบ โดยสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

2. กรมฯ และหน่วยงานร่วมลงนามข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เห็นชอบการกำหนดพื้นที่สำหรับการศึกษาเรียนรู้การใช้ข้อมูลและกระบวนการทำงานในตำบลต้นแบบ เพื่อการสรุปเป็นโมเดลขยายผลในพื้นที่ 117 ตำบล 76 จังหวัด ตามเป้าหมายต่อไป โดยกำหนดต้นแบบไว้ 5 แห่ง คือ

- **ภาคเหนือ** ตำบลสมอโคน อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก
- **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** ตำบลบันได อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์
- **ภาคกลาง** ตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี
- **ภาคกลาง** ตำบลดงกระทยาม อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี
- **ภาคใต้** ตำบลเกาะยาวน้อย อำเภอเกาะยาว จังหวัดกระบี่

■ 3. กรมการพัฒนาชุมชน กับ บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน)

กรมการพัฒนาชุมชน ลงนามข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับ บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2560 เรื่อง โครงการโอท็อป จูเนียร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างวิชาชีพให้กับเยาวชนในโรงเรียน เพื่อเป็นรากฐานของความเข้มแข็งชุมชน ผ่านการส่งเสริมให้นักเรียนในโรงเรียนสามารถประยุกต์วิชาการ มาริเริ่มการทำมาค้าขาย อันจะเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ต่อไปในอนาคต โดยร่วมมือกันพัฒนาผลิตภัณฑ์คุณภาพมาตรฐาน พัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้ประกอบการ และเชื่อมโยงช่องทางการตลาดเข้าสู่โรงเรียน โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1. จัดทำแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานโอท็อป จูเนียร์ (OTOP Junior) โดยกำหนดคุณสมบัติและรูปแบบ ในการดำเนินงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินงานให้กับทางโรงเรียน ที่มีความประสงค์เข้าร่วมโครงการ

2. จัดกิจกรรมการประกวดโอท็อป จูเนียร์ “OTOP Junior Contest” ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์โอท็อป จูเนียร์ ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน การเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการผู้ประกอบการโอท็อป จูเนียร์ และมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานโอท็อป จูเนียร์ ให้เป็นที่รู้จัก โดยดำเนินการจัดการประกวด และมีผลการประกวดปรากฏ ดังนี้

- ▶ **รางวัลชนะเลิศ** เงินรางวัล 100,000 บาท ได้แก่ ชมรมเรารักขนมไทย โรงเรียนวัดกระทุ่ม (โสมประชาสรรค์) จังหวัดฉะเชิงเทรา
- ▶ **รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1** เงินรางวัล 60,000 บาท ได้แก่ ชุมนุมนักธุรกิจน้อย โรงเรียนบ้านเมืองกาญจน์ โรงเรียนบ้านเมืองกาญจน์ จังหวัดเชียงราย
- ▶ **รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2** เงินรางวัล 40,000 บาท ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร โรงเรียนอนุบาลวัดคลองใหญ่ โรงเรียนอนุบาลวัดคลองใหญ่ จังหวัดตราด

► **รางวัลชมเชย** 7 รางวัล ๆ ละ 10,000 บาท ได้แก่

- กลุ่มสืบสานอนุรักษ์งานจักสาน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 2 ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดกระบี่
- ชมรมจักสานไม้ไผ่ โรงเรียนพังทวยพัฒนศึกษา จังหวัดขอนแก่น
- ชมรมโครงงานอาชีพ โรงเรียนสตรีชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
- กลุ่ม Power of BTG โรงเรียนบ้านบึงตะกู จังหวัดชลบุรี
- ชมรมลูก-กะ-โดน โรงเรียนบ้านหนองกะโดน จังหวัดนครปฐม
- ชมรมผ้าทอชนเผ่าจากรากเหง้าสู่อาชีพ โรงเรียนบ้านสลก จังหวัดแพร่
- กลุ่ม Junior Farmer in Jaekornwittaya School โรงเรียนแจ้คอนวิทยา จังหวัดลำปาง

ผลสำเร็จของการดำเนินงาน

กรมการพัฒนาชุมชนได้สมัครขอรับรางวัล “ความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม” ประจำปี พ.ศ. 2560 ตามกรอบภารกิจและให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ และพิจารณาจากความพร้อมของชุมชนและกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นสำคัญ โดยดำเนินการพิจารณาคัดเลือกชุมชนในเรื่องการส่งเสริมและพัฒนา กลุ่มอาชีพสู่การเป็นผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ดังนี้

1. กลุ่มข้าวภูเขาไฟบ้านโคกเมือง หมู่ที่ 9 ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

2. กลุ่มข้าวอินทรีย์บ้านสวายสอ หมู่ที่ 7 ตำบลสะแกโพรง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

3. กลุ่มทอผ้าไหมบ้านสนวนนอก หมู่ที่ 2 ตำบลสนวน อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

กรมการพัฒนาชุมชนได้นำแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของกลุ่มจักสานบ้านบางตาแผ่นดิน อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง เพื่อดำเนินการในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้ลักษณะเด่นทางภูมิศาสตร์ที่เป็นดินภูเขาไฟมาเป็นผลิตภัณฑ์ในชุมชน และได้มีการขยายการรวมกลุ่มอาชีพออกไปโดยนำอัตลักษณ์และวิถีชุมชน สู่การรวมกลุ่มการพัฒนาสินค้าชุมชน โดยใช้กระบวนการขับเคลื่อนและส่งเสริมองค์ความรู้ที่ยึดหลักศาสตร์แห่งพระราชาร่วมกันพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน

จากการดำเนินงานโดยมุ่งเน้นในกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนมาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ปีประมาณ พ.ศ. 2560 กรมการพัฒนาชุมชนได้รับรางวัล

ตัวอย่างความสำเร็จในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

คณะทำงานขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ

หน่วยงานภาคี

บริษัท ประชารัฐรักสามัคคีบุรีรัมย์ จำกัด

ร่วมวิเคราะห์

ร่วมวางแผน

ร่วมปฏิบัติ

ร่วมตัดสินใจ

ร่วมรับประโยชน์

หมู่บ้านเป้าหมาย

បរិមាត ប្រជាជនរុក្ខសាមគគី
បុរីរម្យ ទាំកាត

บุรีรัมย์เมืองปราสาท 2 ยุค
1 ใน 12 เมืองต้องห้ามพลาต

แผนชุมชนหมู่บ้านเป้าหมาย

ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข

- แนวคิดกระบวนการแผนชุมชน
- หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- แนวคิด 7 แนวทางการปรับเปลี่ยน OTOP
- การบริหารงานหมู่บ้านสีเขียว
- การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม
- การบริหารจัดการแบบบูรณาการ
- การพัฒนาสู่ความยั่งยืน
- ธรรมนูญหมู่บ้านสันติสุข 9 ดี

เชิงเศรษฐกิจ

- รายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้น
- เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
- การจัดการเชิงธุรกิจ
- สร้างธุรกิจจากสินค้าภูมิปัญญา
- การท่องเที่ยวโดยชุมชน

- แบ่งปันสู่สังคม
- สืบสานภูมิปัญญาความสามัคคี

ความร่วมมือ

- การผลิตเน้นความปลอดภัยผู้บริโภค
- การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

“ **แนวคิด** : กองทุนชุมชนเป็นแหล่งทุนที่เกิดจากการบริหารจัดการโดยคนในชุมชน สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพของคนในชุมชนให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ ”

“**กองทุนหนุนเสริมอาชีพครัวเรือน**” เป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญในการขับเคลื่อนวาระกรรมการพัฒนาชุมชนให้ประสบผลสำเร็จ และส่งผลให้ “เศรษฐกิจครัวเรือนมีความมั่นคง ประชาชนใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนอย่างมีความสุข” ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายสำคัญตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 “การลดความเหลื่อมล้ำทางด้านการรายได้และความยากจน การเข้าถึงบริการทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง” นโยบายรัฐบาล “ด้านการลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐ” และแผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2560 - 2564 “เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 กรมการพัฒนาชุมชนได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนหนุนเสริมอาชีพครัวเรือน ภายใต้แนวคิด “กองทุนชุมชนเป็นแหล่งทุนที่เกิดจากการบริหารจัดการโดยคนในชุมชน สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพของคนในชุมชนให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้ชุมชนพึ่งตนเองได้”

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 กรมการพัฒนาชุมชน ได้ขับเคลื่อนปัจจัยสนับสนุน ที่ 5 กองทุนหนุนเสริมอาชีพครัวเรือน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้กองทุนชุมชนเข้มแข็งสามารถหนุนเสริมสมาชิกชุมชน ดำเนินการภายใต้ 3 กระบวนงาน ดังนี้

1. **เสริมสร้างความเข้มแข็งของกองทุนชุมชน** โดยการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โครงการแก้ไขปัญหาค่าความยากจน (กข.คจ.) และกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนหนุนเสริมครัวเรือน
2. **พัฒนาการเข้าถึงแหล่งทุน** โดยการบูรณาการกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน ทั้งที่จัดตั้งโดยภาคประชาชน และสนับสนุนจากภาครัฐ โดยการบูรณาการข้อมูลในพื้นที่ และบูรณาการเชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุนในชุมชนให้สามารถใช้เงินทุนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดด้วยการจัดตั้งสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน (ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน) เพื่อให้คนในครัวเรือนสามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้ง่ายขึ้นอย่างทั่วถึง

3. กองทุนชุมชนหนุนเสริมสัมมาชีพ โดยการส่งเสริม และสนับสนุนให้กองทุนชุมชนที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน ทั้งที่จัดตั้งโดยภาคประชาชน และสนับสนุนจากภาครัฐ ให้เงินทุนเพื่อการประกอบอาชีพ โดยมีการประสานแหล่งทุนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอาชีพ และส่งเสริมการขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และกองทุนที่มีในชุมชนช่วยหนุนเสริมสัมมาชีพ

❑ กระบวนการส่งเสริมกองทุนหนุนเสริมอาชีพครัวเรือน

1. เสริมสร้างความเข้มแข็งของกองทุนชุมชน

❑ 1.1 การดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

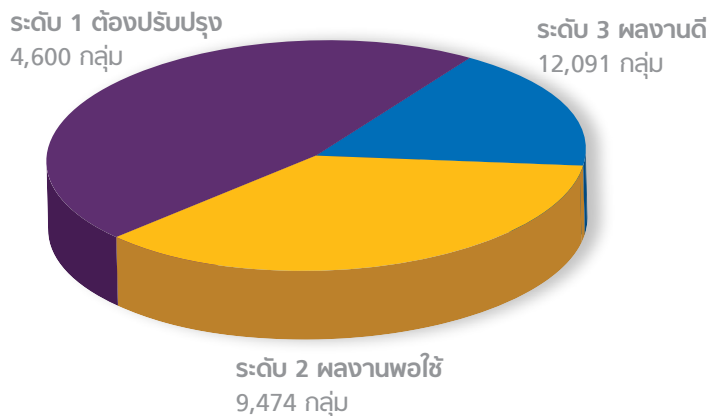
กรมการพัฒนาชุมชน ส่งเสริมการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมายาวนานกว่า 43 ปี โดยใช้ **“เงินเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน”** เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของประชาชนในการพัฒนาตนเอง และพัฒนาสังคม ทำให้มีคุณธรรม มีการช่วยเหลือเกื้อกูล เอื้ออาทร แบ่งปันซึ่งกันและกัน ตลอดจนเกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันตามวิถีทางประชาธิปไตย โดยยึดหลักคุณธรรม 5 ประการ คือ ซื่อสัตย์ เสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นอกเห็นใจ และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 กรมการพัฒนาชุมชน ได้มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โดยการสนับสนุนงบประมาณในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน 76 จังหวัด พัฒนาศักยภาพคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และคณะกรรมการโรงเรียนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน 720 คน นอกจากนี้ ยังสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาศักยภาพกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน 5 กิจกรรม ดังนี้

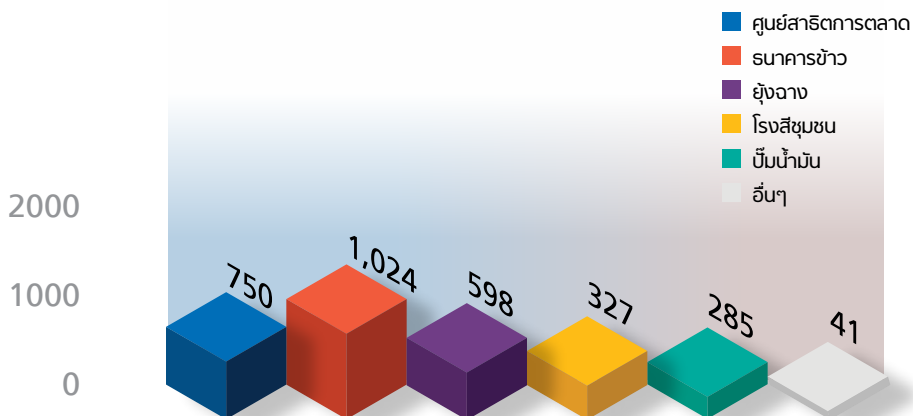
โครงการ/กิจกรรม		จำนวนกลุ่ม
1.	ประชุมเชิงปฏิบัติการการดำเนินการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	1,500
2.	ประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตสู่มาตรฐาน SMART Saving Group (SSG)	1,000
3.	ประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตระดับปรับปรุงและพัฒนา	500
4.	ประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตระดับ 2	500
5.	ประชุมเชิงปฏิบัติการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	228

จากการสนับสนุนงบประมาณดังกล่าว ทำให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนที่เข้ารับการอบรมทุกระดับมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล ปัจจุบันมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการพัฒนาชุมชน จำนวน 26,165 กลุ่ม จำนวนสมาชิก 3,826,200 คน จำนวนเงินทั้งสิ้น 29,803,490,100 บาท ตลอดจนมีการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และมีกิจกรรมเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ดังนี้

ระดับการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

กิจกรรมเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

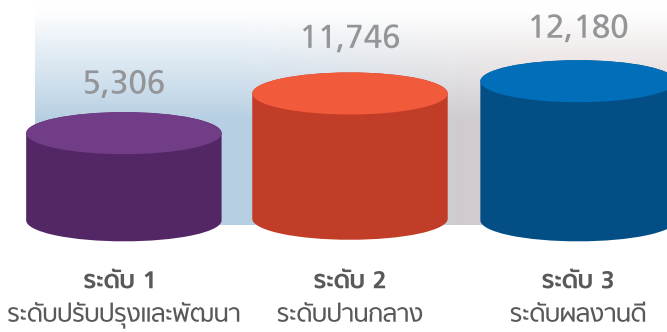
นอกจากนี้ กรมการพัฒนาชุมชน ยังส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์สาธิต การตลาด ซึ่งเป็นกิจกรรมของเครือข่าย กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เพื่อแก้ปัญหา การซื้อของแพง ขายของถูก โดยวิธีการ **“รวมกันซื้อ รวมกันขาย”** ซึ่งในปัจจุบัน กรมการพัฒนาชุมชน ส่งเสริมสนับสนุน การดำเนินงานภายในศูนย์สาธิตการตลาด จำนวน 750 แห่ง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 กรมการพัฒนาชุมชน ได้ลงนามทำบันทึก ข้อตกลงการดำเนินงานศูนย์สาธิตการตลาด ตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก และประชารัฐ (SE) กับ บริษัท สยาม แม็คโคร จำกัด (มหาชน) และมูลนิธิพัฒนาชีวิตชนบท ร่วมกันยกระดับศูนย์สาธิตการตลาดต้นแบบ 4 ภาค เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น แบบมืออาชีพ รวมถึงการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตประชาชน เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับ ชุมชน ดำเนินการฝึกอบรมเพิ่มศักยภาพ คณะกรรมการศูนย์สาธิตการตลาดและ

เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จำนวน 10 แห่ง ใน 4 จังหวัด ตามแนวทางการพัฒนา เศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ ตั้งแต่ เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2560 ซึ่งจาก การดำเนินการดังกล่าว ทำให้คณะกรรมการ ศูนย์สาธิตการตลาดมีความรู้ ความเข้าใจ หลักการบริหารร้านค้าปลีก และหลักปฏิบัติ พื้นฐาน เช่น การวิเคราะห์ทำเลที่ตั้ง การเลือก สินค้าและบริการ การตั้งราคา การจัดสต็อก สินค้า การสร้างความแตกต่าง และการ ฝึกปฏิบัติ การจัดเรียงสินค้าบนชั้นวางสินค้า และมีศูนย์สาธิตการตลาดต้นแบบที่สามารถ ถ่ายทอดองค์ความรู้ รวมถึงเป็นแบบอย่าง และแนวทางให้กับศูนย์สาธิตการตลาดอื่น ๆ

❑ 1.2 การดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน

โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (โครงการ กข.คจ.) เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2536 ปัจจุบันมีหมู่บ้านโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (โครงการ กข.คจ.) จำนวน 29,232 หมู่บ้าน จำนวนเงินทุน 8,694,393,657.40 บาท มีครัวเรือน เป้าหมาย 3,699,117 ครัวเรือน ครัวเรือนได้รับเงินยืมแล้ว 1,828,364 ครัวเรือน จำนวนเงิน ที่ยืม 7,839,545,653.31 บาท และมีระดับการพัฒนาหมู่บ้าน กข.คจ. ดังนี้

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพ โครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (โครงการ กข.คจ.) จำนวน 4 รุ่น (4 ภาค) เพื่อพัฒนา ศักยภาพเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนผู้รับผิดชอบ และคณะกรรมการ กข.คจ. ในการดำเนินงาน โครงการ กข.คจ. รวมถึงมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และวิเคราะห์ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จากการดำเนินการดังกล่าว ส่งผลให้คณะกรรมการ กข.คจ. มีความรู้ ความสามารถในการ บริหารจัดการโครงการ กข.คจ. เพิ่มมากขึ้น และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนที่รับผิดชอบโครงการฯ มีแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานโครงการ กข.คจ. ที่ชัดเจน และมีประสิทธิภาพ

1.3 กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

คณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมการพัฒนา ชุมชน เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2558 โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณในปี พ.ศ. 2559 จำนวน 100 ล้านบาท และต่อมาคณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2559 ให้ควรวรรณ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเข้ากับกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมการพัฒนาชุมชน โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2559 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ

(1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำ ในการสร้างโอกาสให้สตรีเข้าถึง แหล่งเงินทุนสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจให้แก่สตรีและองค์กรสตรี

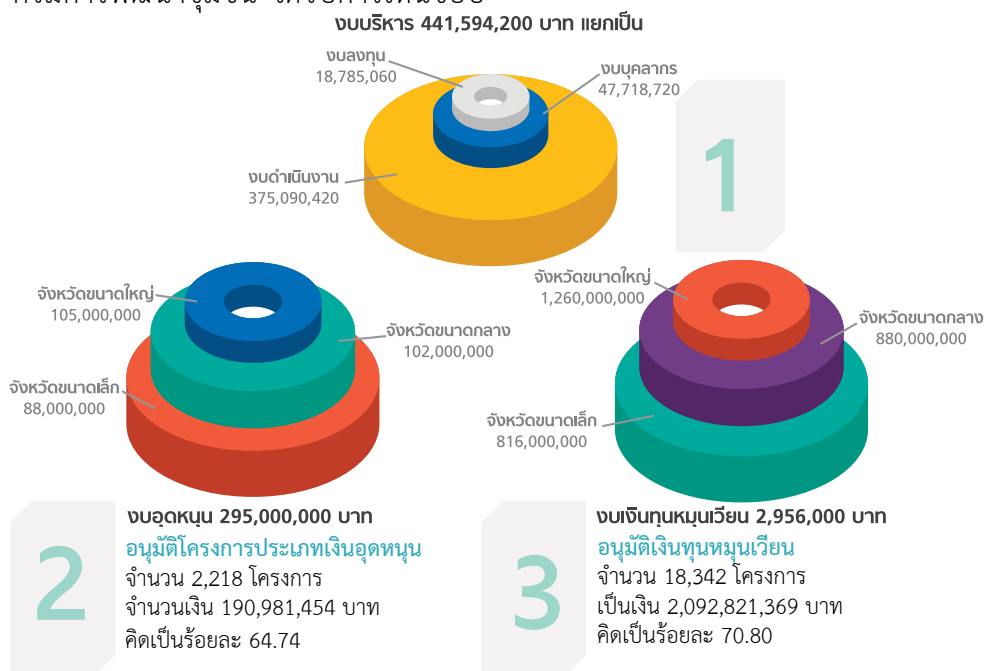
(2) เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการส่งเสริมบทบาทและพัฒนาศักยภาพสตรี และเครือข่ายสตรี ในการเฝ้าระวัง ดูแล และแก้ไขปัญหาของสตรี การส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตของสตรี นำไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ หรือสวัสดิการเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์ สิทธิของสตรีและผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ ในสังคม

(3) เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมในการพัฒนา บทบาทสตรี การสร้างภาวะผู้นำ การพัฒนาองค์ความรู้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง ด้านสังคมให้แก่สตรีและองค์กรของสตรี

(4) เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนโครงการอื่น ๆ ที่เป็นการแก้ไขปัญหา และพัฒนาสตรี ตามที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร

ปัจจุบันกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี มีสมาชิกประเภทบุคคลธรรมดา จำนวน 12,244,646 ราย และประเภทองค์กรสตรี จำนวน 4,924 องค์กร มีสินทรัพย์สุทธิ 8,397,547,950.03 บาท ในปีงบประมาณ 2560 กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับการเห็นชอบ

งบประมาณจากคณะกรรมการบริหาร กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และได้รับการอนุมัติ จากกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง วงเงิน งบประมาณ 3,692,594,200 บาท โดยมี รายละเอียดดังนี้

“ การบริหารหนี้กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จำนวน 4,809,723,017.50 บาท แยกเป็น

- **ลูกหนี้ ปี 56 - 59** จำนวน 35,375 โครงการ เป็นเงิน 2,716,901,648.50 บาท ได้รับ
การชำระเงินต้น จำนวน 984,261,628.87 บาท และมีรายได้ จำนวน 39,598,218.00 บาท

- **ลูกหนี้ ปี 2560** จำนวน 18,496 โครงการ เป็นเงิน 2,092,821,369.00 บาท จวดชำระ
ตามสัญญา ปี 2560 เป็นเงินต้นจำนวน 17,591,175.00 บาท ได้รับการชำระคืนเงินต้น จำนวน
16,637,989.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 94.58 และมีรายได้ จำนวน 953,185.55 บาท ”

การบริหารจัดการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีใช้
รูปแบบการบริหารด้วยคณะกรรมการ โดยมีคณะกรรมการ
บริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเป็นผู้บริหารกองทุนภายใต้
พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2558 และ
ข้อบังคับคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี
ว่าด้วยการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พ.ศ. 2559
ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 กรมการพัฒนาชุมชนสนับสนุนงบประมาณในการดำเนิน
กิจกรรม/โครงการ ขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ดังนี้

การเสริมสร้างอาชีพและรายได้แก่สตรี

1. จัดประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาท
สตรีตำบล/เทศบาล คณะอนุกรรมการกลั่นกรองและติดตาม
การดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอ คณะทำงานขับเคลื่อน
กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัด คณะอนุกรรมการบริหารกองทุน
พัฒนาบทบาทสตรีระดับจังหวัด/กรุงเทพมหานครทุกคณะ
เพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการเงินทุนหมุนเวียน

2. ประชุมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างความเข้มแข็ง เครือข่าย
อาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

3. ส่งเสริมองค์ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ กลุ่มอาชีพสตรี

4. ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพองค์กรสตรีในการเขียน
โครงการเพื่อขอรับการสนับสนุน

5. ประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างความรู้ ความเข้าใจในการ
ดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

การส่งเสริมสตรีและเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

1. เสริมสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี
2. เสริมสร้างความเข้มแข็งของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานคร
3. จัดตั้งเครือข่ายอาชีพกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับอำเภอ
4. สร้างและพัฒนาผู้นำสตรีสู่ไทยแลนด์ 4.0
5. พัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแก่อาสาสมัคร
คณะทำงานขับเคลื่อนทุกระดับ
6. ประชุมเชิงปฏิบัติการสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเพื่อพัฒนาบทบาท
และศักยภาพของสตรี

การเชื่อมโยงกับกลุ่มเครือข่ายในพื้นที่

1. เพิ่มประสิทธิภาพเครือข่ายอาชีพกองทุนพัฒนา
บทบาทสตรีระดับอำเภอ
2. จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์กลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุน
พัฒนาบทบาทสตรีร่วมกับภาคีเครือข่าย
3. พัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายกองทุนพัฒนา
บทบาทสตรีระดับจังหวัด

การเสริมสร้างขีดความสามารถกองทุนฯ ตามหลักธรรมาภิบาล

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการทบทวน
ยุทธศาสตร์กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	4. การประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนา
ศักยภาพเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขานุการ
คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนา
บทบาทสตรีระดับจังหวัด/กรุงเทพมหานคร
2. การประชุมเชิงปฏิบัติการการใช้
ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ
การพัฒนากองทุน	5. การประชุมเชิงปฏิบัติการ
การประเมินผลทุนหมุนเวียนกองทุนพัฒนา
บทบาทสตรี
3. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มพูน
ทักษะในการดำเนินงานด้านการเงินและ
บัญชีกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	6. การประชุมเชิงปฏิบัติการ
ขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนพัฒนา
บทบาทสตรีจังหวัด

พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ

กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินการปรับปรุงบำรุงรักษา และพัฒนาระบบทะเบียนลูกหนี้ (SARA), พัฒนาเว็บไซต์กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี <http://womenfund.in.th/>

สนับสนุนจัดทำสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานกองทุนฯ

ในการเสริมสร้างภาพลักษณ์กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ดังนี้

1. จัดทำสื่อวีดิทัศน์ 16 ตอน เผยแพร่ไว้ในเว็บไซต์กองทุน และ <https://www.youtube.com>

2. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ แผ่นพับ จุลสารหนังสือและแนวทางการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีสำหรับจังหวัด หนังสือแนวทางการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

3. เว็บไซต์กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี <http://womenfund.in.th/>
จากการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานดังกล่าว ทำให้กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเป็นแหล่งทุนที่สามารถตอบสนองความต้องการของสตรีในการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้เพิ่มขึ้น และส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพสตรีในการสร้างภาวะผู้นำ พัฒนาองค์กรสตรีให้มีกิจกรรมเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ผู้นำสตรีได้รับการพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน 54,000 คน โครงการที่กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอนุมัติได้รับการส่งเสริมอาชีพและเครือข่ายอาชีพ จำนวน 1,500 กลุ่ม กลุ่มอาชีพสตรีได้รับการพัฒนา (มีกลุ่มอาชีพเกิดใหม่) 1,520 กลุ่ม เกิดเครือข่ายกลุ่มอาชีพ 878 เครือข่าย จำนวนผลิตภัณฑ์ของสตรีที่ได้รับการพัฒนาเป็น OTOP 295 ผลิตภัณฑ์ และจำนวนกลุ่มของสมาชิกกองทุนที่มีภาคีเครือข่ายในพื้นที่ให้การสนับสนุน 878 กลุ่ม

■ 1.4 การดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ฐานชุมชน (ศูนย์สารภี)

ศูนย์เรียนรู้ฐานชุมชน (ศูนย์สารภี) ทดลองดำเนินการครั้งแรกที่อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดนครราชสีมา (ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนนครราชสีมา) เพื่อแก้ไขปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน เทคนิค และเงินทุนประกอบอาชีพ ปัญหาสุขภาพ และอนามัย มุ่งพัฒนาโดยเน้นหนักในด้านเศรษฐกิจ การเกษตร เพื่อยกระดับมาตรฐานการครองชีพเพิ่มผลผลิต และปรับปรุงวิธีการผลิตให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น ภายใต้ชื่อ “โครงการสารภี” ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น “ศูนย์เรียนรู้ฐานชุมชน” กรมการพัฒนาชุมชน มีศูนย์เรียนรู้ฐานชุมชนที่อยู่ในความรับผิดชอบ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ ศูนย์เรียนรู้ฐานชุมชนตำบลขี้เม้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์เรียนรู้ฐานชุมชนตำบลท่าช้าง อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี และศูนย์เรียนรู้ฐานชุมชนตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 กรมการพัฒนาชุมชน ได้ส่งเสริมและสนับสนุนด้านการดำเนินงาน ศูนย์เรียนรู้ฐานชุมชน โดยร่วมกับคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้ฐานชุมชน และภาคีเครือข่ายการพัฒนาจัดทำ ยุทธศาสตร์ศูนย์เรียนรู้ฐานชุมชน ในปี 2561–2564 เพื่อวางยุทธศาสตร์การพัฒนา ศูนย์เรียนรู้ฐานชุมชน ทั้ง 3 แห่ง ให้เป็นศูนย์เรียนรู้ฐานชุมชน ถ่ายทอดงานด้านอาชีพ ภายใต้กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านทุนชุมชน (ทุนที่ไม่เป็นตัวเงิน) ในการจัดกิจกรรมด้านอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย และขยายโอกาสของประชาชน

■ 1.5 การพัฒนาชุมชนตามแนวพระราชดำริ

สำหรับการพัฒนาชุมชนตามแนวพระราชดำริ เป็นการนำองค์ความรู้จาก 3 แหล่งมาดำเนินการ เพื่อพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาหมู่บ้านให้เข้มแข็ง คือ พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ที่พระราชทานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาของพื้นที่ จากการดำเนินงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 8 ด้าน ซึ่งในปัจจุบัน กรมการพัฒนาชุมชนมีหมู่บ้านพัฒนาชุมชนตามแนวพระราชดำริ จำนวนทั้งสิ้น 274 หมู่บ้าน และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 กรมการพัฒนาชุมชน ได้ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานหมู่บ้านพัฒนาชุมชนตามแนวพระราชดำริ

มีการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริให้ได้เป็นหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ และสามารถถ่ายทอดขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริให้ไปสู่ชุมชนอื่น ๆ ได้ คณะกรรมการกลุ่ม/องค์กรในหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริสามารถกำหนดแนวทางและวิธีการพัฒนาหมู่บ้านและการพัฒนาอาชีพของคนในชุมชนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับภูมิสังคมจำนวน 4 หมู่บ้าน โดยสามารถวิเคราะห์ทุนชุมชนที่มีอยู่ในหมู่บ้านในการพัฒนาหมู่บ้าน และออกแบบการพัฒนาหมู่บ้านของตนเองสอดคล้องกับภูมิสังคมและวิถีชีวิตของหมู่บ้าน/ชุมชน ดังนี้

ชื่อหมู่บ้าน	รูปแบบการพัฒนา
1. บ้านดง หมู่ที่ 5 ตำบลห้วยห้อม อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน โมเดล	หมู่บ้านต้นแบบวิถีพอเพียงตามรอยพ่อหลวง รัชกาลที่ 9
2. บ้านสมพรรัตน์ หมู่ที่ 10 ตำบลหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี	สมพรรัตน์ห้วยยอดเทียมของพ่อ สืบสานต่องานแม่ให้พอเพียง
3. บ้านซึ้ง หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านแก้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี	บ้านซึ้งตามรอยพ่อวิถีเกษตรยั่งยืน
4. บ้านจุฬารักษ์พัฒนา 3 หมู่ที่ 6 ตำบลกุแหระ อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช	ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ

นอกจากนี้ กรมการพัฒนาชุมชนยังได้จัดสรรงบประมาณในการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาชุมชนในศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริในการพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้และพัฒนาอาชีพของประชาชนในหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ และประชาชนทั่วไปที่สนใจ รวมถึงสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

2. พัฒนาการเข้าถึงแหล่งทุน

กรมการพัฒนาชุมชน ส่งเสริมการบูรณาการกองทุนชุมชน ภายใต้แนวคิดการจัดตั้งสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน (ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน) ซึ่งเป็นแนวคิดที่กรมการพัฒนาชุมชน ใช้พลังกองทุนชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการส่งเสริมให้กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีความเข้มแข็งเป็นแกนนำในการบูรณาการการบริหารจัดการเงินทุนในหมู่บ้าน/ชุมชน ร่วมกันอย่างมีเอกภาพ และเป็นระบบ เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่เกิดจากการเป็นหนี้กองทุนต่าง ๆ ทั้งกองทุนที่เกิดจากการรวมตัวของชาวบ้านเอง และกองทุนที่จัดตั้งโดยภาครัฐ”

ปัจจุบัน มีสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนทั้งหมด จำนวน 924 แห่ง (สถาบันเดิมจำนวน 479 แห่ง สถาบันใหม่ที่ดำเนินการจัดตั้งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 จำนวน 445 แห่ง) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 กรมการพัฒนาชุมชน ได้ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน (ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน) โดยดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการเจ้าหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการกองทุนชุมชน 4 ภาค เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนที่รับผิดชอบ และคณะกรรมการฯ เตรียมความพร้อมการดำเนินงานขับเคลื่อนสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน (ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน) ไปสู่การบริหารจัดการหนี้ไปสู่ 1 ครั้วเรือน 1 สัญญา การผลิตสื่อส่งเสริมการดำเนินงานสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน (ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน) การประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน (ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน) เตรียมความพร้อมการบริหารจัดการหนี้ และการจัดตั้งสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน จากการดำเนินงานดังกล่าว พบว่า

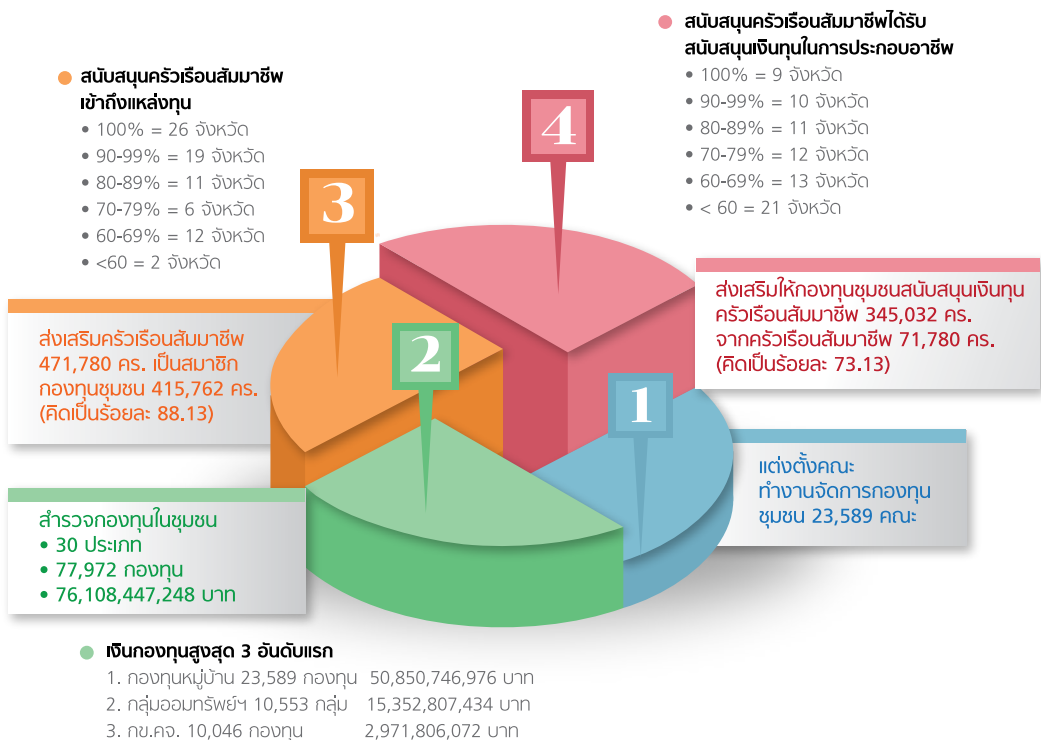
สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน (ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน) สามารถบริหารจัดการหนี้ไปสู่ 1 ครั้วเรือน 1 สัญญา จำนวนทั้งสิ้น 12,764 ครั้วเรือน สามารถลดภาระหนี้ให้กับประชาชนได้ จำนวน 4,015 ครั้วเรือน เป็นเงิน 152,424,000 บาท รวมถึงยังปลดหนี้ จำนวน 770 ครั้วเรือน เป็นเงิน 22,515,859 บาท

นอกจากนี้ ยังส่งผลให้เกิดการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้กับประชาชน ทำให้กลุ่ม/องค์กร/คณะกรรมการ มีการทำงานร่วมกัน โดยการบูรณาการข้อมูลกองทุนชุมชนในพื้นที่ และเชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุนในชุมชนให้สามารถใช้เงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อแก้ปัญหาหนี้สินของครัวเรือนในชุมชน ครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมอบรมในกระบวนการ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” เกิดการเรียนรู้ และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันในเรื่องวินัยทางการเงิน การออม การปรับทัศนคติ/พฤติกรรมทางการเงิน การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดทำแผนพัฒนาชีวิตครัวเรือน และการประกอบอาชีพ ฯลฯ

3. กองทุนชุมชนหนุนเสริมสัมมาชีพ

กรมการพัฒนาชุมชน บูรณาการกับหน่วยงานภาคี และองค์กรเครือข่ายในพื้นที่ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนชุมชนหนุนเสริมสัมมาชีพครัวเรือนในหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียง ตามโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (23,589 หมู่บ้าน) และวาระกรมการพัฒนาชุมชน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

จากการส่งเสริมการดำเนินงานกองทุนหนุนเสริมสัมมาชีพครัวเรือนในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงฯ ทำให้คนในชุมชนเกิดกระบวนการเรียนรู้การพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน และการพัฒนาตนเอง โดยการบริหารจัดการกองทุนชุมชนที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน ให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้ชุมชนพึ่งตนเองได้โดยยึดหลักการพัฒนาชุมชน คือ หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม เพื่อนำไปสู่ความมั่นคง ยั่งยืน

ในการพัฒนาชุมชน และยืนอยู่บนฐานแห่งการพึ่งพาอาศัย เอื้อเพื่อช่วยเหลือ เกื้อกูลซึ่งกันและกัน ตลอดจนกลุ่ม/องค์กร มีการทำงานร่วมกันในชุมชน โดยการบูรณาการข้อมูลกองทุนชุมชนในพื้นที่ และเชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุนในชุมชนให้สามารถใช้เงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อก้าวไปสู่ “เศรษฐกิจครัวเรือนมีความมั่นคง ประชาชนใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนอย่างมีความสุข” และ “สังคมแห่งความเกื้อกูล”

ผลสำเร็จของการดำเนินงาน

เชิงปริมาณ

1. มีครัวเรือนสมาชิกเข้าร่วมเป็นสมาชิกกองทุนชุมชน 415,762 ครัวเรือน จากจำนวนครัวเรือนสมาชิกในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามโครงการสร้างสมาชิกชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 471,780 ครัวเรือน (คิดเป็นร้อยละ 88.13)
2. กองทุนชุมชนสนับสนุนเงินทุนครัวเรือนสมาชิก 345,032 ครัวเรือน จากครัวเรือนสมาชิก 471,780 ครัวเรือน (คิดเป็นร้อยละ 73.13)
3. กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี สนับสนุนเงินทุนประเภทหมุนเวียนไปดำเนินการสมาชิกชุมชน จำนวน 5,349 โครงการ

เชิงคุณภาพ

1. กลุ่ม/องค์กร ในหมู่บ้าน/ชุมชน มีความเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันในชุมชน โดยการบูรณาการการบริหารจัดการกองทุนชุมชนให้สามารถใช้เงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด
2. หมู่บ้าน/ชุมชน สามารถบริหารจัดการกองทุนชุมชนให้เข้มแข็ง สามารถหนุนเสริมสมาชิกชุมชน ให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้ชุมชนพึ่งตนเองได้

กรมการพัฒนาชุมชน ได้แบ่งปันประสบการณ์และบทเรียนการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของกรมการพัฒนาชุมชนแก่ต่างประเทศในรูปแบบต่าง ๆ โดยร่วมกับกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ เช่น จัดผู้แทนร่วมในคณะสำรวจข้อมูลเพื่อพัฒนาโครงการความร่วมมือกับต่างประเทศ จัดการอบรมให้แก่ผู้รับทุนจากประเทศต่าง ๆ และดำเนินโครงการความร่วมมือเพื่อพัฒนาชุมชนในประเทศกัมพูชา และเป็นหน่วยงานหลักสาขาการแก้ไขปัญหาความยากจนของประเทศไทยในกรอบความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้าง ดังนี้

โครงการ Sustainable Community Development Model based on the Application of the Philosophy of Sufficiency Economy for Sri Lanka's Divineguma National Programme

เป็นโครงการที่ประเทศศรีลังกา ได้พัฒนาขึ้นหลังจาก Mr. S.B. Dissanayake รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเสริมสร้างพลังทางสังคมและสวัสดิการ (Ministry of Social Empowerment and Welfare) ได้มาศึกษาดูงานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ในประเทศไทย และขอความร่วมมือในการสนับสนุนการดำเนินงานโครงการดังกล่าวในประเทศศรีลังกา ซึ่งกรมความร่วมมือระหว่างประเทศได้จัดคณะศึกษาและสำรวจพื้นที่เป้าหมายโครงการ (Fact finding team) และมีผู้แทนกรมฯ 4 คน ร่วมในคณะสำรวจฯ ระหว่างวันที่ 5 – 10 ธันวาคม 2559

หลังจากการสำรวจข้อมูล คณะผู้แทนของกรมฯ ได้ออกแบบและพัฒนากิจกรรมของโครงการ โดยมีเป้าหมายการพัฒนา คือ พัฒนาให้คุณภาพชีวิตของชุมชนดีขึ้น และมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นให้มีมูลค่าเพิ่ม ระยะเวลาดำเนินการ 3 ปี (2560 - 2563) ในพื้นที่เป้าหมาย 3 พื้นที่ คือ 1) หมู่บ้านลัคสีธายานา เมืองโพลอนนารูวา 2) หมู่บ้านเดลโทตา - พาหาลาหามา เมืองแคนดี 3) หมู่บ้านวัดทุโปลา เมืองพุททาลาม

การศึกษาความเป็นไปได้ในการดำเนินงานโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศไทย กับราชอาณาจักรเลโซโท และประเทศไทยกับสาธารณรัฐโมแซมบิก

เป็นการศึกษาความเป็นไปได้ในการเผยแพร่หลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชุมชนในประเทศทั้งสอง
ระหว่างวันที่ 9 – 13 มกราคม 2560 ณ ราชอาณาจักรเลโซโท
และสาธารณรัฐโมแซมบิก

จากการสำรวจความเป็นไปได้ พบว่า สามารถพัฒนา
หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบของกรมการพัฒนาชุมชน
ให้เกิดขึ้นในพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนในพื้นที่
เป้าหมายดำรงชีวิตและพัฒนาหมู่บ้านตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น มีอาชีพที่มั่นคง
และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

โครงการ Sufficiency Economy and Business Promotion in the Agricultural Sector

เป็นโครงการที่กรมความร่วมมือ
ระหว่างประเทศ ร่วมกับองค์การความร่วมมือ
ระหว่างประเทศของเยอรมนี (GIZ) สำนักงาน
ประเทศไทย และกระทรวงเกษตรและ
ประมงของประเทศติมอร์เลสเต ดำเนินการ
ร่วมกันในลักษณะความร่วมมือไตรภาคี
(Trilateral Cooperation) โดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่
เป้าหมายโครงการให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น สร้าง
หมู่บ้านต้นแบบให้เป็นศูนย์เรียนรู้และ
ขยายผลไปยังหมู่บ้านอื่น ๆ รวมทั้งปรับปรุง
ระบบการส่งเสริมการเกษตรและพัฒนา
ศักยภาพของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
ของกระทรวงเกษตรและประมงของประเทศ
ติมอร์เลสเต ระยะเวลาดำเนินการ 2 ปี
(2559 - 2560)

กรมฯ ได้มอบหมายผู้แทนเข้าร่วมกับ
คณะผู้แทนของกรมความร่วมมือระหว่าง
ประเทศที่เข้าประชุมคณะกรรมการบริหาร
โครงการ ครั้งที่ 2 (Project Steering
Committee) ณ กระทรวงเกษตรและ
ประมง กรุงดิลี ประเทศติมอร์เลสเต ระหว่าง
วันที่ 6 - 11 มีนาคม 2560 ตามที่กรม
ความร่วมมือฯ ขอความร่วมมือเพื่อรวบรวม
ข้อมูลและศึกษาความเป็นไปได้ในการขยายผล
หมู่บ้านต้นแบบของโครงการฯ ให้นำ
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการ
ดำรงชีวิต และพัฒนาหมู่บ้านตาม
แนวทางหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ
ของกรมการพัฒนาชุมชน และพัฒนาเป็น
โครงการความร่วมมือในระยะต่อไป

การจัดการอบรมให้แก่ผู้รับทุนจากประเทศต่าง ๆ

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ให้ความสำคัญร่วมมือกับกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการดำเนินการหลักสูตรฝึกอบรมนานาชาติประจำปี (Annual International Training Courses: AITC) ระยะเวลา 3 ปี ระหว่างปี 2560 - 2562 ซึ่งในปี 2560 กรมฯ ได้จัดฝึกอบรมหลักสูตร Microcredit and Sufficiency Economy Development โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีให้ผู้เข้าอบรมได้เรียนรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเงินรายย่อยและการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และการแก้ไขปัญหาความยากจน รวมทั้งหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ปฏิบัติ ผู้เข้าอบรม จำนวน 18 คน จาก 16 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา จอร์แดน อินโดนีเซีย มาลาวี ฟิจิ ศรีลังกา ปากีสถาน ปารากวัย ซาอุดีอาระเบีย สวาซิแลนด์ ทิมอร์เลสเต ตูนิเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

เมียนมา อาร์เมเนีย และเอลซัลวาดอร์ ดำเนินการระหว่างวันที่ 20 สิงหาคม - 2 กันยายน 2560 ณ โรงแรมเบสท์เวสเทิร์น พลัส แวนด้า แกรนด์ ถนนแจ้งวัฒนะ ปากเกร็ด นนทบุรี

ดำเนินโครงการความร่วมมือเพื่อพัฒนาชุมชนในประเทศกัมพูชา

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินงานเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาชุมชนในต่างประเทศที่ประเทศกัมพูชาเป็นประเทศแรก ตั้งแต่ปี 2549 เป็นต้นมา

ในปี 2560 กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินงานโครงการหมู่บ้านต้นแบบการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน (ตะโบกวิน - บ้านเตี้ยเมียนเจย) ณ บ้านตะโบกวิน ต.มัลลย์ อ.มัลลย์ จ.บ้านเตี้ยเมียนเจย โดยร่วมกับกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งรับโอนโครงการดังกล่าวจากกรมเอเชียตะวันออก ในลักษณะโครงการความร่วมมือ

ทางวิชาการ ระยะเวลา 3 ปี (2560 – 2562) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาให้ประชาชนมีศักยภาพในการดำเนินการพัฒนาร่วมกันในการแก้ไขปัญหาความยากจนและสามารถพึ่งตนเองได้ โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการพัฒนา โดยมีเป้าหมายให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบระดับพออยู่ พอกิน และเป็นแหล่งศึกษาดูงานด้านการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่หมู่บ้านอื่นในบริเวณใกล้เคียง

การดำเนินงานในปี 2560 จึงเป็น การพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนให้มีความสามารถในการบริหารจัดการ การพัฒนาในหมู่บ้าน การส่งเสริมอาชีพให้แก่ครัวเรือนต้นแบบ การปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมทั้งใน ชุมชน และการก่อสร้างอาคารศูนย์เรียนรู้ชุมชน เพื่อเป็นสถานที่สำหรับการประชุม และเรียนรู้ กิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ โดยใช้งบประมาณ จำนวน 3,500,000 บาท

การดำเนินงานแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การดำเนินงานโดยกองแผนงาน ประกอบด้วย การประชุมเชิงปฏิบัติการมอบนโยบาย/แนวทางการดำเนินงาน และพัฒนาศักยภาพคณะทำงาน ฝ่ายไทยและกัมพูชา ระหว่างวันที่ 12 – 15 มิถุนายน 2560 ณ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน นครนายก จังหวัดนครนายก และการดำเนินงาน โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. การประชุมร่วมระหว่างจังหวัดสระแก้วกับจังหวัดบันเตียเมียนเจย เพื่อความเข้าใจและความร่วมมือในการดำเนินงานโครงการระหว่างกัน
2. การก่อสร้างโรงเพาะเห็ด
3. การก่อสร้างอาคารศูนย์เรียนรู้ชุมชน
4. การอบรมด้านอาชีพ
5. การอบรมเพิ่มศักยภาพครัวเรือนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง
6. การจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงไทย – กัมพูชา
7. การเปิดศูนย์เรียนรู้ชุมชน

การเป็นหน่วยงานหลักสาขาการจัดความยากจนของประเทศไทยภายใต้กรอบความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้าง

กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับมอบหมายจากกระทรวงมหาดไทยให้เป็นหน่วยงานหลัก (Focal Point) สาขาการจัดความยากจนของประเทศไทยภายใต้กรอบความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้าง (Mekong - Lancang Cooperation: MLC) ซึ่งเป็นกรอบความร่วมมือซึ่งประเทศไทยเป็นผู้ผลักดันให้มีความร่วมมือและเป็นผู้ร่วมก่อตั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงอย่างยั่งยืน ลดความเหลื่อมล้ำด้านการพัฒนาระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงและระหว่างอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงกับภูมิภาคอื่น ๆ รวมทั้งเพื่อส่งเสริมความแข็งแกร่งให้กับประชาคมอาเซียนในภาพรวม

ในการดำเนินงานในฐานะหน่วยงานหลักนี้ กรมการพัฒนาชุมชนได้มอบหมายให้ผู้แทนเข้าร่วมการประชุม 2 ครั้ง คือ การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศกรอบความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้าง ครั้งที่ 2 (2nd Mekong - Lancang Foreign Ministers' Meeting) ระหว่างวันที่ 22 - 23 ธันวาคม 2559 ณ เสียมราฐ ประเทศกัมพูชา โดยมีผู้อำนวยการกองแผนงานเป็นหัวหน้าคณะผู้แทน ซึ่งได้มีการหารือในระดับคณะทำงาน และการประชุมคณะทำงานร่วมสาขาการจัดความยากจนภายใต้กรอบความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้าง ระหว่างวันที่ 25 - 27 กรกฎาคม 2560 ณ เสียมราฐ ประเทศกัมพูชา โดยมีนายสินชัย ถนอมสิน หัวหน้าผู้ตรวจราชการกรม เป็นหัวหน้าคณะ ซึ่งได้มีการรับรองหลักการทั่วไปของคณะทำงานร่วมสาขาการจัดความยากจนภายใต้กรอบความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้าง

การแบ่งปันประสบการณ์และบทเรียนการดำเนินงานงานพัฒนาชุมชนของกรมการพัฒนาชุมชนแก่ต่างประเทศในรูปแบบต่าง ๆ ของกรมการพัฒนาชุมชน นับเป็นผลงานการพัฒนาของประเทศไทยที่สามารถเป็นส่วนหนึ่งการเป็นหุ้นส่วนระดับโลกและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เป้าหมายที่ 17 ของสหประชาชาติ เพื่อให้ประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุดสามารถนำบทเรียนและประสบการณ์ของประเทศไทยไปปรับใช้ในการพัฒนาประเทศของตนเองให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2559 มีมติเห็นชอบกับการประเมินส่วนราชการและข้าราชการพลเรือนในความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารตามคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ 5/2559 เรื่อง มาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ โดยมอบหมายให้สำนักงาน ก.พ.ร. เป็นผู้ประเมินส่วนราชการ ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2559 และในการประชุมของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ครั้งที่ 5/2559 เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2559 ได้มีมติเห็นชอบกับกรอบการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุง

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 แทนการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการในระบบเดิมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการดำเนินงานของส่วนราชการ ช่วยในการขับเคลื่อนภารกิจสำคัญของรัฐบาล การแก้ไขปัญหาและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และเพื่อเพิ่มศักยภาพของส่วนราชการในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลเพื่อประกอบการให้คุณให้โทษต่อหน่วยงานและผู้บริหาร ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจสำคัญของรัฐบาล และการดำเนินงานตามภารกิจหน่วยงานของรัฐ

กรอบการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 กำหนดให้ประเมินประสิทธิภาพของส่วนราชการโดยมีองค์ประกอบการประเมิน 5 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1. ประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามหลักภารกิจพื้นฐาน งานประจำ งานตามหน้าที่ปกติ หรืองานตามหน้าที่ความรับผิดชอบหลัก งานตามกฎหมาย กฎนโยบายของรัฐบาล หรือมติคณะรัฐมนตรี (Functional base)
- 2. ประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามหลักภารกิจยุทธศาสตร์ แนวทางปฏิรูปภาครัฐนโยบายเร่งด่วน หรือภารกิจที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษ (Agenda base)
- 3. ประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามหลักภารกิจพื้นที่/ท้องถิ่น ภูมิภาค จังหวัด กลุ่มจังหวัด หรือการบูรณาการการดำเนินงานหลายพื้นที่หรือหลายหน่วยงาน (Area base)
- 4. ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ และพัฒนานวัตกรรมในการบริหารจัดการระบบงาน งบประมาณ ทรัพยากรบุคคล และการให้บริการประชาชนหรือหน่วยงานของรัฐ (Innovation base)
- 5. ศักยภาพในการเป็นส่วนราชการที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อการพัฒนาประเทศ ตามแผนหรือนโยบายระดับชาติ นโยบายของรัฐบาล (Potential base) ประกอบกับผลการประเมิน โดยองค์กรภายในและภายนอกประเทศ

รายงานการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด		ค่าเป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ผลการประเมิน	
Functional Based				ตัวชี้วัด	องค์ประกอบ หน่วย งาน
1.	รายได้เฉลี่ยของประชาชนในเขตชนบท	74,620 บาท/คน/ปี	78,186 บาท/คน/ปี		สูงกว่าเป้าหมาย
2.	รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP)	143,989 ล้านบาท	153,510 ล้านบาท		
3.	ร้อยละของครัวเรือนเป้าหมายที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. คงเหลือ	คงเหลือร้อยละ 14.36 (1,444 คร.)	คงเหลือร้อยละ 4.34 (436 คร.)		
4.	จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าถึงแหล่งทุนเพื่อประกอบอาชีพหรือแก้ปัญหาหนี้สิน	10,000 ครัวเรือน	12,764 ครัวเรือน		
Agenda Based					
5.	การสร้างความรู้และความเข้าใจแก่ประชาชน				สูงกว่าเป้าหมาย
	5.1 ร้อยละการดำเนินการตามแผนการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน	- ดำเนินการตามแผนได้ ร้อยละ 100	- ดำเนินการตามแผนได้ ร้อยละ 100		
	5.2 ร้อยละการชี้แจงประเด็นข่าวที่ทันต่อสถานการณ์	- ชี้แจงประเด็นข่าวได้ตามกำหนด	- ไม่มีประเด็นที่ต้องชี้แจง		
6.	ความสำเร็จของการดำเนินการเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ	มีรายได้เพิ่มขึ้น 1,140 กลุ่ม	มีรายได้เพิ่มขึ้น 2,410 กลุ่ม		
Innovation Based					
7.	ประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ	ร้อยละ 96	ร้อยละ 97.86		สูงกว่าเป้าหมาย
8.	ข้อเสนอการพัฒนาขีดความสามารถของหน่วยงาน - โปรแกรมทะเบียนลูกหนี้ (SARA)	1 นวัตกรรม	1 นวัตกรรม		
Potential Based					
9.	การจัดทำและดำเนินการตามแผนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ	ดำเนินการตามแผนได้ ร้อยละ 100	ดำเนินการตามแผนได้ ร้อยละ 100		สูงกว่าเป้าหมาย

ภาพกิจกรรม

ส่วนที่

ความภาคภูมิใจ

ส่วนที่ 3

ความภาคภูมิใจ

กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้ผู้นำเครือข่ายพัฒนาชุมชนดีเด่น ปี 2560 เข้าเฝ้าทูลละอองพระบาท พร้อมถวายเอกสารรายงานผลการดำเนินงานกองทุนพัฒนาเด็กชนบทฯ เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2560 และในงานมหกรรมกองทุนแม่ของแผ่นดิน ประจำปี 2560 พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ประธานเงินพระราชทานขวัญถุงกองทุนแม่ของแผ่นดิน ประจำปี 2560

จากความทุ่มเทในการทำงานที่ผ่านมา กรมการพัฒนาชุมชนมีความภาคภูมิใจที่ได้รับการคัดเลือกให้ได้รับรางวัลดีเด่นในปี 2560 จำนวน 3 รางวัล ได้แก่

- 1) รางวัลเลิศรัฐ สาขาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ หมวด 1 ด้านการนำองค์การและความรับผิดชอบต่อสังคม และประเภทพัฒนาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
- 2) รางวัลนวัตกรรมด้านการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Thailand HR Innovation Award 2017)
- 3) รางวัลสังข์เงิน

การเข้าเฝ้าทูลละอองพระบาท สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา
พลเอก ชูพงษ์ ฝาจิตรดา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้บัญชาการกองบัญชาการกระทรวงมหาดไทย ผู้บริหารส่วนราชการในพระองค์
ผู้บัญชาการกองบัญชาการ "อยู่เย็น เป็นสุข" ผู้กำกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน ประจำปี ๒๕๕๙ คณะกรรมการบริหารส่วนกลางฯ และสำนักงาน กสทช.

❑ การเชิดชูเกียรติผู้นำเครือข่ายพัฒนาชุมชนดีเด่น ประจำปี 2560

กรมการพัฒนาชุมชน ได้นำผู้นำเครือข่ายพัฒนาชุมชนดีเด่น ปี 2560 จำนวน 392 คน เข้าเฝ้าทูลละอองพระบาท สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2560 และจัดพิธีมอบโล่รางวัลพระราชทานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ดีเด่น รางวัล “สิ่งทอง” และรางวัลครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างระดับภาค ประจำปี 2560 เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2560 รวมทั้งสิ้น 392 รางวัล ดังนี้

- 1) โล่รางวัลพระราชทานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ดีเด่น ระดับจังหวัด จำนวน 76 รางวัล
- 2) โล่รางวัล “สิ่งทอง” สำหรับกิจกรรมพัฒนาชุมชนดีเด่นระดับจังหวัด จำนวน 304 รางวัล ได้แก่ ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.) ดีเด่น จำนวน 152 รางวัล กลุ่ม/องค์กรแกนหลักสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านดีเด่น จำนวน 76 รางวัล ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) ดีเด่น จำนวน 76 รางวัล
- 3) โล่รางวัลครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างระดับภาค จำนวน 12 รางวัล

❑ กองทุนพัฒนาเด็กชนบท

ในพระราชบัญญัติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

การดำเนินงานกองทุนพัฒนาเด็กชนบท ในพระราชบัญญัติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เริ่มต้นตั้งแต่ปี 2510 โดยกรมการพัฒนาชุมชน สนับสนุนการพัฒนาเด็ก ด้วยการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นทั่วประเทศ เพื่อเป็นสถานที่อบรมเลี้ยงดูเด็ก ก่อนวัยเรียน

ปี 2522 กรมการพัฒนาชุมชนจัดตั้ง “กองทุนพัฒนาเด็กชนบท” ประกอบด้วย กองทุนพัฒนาเด็กชนบทส่วนกลาง และกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด และเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2536 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับกองทุนพัฒนาเด็กชนบทอยู่ในพระราชบัญญัติ และพระราชทานพระราชนุญาต ให้ใช้ชื่อว่า “กองทุนพัฒนาเด็กชนบท ในพระราชบัญญัติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี”

การดำเนินงานกองทุนพัฒนาเด็กชนบท ในพระราชบัญญัติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

ผลการดำเนินงานกองทุนพัฒนาเด็กชนบท ในพระราชบัญญัติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 สรุปได้ดังนี้

- **1. กิจกรรมการจัดหาทุน** โดยในปี 2560 ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมหาทุนสมทบกองทุนได้เป็นจำนวนทั้งสิ้น 23,890,886 บาท โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การทอดผ้าป่าสมทบกองทุนพัฒนาเด็กชนบท ในพระราชบัญญัติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2560 มีรายได้สมทบกองทุน รวมเป็นเงิน 17,431,567 บาท แยกเป็นกองทุนพัฒนาเด็กชนบทส่วนกลาง 1,767,502 บาท และกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด (76 จังหวัด) 15,664,065 บาท นอกจากนี้ ยังได้จัดกิจกรรมจำหน่ายของที่ระลึก การแสวงหาผู้อุปการะเด็กให้กับเด็กยากจนและด้อยโอกาส การรับบริจาคเงินหรือสิ่งของจากผู้มีจิตศรัทธา และการซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินของสหกรณ์ออมทรัพย์กรมการพัฒนาชุมชน จำกัด

■ 2. กิจกรรมการช่วยเหลือและสนับสนุนการพัฒนาเด็ก

2.1 มอบทุนอุปการะเด็กก่อนวัยเรียน ที่ครอบครัวยากจนและด้อยโอกาส จำนวน 2,000 ทุน ๆ ละ 1,200 บาท รวมเป็นเงิน 2,400,000 บาท และกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด 76 จังหวัด มอบทุนเพิ่มเติมจำนวน 5,457 ทุน เป็นเงิน 5,956,100 บาท

2.2 กองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด ดำเนินการสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาเด็กในโอกาสต่าง ๆ เป็นเงิน 1,879,964 บาท

2.3 นำเงินทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 1,000,000 บาท พร้อมถวายเอกสารรายงานผลการดำเนินงานกองทุนพัฒนาเด็กชนบทฯ ในโอกาสเข้าเฝ้าตามโครงการเชิดชูเกียรติผู้นำเครือข่ายพัฒนาชุมชนดีเด่น เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2560 ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา

2.4 จัดทำโครงการกองทุนพัฒนาเด็กชนบทในพระราชูปถัมภ์ฯ ช่วยเหลือเด็กประสบภัยน้ำท่วมภาคใต้ทั้ง 12 จังหวัด ในงบประมาณ 3,000,000 บาท

รายงานฐานะการเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

กองทุนพัฒนาเด็กชนบท ในพระราชูปถัมภ์ฯ ณ วันที่ 30 กันยายน 2560 มีสินทรัพย์รวมทั้งสิ้น 186,596,062.85 บาท จำแนกได้ ดังนี้

กองทุนพัฒนาเด็กชนบทส่วนกลาง	เป็นเงิน 30,325,962.57 บาท
กองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด (76 จังหวัด)	เป็นเงิน 156,270,100.28 บาท

■ มทกรรมกองทุนแม่ของแผ่นดิน

พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา เสด็จเป็นองค์ประธาน “มทกรรมกองทุนแม่ของแผ่นดิน ประจำปี 2560” และประทานเงินพระราชทานขวัญถุงกองทุนแม่ของแผ่นดิน ประจำปี 2560 เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านชุมชนสืบสานพระราชปณิธานอันยิ่งใหญ่

“ ตามรอยพ่อ สานต่อปณิธานแม่ ”

เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2560 โดยมีนายทวีป บุตรโพธิ์ รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน เฝ้ารับเสด็จ ณ ศูนย์การแสดงสินค้าอิมแพ็ค เมืองทองธานี จ.นนทบุรี

นายอภิชาติ โตดิลกเวชช์ อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ได้รับรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี พ.ศ. 2560 สาขาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ หมวด 1 ด้านการนำองค์การและความรับผิดชอบต่อสังคม และสาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทพัฒนาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม โครงการพัฒนาหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่บ้านสนวนนอก ตำบลสนวน อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีรองนายกรัฐมนตรี นายวิษณุ เครืองาม เป็นประธานพิธีมอบรางวัลในงานสัมมนาวิชาการและมอบรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี พ.ศ. 2560 “พลิกโฉมภาครัฐด้วยนวัตกรรม” ณ ห้องเมย์แฟร์ แกรนด์ บอลรูม โรงแรม เดอะ เบอร์เคลีย์ ประตูน้ำ กรุงเทพฯ

รางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2560

“ สาขาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ
หมวด 1 ด้านการนำองค์กรและความรับผิดชอบต่อสังคม ”

เป็นรางวัลสูงสุดที่มอบให้กับหน่วยงานภาครัฐที่มีการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการได้ทัดเทียมมาตรฐานสากล ซึ่งได้มาด้วยความเพียรพยายาม ความอดทน หลอมรวมกับความตั้งใจจริงของทุกคนในองค์กร เพื่อนำพาองค์กรให้ก้าวสู่ความเป็นเลิศ

รางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2560

“ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
ประเภทพัฒนาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมโครงการพัฒนาหมู่บ้าน OTOP
เพื่อการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ”

เป็นรางวัลอันทรงเกียรติที่มอบให้กับจังหวัดและส่วนราชการระดับกรม/เทียบเท่า ที่มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ และสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ

❑ รางวัลนวัตกรรมด้านการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประจำปี 2560 (Thailand HR Innovation Award 2017)

กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับรางวัล นวัตกรรมด้านการบริหารและพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ ประจำปี 2560 (Thailand HR Innovation Award 2017) ระดับชมเชย

เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2560 นายอภิชาติ โตดิลกเวชช์ อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน เข้ารับรางวัลในงาน HR Day 2017 ซึ่งจัดโดย สมาคมการจัดการงานบุคคลแห่งประเทศไทย (PMAT) ร่วมกับสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ และ คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สถาบันบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) ซึ่งได้มีรองศาสตราจารย์ ดร.จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา เลขาธิการพระราชวัง เป็นประธานในพิธี ณ ห้องวิวาห์ดีบอลรูม โรงแรม เซ็นทารา แกรนด์ แอท เซ็นทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

รางวัลสังข์เงิน

กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับรางวัล
กิตติคุณสัมพันธ์ “สังข์เงิน” ประเภทองค์กร
ผลงานดีเด่น ด้านการประชาสัมพันธ์

เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2560
นายณรงค์ บุษศิริรักษ์ รองอธิบดีกรมการ
พัฒนาชุมชน เป็นผู้แทนกรมการพัฒนา
ชุมชนเข้ารับมอบรางวัลกิตติคุณสัมพันธ์
“สังข์เงิน” ประเภทองค์กร จากสมาคม
นักประชาสัมพันธ์แห่งประเทศไทย (สปสท.)
โดยมี พล.อ.อ.ชลิต พุกผาสุข องคมนตรี
เป็นประธานในพิธีมอบรางวัล ณ หอประชุม
กรมประชาสัมพันธ์

๘๘ รวบรวมข้าราชการพลเรือนดีเด่น (ครุฑทองคำ) ปี 2559

การคัดเลือกข้าราชการพลเรือนดีเด่น ดำเนินการโดยมีกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบ เริ่มตั้งแต่การคัดเลือกข้าราชการพลเรือนดีเด่น ในปี พ.ศ. 2526 โดยจัดพิธีเชิดชูเกียรติในปณิธาน ได้แก่ วันข้าราชการพลเรือน 1 เมษายน 2527 กรอบความคิดของการมอบรางวัลนี้ คือ การมุ่งส่งเสริม และยกย่องข้าราชการและลูกจ้างประจำ ฝ่ายพลเรือนที่ประพฤติ ปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างให้ข้าราชการอื่นได้ประพฤติปฏิบัติตาม และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการดำรงตน การปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับกับบุคคลผู้เกี่ยวข้อง ทั้งในหน้าที่ราชการและสังคม กับ การปฏิบัติงานที่เพียบพร้อมด้วยจรรยาบรรณ ข้าราชการ และปรากฏชัดเจนเป็นที่ยอมรับในผลงานอันโดดเด่น ซึ่งเป็นประโยชน์ยิ่งแก่ประชาชนผู้รับบริการ และหน่วยงานต้นสังกัด

ทั้งนี้ การพิจารณาคัดเลือกข้าราชการพลเรือนดีเด่น ดำเนินการพิจารณาคัดเลือก โดยแบ่งกลุ่มตามประเภทตำแหน่งข้าราชการและลูกจ้าง ดังนี้

การแบ่งกลุ่มตามตำแหน่ง ประเภท และระดับ

- ▶ 1. ตำแหน่งประเภทอำนวยการ ระดับสูง และตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ
- ▶ 2. ตำแหน่งประเภทอำนวยการ ระดับต้น ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ ระดับชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับอาวุโส และระดับทักษะพิเศษ
- ▶ 3. ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน และระดับชำนาญงาน

ในปี 2560 ข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชนได้รับรางวัลข้าราชการพลเรือนดีเด่น จำนวน 10 คน

นายทัญญู แสนใจวุฒิ
พัฒนาการจังหวัดเลย

นายประยุตต์ สุดธัญญรัตน์
หัวหน้ากลุ่มงานสารสนเทศ-
การพัฒนาชุมชน จังหวัดพิษณุโลก

นายสุรพล แก้วอินธิ
หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์-
การพัฒนาชุมชน จังหวัดนครพนม

นางทัศนีย์ ชัยคุณแสง
หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชน
จังหวัดนครปฐม

นายคนอง ส่งช่วย
พัฒนาการอำเภอค่ายบางระจัน
จังหวัดสิงห์บุรี

นายอนุชา ภัทรมงคลเขตต์
พัฒนาการอำเภอควนกาหลง
จังหวัดสตูล

นายเกษม ตรีโษษฐ์
พัฒนาการอำเภอจตุรพักตรพิมาน
จังหวัดร้อยเอ็ด

นายทรงศักดิ์ โกศทรัพย์เชื้อวชา
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สพอ.หัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ

นางสาวสรินยา มาตรคำ
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สพอ.ชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี

นางจุลจิรา นาคสนธิ
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สพอ.พยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

ข้าราชการดีเด่น
ข้าราชการพลเรือนดีเด่น (ครุฑทองคำ)
ปี พ.ศ. 2559

4

ส่วนที่

รายงานการเงิน

ส่วนที่ 4

รายงานการเงิน

กรมการพัฒนาชุมชน งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2560

(หน่วย : บาท)

สินทรัพย์	หมายเหตุ	2560	2559
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	6	1,350,042,741.46	114,261,477.66
ลูกหนี้ระยะสั้น	7	97,127,980.71	56,079,898.02
วัสดุคงเหลือ		4,782,511.21	4,911,832.46
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	8	510,320.98	446,567.69
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		1,452,463,554.36	175,699,775.83
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	9	1,004,052,028.23	859,227,837.96
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน	10	1,795,352.00	368,197.35
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	11	7,061,881.56	10,796,960.97
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		316,008.00	
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		1,013,225,269.79	870,392,996.28
รวมสินทรัพย์		2,465,688,824.15	1,046,092,772.11

หมายเหตุ : ประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

กรมการพัฒนาชุมชน
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 30 กันยายน 2560

(หน่วย : บาท)

หนี้สิน	หมายเหตุ	2560	2559
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้ระยะสั้น	12	171,935,936.45	119,700,409.98
เงินรับฝากระยะสั้น	13	1,315,008,207.19	103,269,569.12
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	14	0.00	44,200.00
รวมหนี้สินหมุนเวียน		1,486,944,143.64	223,014,179.10
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว		1,693,027.23	8,570,725.10
เงินอุดหนุนราชการรับจากคลังระยะยาว		11,565,000.00	11,565,000.00
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		13,258,027.23	20,135,725.10
รวมหนี้สิน		1,500,202,170.87	243,149,904.20
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		965,486,653.28	802,942,867.9
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
ทุน		151,688,539.99	151,688,539.99
รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสม		813,798,113.29	651,254,327.92
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		965,486,653.28	802,942,867.91

หมายเหตุ : ประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

กรมการพัฒนาชุมชน
งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
ณ วันที่ 30 กันยายน 2560

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2560	2559
รายได้			
รายได้จากงบประมาณ	15	7,734,301,699.69	7,388,822,289.34
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ		6,981,450.46	115,275.00
รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค	16	17,464,111.31	3,078,256.47
รายได้อื่น	17	684,800.00	292,350.00
รวมรายได้		7,759,432,061.46	7,392,308,170.81
ค่าใช้จ่าย			
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	18	3,084,872,661.75	3,128,806,760.97
ค่าบำเหน็จบำนาญ	19	1,306,402,882.14	1,221,803,135.04
ค่าตอบแทน	20	161,599,285.80	144,139,342.77
ค่าใช้สอย	21	2,341,969,728.17	2,156,806,168.66
ค่าวัสดุ		405,072,362.55	240,891,153.02
ค่าสาธารณูปโภค	22	80,460,379.34	61,953,853.81
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	23	215,657,694.76	167,003,379.43
ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนและบริจาค		1,980,000.00	100,000,000.00
ค่าใช้จ่ายอื่น		9,224,520.29	1,745,253.80
รวมค่าใช้จ่าย		7,607,239,514.80	7,223,149,047.50
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		152,192,546.66	169,159,123.31

หมายเหตุ : ประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

กรมการพัฒนาชุมชน
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2560

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

(หน่วย : บาท)

	2560	2559
เงินสดในมือ	0.00	0.00
เงินทดรองราชการ	11,565,000.00	11,565,000.00
เงินฝากสถาบันการเงิน	38,877,775.91	16,349,598.74
เงินฝากคลัง	1,299,599,965.55	86,346,878.92
รายการเทียบเท่าเงินสดอื่น	0.00	0.00
รวมเงินสด และรายการเทียบเท่าเงินสด	<u>1,350,042,741.46</u>	<u>114,261,477.66</u>

□ เงินสดในมือ เป็นเงินสดและเช็คธนาคาร นอกจากส่วนที่หน่วยงานถือไว้เพื่อใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานปกติ ตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานแล้ว ยังรวมถึงส่วนที่หน่วยงานได้รับไว้เพื่อรอนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมาย ซึ่งไม่สามารถนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของหน่วยงานได้

□ เงินทดรองราชการ เป็นเงินสดที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายปลีกย่อยในสำนักงานตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลัง ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการ พ.ศ. 2547 ซึ่งจะต้องส่งคืนคลังเมื่อหมดความจำเป็นในการใช้จ่าย ยอดคงเหลือสิ้นปีประกอบด้วย เงินสด เงินฝากธนาคาร และใบสำคัญที่เบิกจากเงินทดรองราชการแล้วรอเบิกชดเชย

□ เงินฝากคลัง เป็นเงินที่หน่วยงานฝากไว้กับกระทรวงการคลังภายใต้ข้อกำหนดตามกฎหมาย โดยไม่มีดอกเบี้ย ซึ่งสามารถเบิกถอนได้เมื่อต้องการใช้จ่ายตามรายการที่กำหนดไว้ในระเบียบที่ระบุข้อจำกัดในการใช้จ่าย

□ เงินฝากคลัง จำนวน 1,299,599,965.55 บาท ซึ่งแสดงรวมอยู่ในเงินฝากคลังข้างต้น เป็นเงินนอกงบประมาณที่มีข้อจำกัดในการใช้จ่ายเพื่อจ่ายต่อไปให้บุคคลหรือหน่วยงานอื่น ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในกฎหมายอันเป็นที่มาของเงินฝากคลั้มนั้น หน่วยงานไม่สามารถนำไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของหน่วยงานตามปกติได้ แต่มีหน้าที่ถือไว้เพื่อจ่ายตามวัตถุประสงค์ของเงินฝากคลัง ดังนี้

	(หน่วย : บาท)	
	2560	2559
เงินฝากคลังเพื่อบูรณะทรัพย์สิน	1,355,575.00	411,600.00
เงินฝากเงินประกันสัญญา	9,956,898.65	11,964,270.37
เงินฝากเงินอุดหนุนโครงการต่าง ๆ	1,694,138.84	1,476,089.04
เงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	1,262,480,504.70	53,765,403.40
เงินฝากพัฒนาชุมชน	24,112,848.36	18,729,516.11
รวมเงินฝากคลัง	<u>1,299,599,965.55</u>	<u>86,346,878.92</u>

❖ ลูกหนี้ระยะสั้น

	(หน่วย : บาท)	
	2560	2559
ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ	34,475,905.79	48,641,445.24
ลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณ	421,010.00	674,175.00
เงินจ่ายล่วงหน้า	7,035,000.00	1,264,974.00
รายได้ค้างรับ	55,196,064.92	5,499,303.78
รวมลูกหนี้ระยะสั้น	<u>97,127,980.71</u>	<u>56,079,898.02</u>

กรมการพัฒนาชุมชน
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2560

สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

(หน่วย : บาท)

	2560	2559
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	510,320.98	446,567.69
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	0.00	0.00
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	510,320.98	446,567.69

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

(หน่วย : บาท)

	2560	2559
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	777,063,091.97	573,090,704.64
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - อาคาร และสิ่งปลูกสร้าง	292,029,270.97	258,799,665.87
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง - สุทธิ	485,033,821.00	314,291,038.77
ครุภัณฑ์	1,639,620,487.64	1,452,895,404.75
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - ครุภัณฑ์	1,242,054,137.35	1,076,419,537.52
ครุภัณฑ์ สุทธิ	397,566,350.29	376,475,867.23
งานระหว่างก่อสร้าง	121,451,856.94	168,460,931.96
รวม ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	1,004,052,028.23	859,227,837.96

กรมการพัฒนาชุมชน
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2560

■ ■ สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน

(หน่วย : บาท)

	2560	2559
ถนน	4,278,595.00	2,770,715.00
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - ถนน	2,483,245.00	2,402,519.65
ถนน - สุทธิ	1,795,350.00	368,195.35
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานอื่น	340,313.00	340,313.00
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - สินทรัพย์ โครงสร้างพื้นฐานอื่น	340,311.00	340,311.00
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานอื่น - สุทธิ	2.00	2.00
รวม สินทรัพย์ โครงสร้างพื้นฐาน - สุทธิ	1,795,352.00	368,197.35

■ ■ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

(หน่วย : บาท)

	2560	2559
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	68,859,094.02	67,863,094.02
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม - สินทรัพย์ ไม่มีตัวตน	61,797,212.46	57,066,133.05
รวม สินทรัพย์ ไม่มีตัวตน - สุทธิ	1,795,352.00	10,796,960.97

กรมการพัฒนาชุมชน
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2560

▣▣ เจ้าหนี้ระยะสั้น

(หน่วย : บาท)

	2560	2559
เจ้าหนี้การค้า	99,661,516.38	106,623,670.35
เจ้าหนี้อื่น	335,832.39	3,165,168.96
ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย	3,025,437.05	2,556,769.01
ใบสำคัญค้างจ่าย	68,913,150.63	7,354,801.66
รวม เจ้าหนี้ระยะสั้น	171,935,936.45	119,700,409.98

▣▣ เงินรับฝากระยะสั้น

(หน่วย : บาท)

	2560	2559
เงินรับฝากจากเงินทุนหมุนเวียน	1,262,573,507.36	55,393,218.57
เงินรับฝากอื่น	27,931,502.19	30,743,431.76
เงินประกันผลงาน	3,200,635.60	12,750.00
เงินประกันอื่น	21,302,562.04	17,120,168.79
รวม เงินรับฝากระยะสั้น	1,315,008,207.19	119,700,409.98

▣▣ หนี้สินหมุนเวียนอื่น

(หน่วย : บาท)

	2560	2559
รายได้ค่าบริการรับล่วงหน้า	0.00	44,200.00
รวม หนี้สินหมุนเวียนอื่น	0.00	44,200.00

กรมการพัฒนาชุมชน
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2560

รายได้จากงบประมาณ

(หน่วย : บาท)

	2560	2559
รายได้จากงบบุคลากร	2,558,899,778.93	2,587,163,028.43
รายได้จากงบดำเนินงาน	3,009,984,871.10	2,244,968,190.35
รายได้จากงบลงทุน	376,156,044.81	335,832,297.96
รายได้จากงบกลาง	1,682,193,177.00	2,088,752,213.33
รายได้จากงบรายจ่ายอื่น	151,643,641.10	163,490,107.64
หัก เบิกเกินส่งคืนเงินงบประมาณ	44,575,813.25	31,383,548.37
รวม รายได้จากงบประมาณ	7,734,301,699.69	7,388,822,289.34

รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค

(หน่วย : บาท)

	2560	2559
รายได้จากการช่วยเหลือ เพื่อการดำเนินงานจากแหล่งอื่น	4,023,800.00	2,285,350.00
รายได้จากการรับโอนสินทรัพย์ ระหว่างหน่วยงาน	830,413.44	0.00
รายได้จากการบริจาค	12,609,897.87	792,906.47
รวม รายได้จากการอุดหนุน และบริจาค	17,464,111.31	3,078,256.47

กรมการพัฒนาชุมชน
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2560

■ รายได้อื่น

(หน่วย : บาท)

	2560	2559
รายได้เงินนอกงบประมาณ	514,200.00	82,000.00
รายได้อื่น	170,600.00	210,350.00
รวม รายได้อื่น	684,800.00	292,350.00

■ ค่าใช้จ่ายบุคลากร

(หน่วย : บาท)

	2560	2559
เงินเดือน	2,533,178,260.33	2,569,517,801.72
ค่าล่วงเวลา	9,038,402.05	8,798,131.43
ค่าจ้าง	34,965,441.80	43,465,374.69
ค่าตอบแทนพนักงานราชการ	15,648,755.29	14,643,014.51
เงินช่วยค่าครองชีพ	0.00	0.00
เงินรางวัลประจำปี	0.00	0.00
ค่ารักษาพยาบาล	185,132,774.86	178,748,784.49
เงินช่วยการศึกษาบุตร	25,720,526.50	24,322,320.75
เงินช่วยเหลือพิเศษกรณีเสียชีวิต	2,272,359.54	1,409,658.60
เงินชดเชย กบข.	42,152,674.28	42,406,282.86
เงินสมทบ กบข.	63,230,065.93	63,609,424.28
เงินสมทบ กสจ.	931,473.08	969,491.60
เงินสมทบกองทุนประกันสังคม	605,083.00	578,072.00
ค่าเช่าบ้าน	160,971,955.45	165,385,001.91
ค่าใช้จ่ายบุคลากรอื่น	11,024,889.64	14,953,402.13
รวม ค่าใช้จ่ายบุคลากร	3,084,872,661.75	3,128,806,760.97

กรมการพัฒนาชุมชน
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2560

■ ค่าบำเหน็จบำนาญ

(หน่วย : บาท)

	2560	2559
บำนาญ	893,240,946.73	822,028,795.75
เงินช่วยค่าครองชีพ	102,987,604.68	105,773,925.42
บำเหน็จ	11,755,899.72	12,599,837.56
บำเหน็จตกทอด	47,501,869.71	43,080,408.40
บำเหน็จดำรงชีพ	67,555,856.45	72,545,705.55
ค่ารักษาพยาบาล	160,285,186.00	143,359,905.65
เงินช่วยการศึกษาบุตร	2,712,148.75	2,682,687.25
บำเหน็จบำนาญอื่น	20,363,370.10	19,731,869.46
รวม ค่าบำเหน็จบำนาญ	<u>1,306,402,882.14</u>	<u>1,221,803,135.04</u>

■ ค่าตอบแทน

(หน่วย : บาท)

	2560	2559
ค่าตอบแทนเฉพาะงาน	131,802,051.30	19,221,377.00
ค่าตอบแทนตามตำแหน่ง	2,564,732.00	0.00
ค่าตอบแทนอื่น	27,232,502.50	124,917,965.77
รวม ค่าตอบแทน	<u>1,795,352.00</u>	<u>10,796,960.97</u>

กรมการพัฒนาชุมชน
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2560

❏ ค่าใช้สอย

	(หน่วย : บาท)	
	2560	2559
ค่าใช้จ่ายฝึกอบรม	1,087,026,077.89	1,166,971,913.96
ค่าใช้จ่ายเดินทาง	188,764,916.13	207,235,211.82
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	49,761,245.60	32,389,046.33
ค่าแก๊สและน้ำมันเชื้อเพลิง	22,818,318.82	22,922,718.72
ค่าจ้างเหมาบริการ	700,818,247.02	589,644,581.09
ค่าธรรมเนียม	106,571.00	37,528.00
ค่าจ้างที่ปรึกษา	136,367,840.00	3,005,000.00
ค่าใช้จ่ายในการประชุม	14,152,936.58	10,382,354.37
ค่าเช่า	88,596,331.00	95,905,070.60
ค่าครุภัณฑ์มูลค่าน้อยกว่าเกณฑ์	13,292,615.40	2,333,025.00
ค่าใช้จ่ายผลักส่งเป็นรายได้แผ่นดิน	599,444.10	820,909.90
ค่าประชาสัมพันธ์	31,819,003.84	16,547,415.85
ค่าใช้สอยอื่น	7,846,180.79	8,611,393.02
รวม ค่าใช้สอย	<u>2,341,969,728.17</u>	<u>2,156,806,168.66</u>

กรมการพัฒนาชุมชน
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2560

■ ค่าสาธารณูปโภค

(หน่วย : บาท)

	2560	2559
ค่าไฟฟ้า	26,776,037.43	26,083,179.84
ค่าประปา	1,132,878.04	1,113,629.44
ค่าโทรศัพท์	14,615,439.61	13,932,969.38
ค่าบริการสื่อสารและโทรคมนาคม	35,655,281.91	18,639,769.67
ค่าบริการไปรษณีย์โทรเลขและขนส่ง	2,280,742.35	2,184,305.48
รวม ค่าสาธารณูปโภค	80,460,379.34	61,953,853.81

■ ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

(หน่วย : บาท)

	2560	2559
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	33,074,656.52	22,813,213.91
ครุภัณฑ์	177,771,193.48	140,108,082.27
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน	80,725.35	19,395.72
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	4,731,119.41	4,062,687.53
รวม ค่าเสื่อมราคา และค่าตัดจำหน่าย	215,657,694.76	167,003,379.43

รายงานผลการดำเนินงานกรมการพัฒนาชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

ปีที่พิมพ์ : กุมภาพันธ์ 2561 จำนวน : 1,250 เล่ม
เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (ISBN) 978-974-458-594-3
จัดทำโดย : กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ที่ปรึกษา

นายอภิชาติ โตดิลกเวชช์
นายทวีป บุตรโพธิ์
นายสมหวัง พ่วงบางโพ
นายโชคชัย แก้วป่อง

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

คณะทำงาน

นางปาริชาติ บุญญาวิวัฒน์
นายสมนึก มณีพิทักษ์
นายรังสรรค์ หังสนาวิน
นายพัลลภ ต้นจริยกรณ
นายธนวัฒน์ ปิ่นแก้ว
นายสุทธิพร สมแก้ว
นางสาวอรจิรัฐ เกตะวันดี
นายดุสิต สุทธิเลิศ
นางระเบียบ จินดา
นางสาววนิชดา สร้อยมณี
นางสาวกนกพรรณ กลีบขจร
นางสาวดวงใจ พัทธม
นายโกวิทย์ ยอดวิภา
นางสาวปรียาดี บุญรอด
นางสาวภัทรลภา สุริโย
นางสาวเหมือนจันทร์ พัฒโร
นางสาวสุณี ภริมย์รักษ์
นางสาวชาลิสา กาบัญญา
นายสามภพ ศิริจันทร์ทรงกูร
นางสาวอำพา ดวงเนตร
ว่าที่ ร.ต.หญิง เบญจรัตน์ ใจจริม
นายอำเภอ มาพวง
นางสาวกุลนิษฐ์ บัวหลวง
นายชุมพล บุญแน่น
นางสาวจงกลณี จามทรง
นางสาวศิริพร พสกมมา
นางสาวขวัญดาว ลือเปี่ยม
นางสาวกนกนิจ พนาवास
นางสาวสิริอร นิยมเดช
นางสาวทัศนีย์ ยกศิริ

ผู้อำนวยการกองแผนงาน
ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์ (สกส.)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการเรียนรู้ชุมชน (สสช.)
หัวหน้ากลุ่มงานวิเทศสัมพันธ์ (กผ.)
หัวหน้ากลุ่มงานนโยบายและยุทธศาสตร์ (กผ.)
หัวหน้ากลุ่มงานวิเคราะห์งบประมาณ (กผ.)
หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ (กค.)
นิติกรชำนาญการ (สตร.)
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ (สสช.)
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ (สทอ.)
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ (สทอ.)
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ (ศสท.)
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ (ศสท.)
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ (สกส.)
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ (สภว.)
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ (สภว.)
นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ (สพข.)
นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ (สพข.)
นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ (กจ.)
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ (สล.)
นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการ (ตภ.)
นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ (กผ.)
นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ (สพข.)
นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ (กพร.)
นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ (คจ.)
เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษาชำนาญงาน (ปชส.)
หัวหน้ากลุ่มงานประเมินผล (กผ.)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ (กผ.)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ (กผ.)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ (กผ.)

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 ชั้น 5
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
www.plan.cdd.go.th

E-Magazine